

DEUTERONOMI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34				

ISI 1

Ndia bu okwu ahu nke Moses gwara Israel nile n'ofè Jodan n'özara, n'Araba ahu na ncherita-iru Suf, n'etiti Peran, na Tofel, na Leban, na Hazerot, na Di-zahab.

2 O bu ubochi iri na otù site na Horeb rue Kedesh-banea ma i si n'uzo ugwu Sia.

3 O rue, n'arø nke-ogu-abua, n'onwa nke-iri-na-otù, n'ubochi mbu nke onzwa ahu, na Moses gwara umu Israel okwu, dika ihe nile Jehova nyere ya n'iwu inye ha si di;

4 mbe o tibusiri Saihon, bú eze ndi-Amorait, nke bi na Heshbon, na Og, bú eze Beshan, nke bi n'Ashtarot, n'Edrei:

5 n'ofè Jodan, n'ala Moab, ka Moses jisiri ike ikpoputa isi iwu a, si,

6 Jehova, bú Chineke-ayi, gwara ayi okwu na Horeb, si, O zuworo unu ibi n'ugwu a:

7 chenu iru, bulie ije, ba n'ugwu ndi-Amorait, ru kwa abata-ya nile, n'Araba, na n'ugwu, na n'ebé di ala ala, na nime Negeb, na n'önü-miri nke oké osimiri, bú ala nke ndi Kenean, na Lebanon, rue Osimiri uku ahu, bú osimiri Yufretis.

8 Le, edowom ala ahu n'iru unu: banu, nweta ala ahu nke Jehova ḥuru nna-unu-hà iyi, bú Abraham na Aisak na Jekob, inye ha, inye kwa nkpuru-ha gānōchi ha.

9 M'we gwa unu okwu na mbe ahu, si, Apughm ibū unu náním:

10 Jehova, bú Chineke-unu, emewo ka unu ba uba, ma, le, unu di ka kpakpando elu-igwe n'uba, ta.

11 Jehova, bú Chineke nna-unu-hà, tukwasí unu madu kari ka unu ra nnù uzø abua na ögü uzø iri, gozi kwa unu, dika O gwara unu!

12 M'gësi aña, náním, bù ike-ögwigwu-unu, na ibu-unu, na ise-okwu-unu?

13 Doro onwe-unu ndikom mara ihe, ndi nwe-kwa-ra nghøta, ndi ama-kwa-ra aha-ha, dika ebo nile unu si di, m'gëdo kwa ha ndi-isi-unu.

14 Unu we zam, si, Ihe nke i kwuworo di nma ime.

15 M'we chirí ndi-isi ebo nile unu, ndikom mara ihe, ndi ama-kwa-ra aha-ha, m'we do ha ndi-isi-unu, ndi-isi nnù abua na ögü iri nnù abua na ögü iri, na ndi-isi ögü ise ögü ise, na ndi-isi ögü abua na iri ögü abua na iri, na ndi-isi madu iri madu iri, na ndi-odozi-okwu, dika ebo nile unu si di.

16 M'we nye ndi-ikpe-unu iwu na mbe ahu, si, Nānunu ikpé n'etiti umu-nne-unu, nēkpe-kwa-nu ikpe ezi omume n'etiti nwoke na nwa-nne-ya na ögìa-ya.

17 Unu amatala iru madu n'ikpé; unu gānu ikpé onye ntà na ikpé onye uku n'otù uzø ahu; unu atula iru madu ujø; n'ihi na ikpé ahu, ögü Chineke nwe ya: ma okwu nke sikari unu ike, unu gēweta ya nsom, m'gānu kwa ya.

- 18** M'we nye unu n'iwu na m'bè ahu ihe nile unu gême.
- 19** Ayi we si na Horeb bulie ije, we je ije nime ọzara uku ahu di egwu nke unu huru, n'uzo ugwu ndi-Amorait, dika Jehova, bú Chineke-ayi, nyere ayi iwu; ayi we biarue Kedesh-banea.
- 20** M'we si unu, Unu abiaruwo ugwu ndi-Amorait, nke Jehova, bú Chineke-ayi, nénye ayi.
- 21** Le, Jehova, bú Chineke-gi, edowo ala ahu n'iru gi: rigo, nweta, dika Jehova, bú Chineke nna-gi-hà, gwaworo gi okwu; atula egwu, atu-kwa-la ujo.
- 22** Unu we biaruem nso, unu nile, si, Ka ayi zìe ndikom n'iru ayi, ka ha we leputara ayi ala ahu, weghachi-kwa-ra ayi okwu bayere uzọ nke ayi gësi rigo, na obodo nke ayi gābà nime ha.
- 23** Okwu ahu we di nma n'anyam: m'we si n'etiti unu chiri ndikom iri na abua, otù nwoke diri otù ebo:
- 24** ha we che iru, rigo n'ugwu ahu, biarue ndagwurugwu Eshkol, we ledo ya.
- 25** Ha we were ufodu nime nkpuru ala ahu n'aka-ha, wedatara ayi ya, weghachiri ayi okwu, si, Ọ di nma, bú ala nke Jehova, bú Chineke-ayi, nénye ayi.
- 26** Ma unu achoghi irigo, kama unu nupuru isi n'okwu-ọnun Jehova, bú Chineke-unu:
- 27** unu we tamu ntamu n'ulo-ikwū-unu, si, N'asì nke Jehova kporo ayi ka O mere ka ayi si n'ala Ijipt puta, inye ayi n'aka ndi-Amorait, ikpochapu ayi.
- 28** Òle ebe ayi onwe-ayi nārigo? umu-nne-ayi emewo ka obi-ayi ghara idì ike, si, Ọ bu ndi di uku di kwa ogologo kari ayi, na obodo uku ewusiri ike rue elu-igwe; ọzọ kwa, umu Anakim ka ayi huru n'ebe ahu.
- 29** M'we si unu, Unu amala jijiji, unu atu-kwa-la egwu ha.
- 30** Jehova, bú Chineke-unu, Onye nēje n'iru unu, Ya onwe-ya gëburu unu agha, dika ihe nile si di nke O mere bayere unu n'Ijipt n'anya-unu;
- 31** na n'ozara, ebe i huworo na Jehova, bú Chineke-gi, kuru gi, dika nwoke si eku nwa-ya nwoke, n'uzo ahu nile nke unu jere, rue m'bè unu biaruru ebe a.
- 32** Ma n'okwu nka unu ekweghi na Jehova, bú Chineke-unu,
- 33** Onye nēje n'iru unu n'uzo ahu, ileputara unu ebe ima ulo-ikwū-unu, n'oku n'abali, ime ka unu hu uzọ nke unu gëje nime ya, na n'igwé-oji ahu n'ehihie.
- 34** Jehova we nu olu okwu nile unu, O we we iwe, ńua iyi, si,
- 35** Ọ dighi otù nwoke nime ndikom ndia nke ọbọ ojo nka gāhu ezi ala ahu ma-oli, bú ala nke M'ńnunu nna-unu-hà iyi inye ha,
- 36** ma ọ bu nání Keleb nwa Jefune, ya onwe-ya gāhu ya; ọ bu ya ka M'gēnye ala ahu nke ọ zo kwasi ukwu, M'gēnye kwa umu-ya: n'ihi na o sozuwo Jehova n'azu
- 37** Ọ bu kwa mu ka Jehova wesara iwe n'ihi unu, si, Gi onwe-gi kwa, i gaghi-abà n'ebe ahu:
- 38** Joshua nwa Nun, nke nēguzo n'iru gi, ya onwe-ya gābà n'ebe ahu: gi me ya ka ọ di ike; n'ihi na ya onwe-ya gême ka Israel keta ya.
- 39** Ma umu-ntakiri-unu, ndi unu siri na ha gāgho ihe alutara n'agha, na umu-unu ndikom, ndi nāmaghi ezi ihe na ihe ojo ta, ndi ahu gābà n'ebe ahu, ha ka M'gēnye kwa ya, ha onwe-ha gēnweta kwa ya.
- 40** Ma unu onwe-unu, chenu iru, bulie ije, ba n'ozara n'uzo Oké Osimiri Uhie.
- 41** Unu we za, sim, Ayi emehiewo megide Jehova, ayi onwe-ayi gārigo, bú agaha, dika ihe nile si di nke Jehova, bú Chineke-ayi, nyere ayi n'iwu. Unu we ke, nwoke ọ bula ihe-agha-ya, we kpọ ya ihe nfe irigo n'ugwu ahu.
- 42** Jehova we sim, Si ha, Unu arigola, unu ebu-kwa-la agaha; n'ihi na Mu anoghi n'etiti unu;

ka aghara itibu unu n'iru ndi-iro-unu.

43 M'we gwa unu okwu, ma unu anughị; ma unu nupuru isi n'okwu-ọnụ Jehova, we were nganga rigorue ugwu ahu.

44 Ndi-Amorait, ndi bi n'ugwu ahu, we puta izute unu, ha we chua unu, dika anwu si eme, we zopia unu nime Sia, rue Homa.

45 Unu we laghachi, kwa ákwá n'iru Jehova; ma Jehova egeghi nti n'olu-unu, O ṡaghi kwa unu nti.

46 Unu we biri na Kedesh ọtutu ubochi, dika ubochi nile si di nke unu biri n'ebe ahu.

ISI 2

Ayi we che iru, bulie ije ba n'ozara n'uzo Oké Osimiri Uhie, dika Jehova gwaram okwu: ayi we je ugwu Sia buruburu ọtutu ubochi.

2 Jehova we gwam okwu, si,

3 O zuworo unu, bú ije ugwu a buruburu: chenu iru n'Ugwu n'onwe-unu.

4 Gi nye kwa ndim iwu, si, Unu onwe-unu nāgabiga n'ókè-ala umu-nne-unu, bú umu Iso, ndi bi na Sia; ha gātu kwa egwu unu: ma unu gēlezi onwe-unuanya nke-uku:

5 unu alusola ha ḥogù; n'ihi na M'gaghi-enye unu ala sitere n'ala-ha, ọbuná rue ebe nzokwasi ọbu-ukwu-unu: n'ihi na ọ bu Iso ka M'nyeworo ugwu Sia, ka ọ buru ihe-nnweta.

6 Unu gēwere ego zuru ihe-oriri n'aka-ha, ka unu we rie; ọzọ kwa, unu gēwere ego zuru miri n'aka-ha, ka unu we ṡua.

7 N'ihi na Jehova, bú Chineke-gi, agoziwo gi n'omume aka-gi nile: O mawo ije-ije-gi n'ozara uku a: ọgu arọ abua ndia ka Jehova, bú Chineke-gi, noyere gi; ọ dighi ihe kɔrɔ gi.

8 Ayi we si n'ala umu-nne-ayi, bú umu Iso, ndi bi na Sia, gabiga, site n'uzo Araba, site n'llat, site kwa n'Ezion-geba. Ayi we che iru, gabiga n'uzo ọzara Moab.

9 Jehova we sim, Akpaṣula Moab, aluso-kwa-la ha ḥogù n'agha: n'ihi na M'gaghi-enye gi ala sitere n'ala-ya ibu ihe-nnweta; n'ihi na umu Lot ka M'nyeworo ya ka ọ buru ihe-nnweta.

10 (Imim biri nime ya na mbe gara aga, ndi di uku, di kwa ọtutu, di kwa ogologo, dika ndi Anak;

11 Refaim ka anāgu kwa ndia, dika ndi Anak; ma ndi Moab nākpø ha Imim.

12 Ọ bu kwa na Sia ka ndi Hoa bi na mbe gara aga, ma umu Iso napuru ha ala-ha; ha we ikpochapu ha n'iru ha, bichie n'ọnodu ha; dika umu Israel mere ala nke ihe-nnweta-ya, nke Jehova nyere ha.)

13 Ubu a, bilienu, gabiga miri-iyi Zered n'onwe-unu. Ayi we gabiga miri-iyi Zered.

14 Ubochi nile nke ayi siri na Kedesh-banea je ije, rue mbe ayi gabigara miri-iyi Zered, di orú arọ na iri na asato; rue mbe ọbø nile nke ndikom agha si n'etiti ọmuma-ulø-ikwū gwusia, dika Jehova ṡuru ha iyi.

15 Ozø kwa, aka Jehova digidere ha, ikpochapu ha n'etiti ọmuma-ulø-ikwū, rue mbe emere ka ha gwusia.

16 O we rue, mbe ndikom agha ahu nile nwupusiri n'etiti ndi Israel,

17 na Jehova gwaram okwu, si,

18 Gi onwe-gi nāgabiga ya, bu ókè-ala Moab, ta:

19 ma mbe i nābiaru nso ncherita-iru umu Amon, akpaṣula ha, aluso-kwa-la ha ḥogù: n'ihi na M'gaghi-enye gi ala sitere n'ala umu Amon ka ọ buru ihe-nnweta: n'ihi na umu Lot ka M'nyeworo ya ibu ihe-nnweta.

20 (Ala Refaim ka agu-kwa-ra nke ahu: Refaim biri nime ya na mbe gara aga; ma ndi

Amon nākpō ha Zamzumim;

21 ndi di uku, di kwa ọtutu, di kwa ogologo, dika ndi Anak; ma Jehova kpochapuru ha n'iru ha; ha we napu ha ala-ha, bichie n'ọnodu ha:

22 dika ihe O mere nye umu Isọ, ndi bi na Sia, mbe o kpochapuru ndi Hoa n'iru ha; ha we napu ha ala-ha, bichie n'ọnodu ha rue ta:

23 ma Avim ndi bi n'obodo ntà rue Geza, Kaftorim, ndi si na Kaftoa puta, kpochapuru ha, bichie n'ọnodu ha.)

24 Bilienu, bulie ije, gabiga ndagwurugwu Anon: le, enyewom Saihon onye-Amorait, bú eze Heshbon, na ala-ya, n'aka-gi: malite inweta ya, luso kwa ya ọgù n'agha:

25 Ta ka M'gāmalite itiyekwasi ujọ-gi na egwu-gi n'iru ndi nile n'okpuru elu-igwe nile, ndi gānu akukọ-gi, ma kwa jijiji, ọ gēbu kwa ha n bụ n'ihi unu.

26 M'we si n'ozara Kedimot zigara Saihon, bú eze Heshbon, ndi-ozì izì okwu udo, si,

27 Ka m'gabiga n'ala-gi: n'uzo n'uzo ka m'ganēje, m'gaghi-ewezuga onwem n'aka-nri, ma-qbū n'aka-ekpe.

28 N'ego ka i gērenyem ihe-oriri, ka m'we rie; n'ego ka i gēnyekwam miri, ka m'we nua: nání kwe ka m'gabiga n'ukwum;

29 dika umu Isọ ndi bi na Sia, na ndi Moab ndi bi na ya merem; rue mbe m'gāgabiga Jødan, ba n'ala ahu nke Jehova, bú Chineke-ayi, nēnye ayi.

30 Ma Saihon, bú eze Heshbon, achoghi ka ayi gabiga n'ala-ya: n'ihi na Jehova, bú Chineke-gi, mere mo-ya ka ọ di ike, ọba kwa obi-ya ume, ka O we nye ya n'aka-gi, otú ọ di ta.

31 Jehova we sim, Le, amalitewom irara Saihon na ala-ya nye n'iru gi: malite inweta, ka i we nweta ala-ya.

32 Saihon we puta izute ayi, ya onwe-ya na ndi-ya nile, ibu agha, rue Jehaz.

33 Jehova, bú Chineke-ayi, we rara ya nye n'iru ayi, ayi we tibue ya, na umu-ya ndikom, na ndi-ya nile.

34 Ayi we were obodo-ya nile na mbe ahu, wezuga obodo ndikom ọ buka, ya na ndinyom na umu-ntakiri, ka ebibie ha; ọ dighi onye foduru ayi rapuru:

35 nání anu-ulø ka ayi lutara n'agha n'onwe-ayi, ha na ihe-nkwata obodo nile nke ayi were.

36 Site n'Aroea, nke di n'usọ ndagwurugwu Anon, na obodo ahu nke di na ndagwurugwu ahu, we rue Gilead, ọ dighi obodo nke kariri ayi elu: ihe nile ka Jehova, bú Chineke-ayi, rara nye n'iru ayi:

37 nání, i biarughị nso ala umu Amon; akuku nile nke miri-iyi Jabok, na obodo nile nke ugwu, na ebe ọ buka Jehova, bú Chineke-ayi, nyere ayi iwu bayere ya.

ISI 3

Ayi we che iru, rigo n'uzo Beshan: Og, bú eze Beshan, we puta izute ayi, ya onwe-ya na ndi-ya nile, ibu agha, rue Edrei.

2 Jehova we sim, Atula egwu ya: n'ihi na n'aka-gi ka M'nyeworo ya, na ndi-ya nile, na ala-ya; i gême kwa ya dika i mere Saihon, bú eze ndi-Amorait, onye bi na Heshbon.

3 Jehova, bú Chineke-ayi, we nye kwa n'aka-ayi Og, bú eze Beshan, na ndi-ya nile: ayi we tibue ya rue mbe ọ nādighi otù onye foduru arapuru ya.

4 Ayi we were obodo-ya nile na mbe ahu; ọ dighi obodo ayi nānaraghi n'aka-ha; ọgu obodo ato, akuku Agob nile, bú ala-eze Og nime Beshan.

5 Ndia nile bu obodo ejì mbidi di elu, na ọnu-uzo-ama, na nkporo, wusi ike; nāgughi obodo

nēnwéghi mbidi, ha bara uba nke-uku.

6 Ayi we wezuga ha ka ebibie ha, dika ayi mere Saihon, bú eze Heshbon, nēwezuga obodo, ndikom ọ bula, ya na ndinyom, na umu-ntakiri, ka ebibie ya.

7 Ma anu-ulø nile, na ihe-nkwata nke obodo ahu nile, ayi lutara ha n'agha n'onwe-ayi.

8 Na mbe ahu ka ayi nara ala ahu n'aka eze abua nke ndi-Amorait ndi bi n'ofè Jødán, site na ndagwurugwu Anon rue ugwu Heamon:

9 (ndi Saidon nākpø Heamon ahu Sirion, ma ndi-Amorait nākpø ya Senia;)

10 bú obodo nile nke ala ahu di lari, na Gilead nile, na Beshan nile, rue Saleka na Edrei, bú obodo ala-eze Og nime Beshan.

11 (N'ihi na nání Og, bú eze Beshan, ka arapuru site na ndi foduru nke Refaim; le, ihe-ndina-ya bu ihe-ndina ígwè; ihe-ndina ahu, ọ dighi na Raba nke umu Amon? cubit iteghete ka ogologo-ya di, cubit anq ka obosara-ya di kwa, dika cubit nke nwoke si di.)

12 Ala nka ka ayi nweta-kwa-ra mbe ahu: site n'Aroea, nke di n'akuku ndagwurugwu Anon, na nkera ugwu Gilead, na obodo nile ya, ka m'nyere ndi Reuben nye kwa ndi Gad:

13 nke foduru nime Gilead, na Beshan nile, bú ala-eze Og, ka m'nyere nkera ebo Manase; akuku Agob nile (Beshan ahu nile ka anākpø ala Refaim.

14 Jaia nwa Manase were akuku Agob nile, rue ókè-ala ndi Geshua na ndi Meakat; ọ we kpø ha Beshan-havot-jaia, n'aha-ya, rue ta.)

15 Ọ bu kwa Makia ka m'nyere Gilead.

16 M'we nye ndi Reuben nye kwa ndi Gad site na Gilead we rue ndagwurugwu Anon, bú etiti ndagwurugwu ahu, ka ọ buru ókè-ala; we rue miri-iyi Jabok, bú ókè-ala umu Amon;

17 na Araba, na Jødán, ka ọ buru ókè-ala, site na Kineret we rue oké osimiri Araba, bú Oké Osimiri Nnú, n'okpuru nkporube Pisga, n'akuku ọwuwa-anyanwu.

18 M'we nye unu iwu na mbe ahu, si, Jehova, bú Chineke-unu, enyewo unu ala nka inweta ya: na njikere-agha ka unu gāgabiga n'iru umu-nne-unu, bú umu Israel, unu ndi-dìnkpa nile.

19 Ọ bu nání na ndinyom-unu, na umu-ntakiri-unu, na anu-ulø-unu, (amawom na unu nwere ọtutu anu-ulø,) gānqdu n'obodo-unu nke m'nyeworo unu;

20 rue mbe Jehova gême ka umu-nne-unu zuru ike, dika O mere unu, ha onwe-ha we nweta kwa ala ahu nke Jehova, bú Chineke-unu, nēnye ha n'ofè Jødán: unu we laghachi, nwoke ọ bula rue ihe-nnweta-ya, nke m'nyeworo unu.

21 Joshua ka m'nye-kwa-ra iwu na mbe ahu, si, Anya-gi abua nāhu ihe nile Jehova, bú Chineke-unu, meworo eze abua ndia: otú a ka Jehova gême ala-eze nile ebe gi onwe-gi nāgabiga.

22 Unu atula egwu ha: n'ihi na Jehova, bú Chineke-unu, Ya onwe-ya bu onye nēburu unu agha.

23 M'we riq Jehova amara na mbe ahu, si,

24 Onye-nwe-ayi, Jehova, Gi onwe-gi amalitewo ime ka orù-Gi hu idi-uku-Gi, na aka-Gi di ike: n'ihi na ọle chi di n'elu-igwe ma-qbū n'uwa, nke nēme dika omume-Gi nile si di, na dika idi-ike-Gi nile si di?

25 Biko, ka m'gabiga, hu ezi ala ahu nke di n'ofè Jødán, ezi ugwu ahu, na Lebanon.

26 Ma Jehova webigara iwe ókè n'arum n'ihi unu, O geghi-kwam nti: Jehova we sim, O zuwo gi; agwa-kwa-lam okwu bayere ihe a ozø ma-oli.

27 Rigo n'elu Pisga, welie anya-gi abua le akuku Ọdida-anyanwu, na akuku Ugwu na akuku Ndida, na akuku ọwuwa-anyanwu, were kwa anya-gi abua le: n'ihi na i gaghi-agabiga Jødán nka.

28 Nye kwa Joshua iwu, me kwa ya ka ọ di ike, ịa kwa ya ume: n'ihi na ya onwe-ya gāgabiga n'iru ndi nka, ya onwe-ya gēme kwa ka ha keta ala ahu nke i nāhu.

29 Ayi we nōdu na ndagwurugwu na ncherita-iru Bet-peoa.

ISI 4

Ma ubu a, Israel, ge nti ukpuru nile, ge kwa nti ikpé nile, nke mu onwem nēzí unu, ime ha; ka unu we di ndu, we ba, nweta kwa ala ahu nke Jehova, bú Chineke nke nna-unu-hà, nēnye unu.

2 Unu atukwasila ihe n'okwu ahu nke mu onwem nēnye unu n'iwu, unu agubì-kwa la ihe nime ya, idebe ihe nile Jehova, bú Chineke-unu, nyere n'iwu, bú nke mu onwem nēnye unu n'iwu.

3 Anya-unu nāhu ihe ahu nke Jehova mere n'okwu Beal-peoa: n'ihi na nwoke ọ bula nke jesoro Beal-peoa, Jehova, bú Chineke-gi, ekpochapuwo ya n'etiti gi.

4 Ma unu onwe-unu ndi nārapara n'aru Jehova, bú Chineke-unu, unu nādi ndu ta, unu nile.

5 Le, ezíwom unu ukpuru di iche iche na ikpé di iche íche, dika Jehova, bú Chinekem, nyerem iwu, ka unu we me otú a n'etiti ala ahu ebe unu onwe-unu nābà inweta ya.

6 Debe-kwa-nu ha, me kwa ha; n'ihi na nka bu amam-ihe-unu na nghoṭa-unu n'anya ndi nile, ndi gānu ukpuru ndia nile, we si, Otú ọ di, ndi mara ihe na ndi nwere nghoṭa ka mba uku a bu.

7 N'ihi na òle mba uku di, nke nwere chi di ya nso dika Jehova, bú Chineke-ayi, si di n'ihe nile ayi kpókuworo Ya?

8 Òle mba uku di kwa, nke nwere ukpuru na ikpé ziri ezi dika iwu a nile, nke Mu onwem hētiye n'iru unu ta?

9 Nání lezie onwe-gi anya, debe kwa nkpuru-obi-gi nke-oma, ka i ghara ichezø ihe nile nke anya-gi abua huworo, ka ha ghara kwa isi n'obi-gi wezuga onwe-ha ubočhi nile nke ndu-gi; kama gi me ka umu-gi na umu umu-gi mara ha;

10 ubočhi nke i guzoro n'iru Jehova, bú Chineke-gi, nime Horeb, mbe Jehova sirim, Kpokotaram ndim, M'gēme kwa ka ha nu okwum nile, ka ha we muta itu egwum ubočhi nile nke ha onwe-ha nādi ndu n'elu ala, ka ha we zí kwa umu-ha.

11 Unu we biaru nso, guzo n'okpuru ugwu ahu; ugwu ahu nēre ọku rue obi elu-igwe, n'ochichiri, na igwe-oji, na oké ochichiri.

12 Jehova we si n'etiti ọku ahu gwa unu okwu: ọ bu olu okwu ka unu onwe-unu nānu, ma ọdighi onye unu nāhu anya; nání olu.

13 Ọ we gosi unu o bụba-ndu-Ya, nke Ọ nyere unu iwu ime, bú okwu iri ahu; Ọ we de ha n'elu mbadamba nkume abua.

14 Ọ bu kwa mu ka Jehova nyere iwu na mbe ahu izí unu ukpuru di iche iche na ikpé di iche iche, ka unu we me ha n'ala ahu ebe unu nāgabiga inweta ya.

15 Lezi-kwa-nu nkpuru-obi-unu anya nke-uku; n'ihi na unu ahughị udi ọ bula n'ubočhi Jehova si n'etiti ọku ahu gwa unu okwu na Horeb:

16 ka unu we ghara ibibi onwe-unu, we mere onwe-unu arusi apiri api, bú udi nke oyiyi-ihe, ihe-atù nke oké ma-ọbu nwunye,

17 ihe-atù nke anumanu ọ bula nke di n'uwa, ihe-atù nke nnunu ọ bula nke nwere nkù nke nēfe n'elu-igwe,

18 ihe-atù nke ihe ọ bula nke nākpu akpu n'ala, ihe-atù nke azù ọ bula nke di na miri

n'okpuru uwa:

19 ka i we ghara kwa iweli anya-gi abua le elu-igwe, hu anyanwu na ọnwa na kpakpando, bú usu nile nke ihe elu-igwe, ewe duhie gi, i we kpø isi ala nye ha, fè ha, bú ihe nke Jehova, bú Chineke-gi, kesaworo ndi nile n'okpuru elu-igwe nile.

20 Ma Jehova ewerewo unu, me ka unu si n'oké ọku ìgwè ahu, bú ljipt, puta, iburu Ya ndi nketa, otú ọ di ta.

21 Jehova wesa-kwa-ram iwe n'ihi okwu-unu, we ńua iyi na m'gaghi-agabiga Jødan, na m'gaghi-abà kwa n'ezi ala ahu, nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi ka ọ buru ihe-nketa:

22 ma mu onwem gaje inwu n'ala nka, adighm-agabiga Jødan: ma unu onwe-unu nāgabiga, unu gēnweta kwa ezi ala ahu.

23 Lezieno onwe-unu anya, ka unu ghara ichezo ọbuña-ndu nke Jehova, bú Chineke-unu, nke unu na Ya ƙara, unu we mere onwe-unu arusi apiri api, bú udi ihe ọ bula nke Jehova, bú Chineke-gi, nyere gi iwu bayere ya, si, Emela.

24 N'ihi na Jehova, bú Chineke-gi, ọku nēripiapia ka ọ bu, Chineke ekworo.

25 Mbe i gāmu umu, na umu umu, unu we nō di anya n'ala ahu, duhie onwe-unu, me arusi apiri api, bú udi ihe ọ bula, i we me ihe ọjọ n'anya Jehova, bú Chineke-gi, ikpasu Ya iwe:

26 emewom ka elu-igwe na uwa ƙagide unu àmà ta, na unu gālapusi n'iyyì ngwa ngwa n'ala ahu nke unu nāgabiga Jødan ibà n'ebe ahu inweta ya; unu agaghi-eme ka ubochi-unu di anya n'elu ya, kama agēkpochapu unu ekpochapu.

27 Jehova gēme kwa ka unu ƙasa n'etiti ndi nile, unu gāfodu kwa ndikom ole-na-ole n'etiti mba nile ọzọ, ebe Jehova gēduga unu.

28 Unu gēfè kwa chi n'ebe ahu, ndi bu ọlu aka madu, bú osisi na nkume, nke nādighi-ahu uzọ, ha adighi-anu kwa ihe, ha adighi-eri ihe, ha adighi-anu kwa ísì.

29 Ma asi na i si n'ebe ahu chọ Jehova, bú Chineke-gi, i gāchota kwa Ya, mbe i were obi-gi nile na nkpuru-obi-gi nile ju ase Ya.

30 Mbe nkpa bụ diri gi, mbe ihe nile ndia abiakwasiwō-kwa-ra gi, na mbe ikpe-azu nke ubochi ndia i gālaghachikuru kwa Jehova, bú Chineke-gi, ge kwa olu-Ya nti:

31 n'ihi na Jehova, bú Chineke-gi, bu Chineke nwere obi-ebere; Ọ gaghi-ara gi aka, Ọ gaghi-ebibi kwa gi, Ọ gaghi-echezo kwa ọbuña-ndu nke nna-gi-hà, nke Ọ ńuru ha iyí bayere ya.

32 N'ihi na biko, ju ajuju bayere ubochi nile gara aga, nke buru gi uzọ, site n'ubochi mbe Chineke kere madu n'elu uwa, site kwa n'otù nsotu elu-igwe we rue nsotu elu-igwe ọzọ, ma ihe dika ihe uku a adiwo, ma-Ọbu na anuwo ihe di ka ya.

33 Ọdi ndi ọ bua nru olu Chineke ka o nēsi n'etiti ọku kwue okwu, dika gi onwe-gi nuworo, we di ndu?

34 Ma-Ọbu Chineke, Ọ nwawo ibà nime otù mba isi n'etiti ya were n'Onwe-ya mba ọzọ, n'ọnwunwa di iche iche, na n'ihe-iriba-ama di iche iche, na n'ihe-ebube di iche iche, na n'aghá, na n'aka di ike, na n'ogwe-aka esetiri eseti, na n'oké egwu di iche iche, dika ihe nile si di nke Jehova, bú Chineke-unu, mere unu n'ljipt n'anya-unu?

35 Emewo ka gi onwe-gi hu ya, ka i we mara na Jehova, Ya onwe-ya bu Chineke; ọ dighi onye ọzọ ma-Ọbughi Ya;

36 N'elu-igwe ka O si me ka i nu olu-Ya, ka O we dō gi aka na nti: n'elu uwa ka O me-kwara gi ka i hu ọku uku Ya; i we nu okwu-Ya nile site n'etiti ọku ahu.

37 Ma n'ihi na Ọ huru nna-gi-hà n'anya, O we roputa nkpuru-ha nochiri ha, O we were ike uku Ya me ka i si n'ljipt puta n'iru Ya;

38 ka O we napu mba uku di kwa ike kari gi ala-ha n'iru gi, ime ka i ba, ka O we nye gi ala-ha ibu ihe-nketa, otú ọ di ta.

39 I mawo kwa ta, cheta-kwa-ra obi-gi, na Jehova, Ya onwe-ya bu Chineke n'elu-igwe di n'elu na n'elu uwa di n'okpuru: o dighi onye ozø.

40 I gēdebe kwa ukpuru-Ya nile, na ihe nile O nyere n'iwu, nke Mu onwem nēnye gi n'iwu ta, ka o we diri gi nma, di-kwa-ra umu-gi gānōchi gi, ka i we me kwa ka ubochi-gi dianya n'elu ala ahu, nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi, ubochi nile.

41 Mbe ahu Moses kpaputara obodo ato n'ofè Jødan n'użo ọwuwa-anyanwu;

42 ka obu-madu we ọbalaga n'ebe ahu, bú onye nēbu abata-obi-ya nāmaghi ama, ma ya onwe-ya akpoghi ya asì na mbe gara aga; ka o we ọbalaga n'otù nime obodo ahu, we di ndu:

43 bú Biza nime ọzara, n'ala ahu di lari, ka o diri ndi Reuben; na Remot nime Gilead, ka o diri ndi Gad; na Golan nime Beshan, ka o diri ndi Manase.

44 Nka bu kwa iwu ahu nke Moses doro n'iru umu Israel:

45 ndia bu ihe-àmà, na ukpuru, na ikpé, nke Moses gwara umu Israel, mbe ha si n'ljipt puta;

46 n'ofè Jødan, na ndagwurugwu ahu na ncherita-iru Bet-peoa, n'ala Saihon, bú eze ndi-Amorait, onye bi na Heshbon, onye Moses na umu Israel tiburu, mbe ha si n'ljipt puta:

47 ha we nweta ala-ya, na ala Og, bú eze Beshan, bú eze abua ndi-Amorait, ndi di n'ofè Jødan n'użo ọwuwa-anyanwu;

48 site n'Aroea, nke di n'usø ndagwurugwu Anon, we rue ugwu Saion (nke ahu bu Heamon),

49 na Araba nile n'ofè Jødan n'użo ọwuwa-anyanwu, we rue oké osimiri nke Araba, n'okpuru nkporube Pisga.

ISI 5

Moses we kpø Israel nile òkù, si ha, Israel, nurunu ukpuru ndia na ikpé ndia nke mu onwem nēkwu na nti-unu ta, ka unu we muta ha, lezi kwaanya ime ha.

2 Jehova, bú Chineke-ayi, ọbara ndu nye ayi nime Horeb.

3 O bughi nna-ayi-hà ka Jehova ọbara ọbu-ña ndu a nye, kama o bu ayi, ọbuná ayi onwe-ayi, ndi nø n'ebe a na ndu ta, ayi nile.

4 Iru na iru ka Jehova kpayere unu uka n'ugwu ahu site n'etiti ọku ahu,

5 (mu onwem nēguzo n'etiti Jehova na unu na mbe ahu, igosi unu okwu Jehova: n'ihi na unu turu egwu n'ihi ọku ahu, unu arigoghi kwa n'ugwu ahu;) si,

6 Mu onwem bu Jehova, bú Chineke-gi, Onye mere ka i si n'ala Ijipt, n'ulo ndi-orù, puta.

7 Gi enwela chi ozø tiyerem.

8 Gi emerela onwe-gi arusi apiri api, bú oyiyi nke udi o bula nke di n'elu-igwe n'elu, ma-ọbu nke di n'uwa n'okpuru ya, ma-Ọbu nke di na miri n'okpuru uwa:

9 gi akpola isi ala nye ha, efè-kwa-la ha ọfùfè: n'ihi na Mu onwem, bú Jehova Chineke-gi, bu Chineke ekworo, nēwerekwo ajo omume nke ndi bu nna leta umu-ha, leta kwa umu-umu nke-atò, leta kwa nke-anò, nke ndi nākpom asì;

10 ma anamemere nnù umu-umu abua na ọgu iri ebere, bú nke ndi nāhum n'anya, nēdebe kwa ihe nile M'nyere n'iwu.

11 Gi eburula aha Jehova, bú Chineke-gi, ime ihe efu; n'ihi na Jehova agaghi-agu onye nēburu aha-Ya ime ihe efu n'onye ikpé nāmaghi.

12 Debe ubochi-izu-ike, ido ya nsø, dika Jehova, bú Chineke-gi, nyere gi iwu.

13 Ubochi isi ka i gālu ọlu, je ozi-gi nile:

14 ma ubochi nke-asu bu ubochi-izu-ike nke Jehova, bú Chineke-gi, nwere: i gaghi-eje ozi ọ bula nime ya, gi onwe-gi, na nwa-gi nwoke, na nwa-gi nwayi, na orù-gi nwoke, na orù-gi nwayi, na ehi-gi, na inyinya-ibu-gi, na anu-ulø-gi nile, na ọbi-a-gi nke nō nime ọnù-u-zo-ama-gi ọ bula; ka orù-gi nwoke na orù-gi nwayi we zuru ike dika gi onwe-gi nēzu.

15 I gēcheta kwa na i buri orù n'ala Ijipt, ma Jehova, bú Chineke-gi, were aka di ike, were kwa ogwe-aka eseteri eseti, me ka i si n'ebe ahu puta: n'ihi nka ka Jehova, bú Chineke-gi, nyere gi iwu idebe ubochi-izu-ike.

16 Sopuru nna-gi na nne-gi, dika Jehova, bú Chineke-gi, nyere gi iwu: ka ubochi-gi we di anya, ka ọ we di-kwa-ra gi nma, n'elu ala ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi.

17 Gi ebulu madu.

18 Gi akwa-kwa-la iko.

19 Gi ezu-kwa-la ori.

20 Gi aba-kwa-la àmà ugha megide madu-ibe-gi.

21 Gi enwe-kwa-la anya-uku n'ebe nwunye madu-ibe-gi nō; agu ulø madu-ibe-gi agu-kwa-la gi, ma-Ọbu ubi-ya, ma-Ọbu orù-ya nwoke, ma-Ọbu orù-ya nwayi, ma-Ọbu ehi-ya, ma-Ọbu inyinya-ibu-ya, ma-Ọbu ihe ọ bula nke madu-ibe-gi nwere.

22 Okwu ndia ka Jehova were oké olu gwa nkporokota-unu nile n'ugwu ahu site n'etiti ọku ahu, na igwe-oji ahu, na oké ọchichiri ahu: ma Ọ tukwasighi ihe ọzø. O we dekwasi ha na mbadamba nkume abua, were ha nyem.

23 O rue, mbe unu nuru olu ahu site n'etiti ọchichiri ahu na ugwu ahu nēre ọku, na unu biarurum nso, bú ndi-isi nile nke ebo nile unu, na ndi-okenye-unu;

24 unu we si, Le, Jehova, bú Chineke-ayi, emewo ka ayi hu ebube-Ya na idi-uku-Ya, ọ bu kwa olu-Ya ka ayi nuru site n'etiti ọku ahu; ta ka ayi huworo na Chineke nākpayer madu uka, ọ di kwa ndu.

25 Ma ubu a, n'ihi gini ka ayi gānwu? n'ihi na ọku uku a gēripia ayi: ọ buru na ayi onwe-ayi anu kwa olu Jehova, bú Chineke-ayi, ọzø, ayi gānwu kwa.

26 N'ihi na ònye di n'etiti anu-aru nile, nke nuworo olu Chineke di ndu ka O nēkwu okwu site n'etiti ọku, dika ayi nuru, ọ di kwa ndu?

27 Gi onwe-gi jerue nso, nu kwa ihe nile nke Jehova, bú Chineke-ayi, gēkwu: gi onwe-gi gāgwa kwa ayi ihe nile nke Jehova, bú Chineke-ayi, gāgwa gi; ayi gānu kwa, me ya.

28 Jehova we nu olu okwu nile unu, mbe unu gwaram okwu; Jehova we sim, Anuwom olu okwu nile nke ndi nka, nke ha gwaworo gi: ha emewo nke-Ọma n'ihe nile ha kwuworo.

29 Ọ gādim nō nma ma asi na nkpuru-obi-ha di ha otú a, itu egwum, na idebe ihe nile M'nyere n'iwu ubochi nile, ka ọ we diri ha nma, di-kwa-ra umu-ha, rue mbe ebighi-ebi!

30 Je, si ha, Laghachirinu onwe-unu n'ulo-ikwū-unu.

31 Ma gi onwe-gi, guzo n'ebe a n'akukum, ka M'gwa kwa gi ihe ahu nile M'nyere n'iwu, na ukpuru nile, na ikpé nile, nke i gēzí ha, ka ha we me ha n'ala ahu nke Mu onwem nēnye ha ka ha nweta ya.

32 Unu gēlezi kwa anya ime dika Jehova, bú Chineke-unu, nyeworo unu iwu: unu ewezugala onwe-unu n'aka-nri ma-Ọbu n'aka-ekpe.

33 N'uzø nile nke Jehova, bú Chineke-unu, nyeworo unu n'iwu ka unu ganēje, ka unu we di ndu, ka o we di-kwa-ra unu nma, ka unu we me kwa ka ubochi-unu di anya n'ala ahu nke unu gēnweta.

Ma nka bu ihe ahu enyere n'iwu, na ukpuru nile, na ikpé nile, nke Jehova, bú Chineke-unu, nyere iwu ka ezí unu, ka unu we me ha n'ala ahu ebe unu onwe-unu nāgabiga inweta ya;

2 ka i we tua egwu Jehova, bú Chineke-gi, idebe ukpuru-Ya nile na ihe nile O nyere n'iwu, nke Mu onwem nēnye gi n'iwu, gi onwe-gi, na nwa-gi, na nwa nwa-gi, ubochi nile nke ndu-gi; ka ubochi-gi we di kwaanya.

3 I gānu kwa, Israel, lezi kwaanya ime ya; ka o we diri gi nma, ka unu we ba kwa uba nke-uku, dika Jehova, bú Chineke nna-gi-hà, gwaworo gi okwu, n'ala nke miri-ara-ehi na manu-añu nērù nime ya.

4 Nuru, Israel; Jehova, bú Chineke-ayi, Jehova bu otù:

5 i gēwere kwa obi-gi nile, were kwa nkpuru-obi-gi nile, were kwa ike-gi nile, hu Jehova, bú Chineke-gi, n'anya.

6 Okwu ndia, nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta, gādikwasi kwa n'obi-gi:

7 i gējisi kwa ike izí ha-umu-gi, i gēkwu kwa okwu bayere ha mbe i nānōdu n'ulo-gi, na mbe i nēje ije n'użo, na mbe i nēdina ala, na mbe i nēbili ọtọ.

8 I gēke kwa ha n'elu aka-gi ka ha buru ihe-iriba-ama, ha gābu kwa nkpo-n'iru n'etiti anya-gi abua.

9 I gēdekwasi kwa ha n'awara-użo abua nke ulo-gi, na n'ōnu-użo-ama-gi nile.

10 O gēru kwa, mbe Jehova, bú Chineke-gi, gēme ka i ba n'ala ahu nke O ṙuru nna-gi-hà, bú Abraham, na Aisak, na Jekob, iyi, inye gi; obodo uku di iche iche ma-kwa-ra nma, nke i nēwughi,

11 na ulo juputara n'ezi ihe nile, nke i nēmejughi, na olùlù-miri egwuwa, nke i nēgwuwaghi, na ubi-vine na osisi olive, nke i nākughi, mbe i gēri kwa, afø eju kwa gi;

12 gi lezie onwe-gi anya, ka i ghara ichezø Jehova, Onye mere ka i si n'ala Ijipt, si kwa n'ulo ndi-orù, puta.

13 Jehova, bú Chineke-gi, ka i gātu egwu; ọ bu kwa Ya ka i gēfè օfùfè, ọ bu kwa aha-Ya ka i gēwere ṙu iyi.

14 Unu ejesola chi ọzo, ndi sitere na chi nke ndi ahu ndi no unu buruburu;

15 n'ihi na Chineke ekworo ka Jehova, bú Chineke-gi, bu n'etiti gi; ka iwe Jehova, bú Chineke-gi, we ghara idi ọku megide gi, O we kpochapu gi n'elu ala.

16 Unu anwala Jehova, bú Chineke-unu, dika unu nwara Ya nime Masa.

17 Unu gējisi ike idebe ihe ahu nile nke Jehova, bú Chineke-unu, nyere n'iwu, unu gēdebe kwa ihe-àmà-Ya nile, na ukpuru-Ya nile, nke O nyeworo gi n'iwu.

18 I gēme kwa ihe ziri ezi na nke di nma n'anya Jehova: ka o we diri gi nma, ka i we ba kwa, nweta ezi ala ahu, nke Jehova ṙuru nna-gi-hà iyi inye ha,

19 ikwapu ndi-iro-gi nile n'iru gi, dika Jehova kwuworo.

20 Mbe nwa-gi gāju gi n'ōdi-n'iru, si, Gini bu isi ihe-àmà ndia, na ukpuru ndia, na ikpé ndia, nke Jehova, bú Chineke-ayi, nyeworo unu n'iwu?

21 i gāsi kwa nwa-gi, Ayi buru Fero ndi-orù n'Ijipt; Jehova we were aka di ike me ka ayi si n'Ijipt puta:

22 Jehova we tiyekwasi ihe-iriba-ama di iche iche na ihe-ebube di iche iche, di uku jo kwa njø, n'aru Ijipt, na n'aru Fero, na n'aru ulo-ya nile, n'anya-ayi:

23 ọ bu kwa ayi ka O mere ka ayi si n'ebe ahu puta, ka O we me ka ayi ba nime, ka O we nye ayi ala ahu nke O ṙuru nna-ayi-hà iyi inye ha.

24 Jehova we nye ayi iwu ime ukpuru ndia nile, itu egwu Jehova, bú Chineke-ayi, ka o we

diri ayi nma ubochi-ayi nile, ka O we debe ayi ndu, otú ọ di ta.

25 Ezi omume ka ọ gābu-kwa-ra ayi, mbe ayi gēlezi anya ime ihe a nile enyere n'iwu n'iru Jehova, bú Chineke-ayi, dika O nyere ayi iwu.

ISI 7

Mbe Jehova, bú Chineke-gi, gēme ka i ba n'ala ahu ebe gi onwe-gi nābà inweta ya, mbe Ọ gēwepu kwa ọtutu mba n'iru gi, bu ndi Het, na ndi-Giagashait, na ndi-Amorait, na ndi Kenean, na ndi-Perizait, na ndi-Haivait, na ndi Jebus, mba asa bara uba di kwa ike kari gi;

2 mbe Jehova, bú Chineke-gi, gāra kwa ha nye n'iru gi, i we tibue ha; i gēwezugasi kwa ha ka ebibie ha; gi na ha abala ndu, eme-kwa-la ha amara:

3 gi na ha alurita-kwa-la nwunye; enyela nwa-ya nwoke nwa-gi nwayi, ekuru-kwa-la nwa-ya nwayi nye nwa-gi nwoke.

4 N'ihi na ọ gēwezuga nwa-gi nwoke n'isom n'azu, ka ha we fè chi ọzọ: iwe Jehova gādi kwa ọku megide unu, Ọ gēkpochapu kwa gi ngwa ngwa.

5 Kama otú a ka unu gēme ha; unu gākwatu ebe-ichu-àjà nile ha, tupia kwa ogidi nile ha, ọbutu kwa Asherim-ha, sure kwa arusi nile ha apiri api n'ọku.

6 N'ihi na ndi nsọ ka i buru Jehova, bú Chineke-gi: ọ bu gi ka Jehova, bú Chineke-gi, roputaworo iburu Ya ihe aka Ya, kari ndi nile ndi nō n'elu ala.

7 Ọ bughi na unu bara uba kari ndi nile ka Jehova huru unu n'anya si-ike, we roputa unu; n'ihi na unu onwe-unu di ole-na-ole kari ndi nile ọzọ:

8 kama ọ bu n'ihi na Jehova huru unu n'anya, na n'ihi na O debere iyi Ọ ṡnuru nna-unu-hà, ka Jehova were aka di ike me ka unu puta, O we ọputa unu n'ulo ndi-orù, n'aka Fero, bú eze Ijipt.

9 I gāmara kwa na Jehova, bú Chineke-gi, Ya onwe-ya bu Chineke; Chineke ahu Nke kwesiri ntukwasi-obi, nēdebere ndi huru Ya n'anya, ndi nēdebe kwa ihe nile O nyere n'iwu, ọbuña-ndu-Ya na ebere-Ya rue nnù ọbo abua na ọgu iri;

10 Ọ nākwughachi kwa ndi nākpo Ya asì n'iru ha, ime ka ha la n'iyì: Ọ gaghi-alara onye nākpọ Ya asì azu, n'iru ya ka Ọ gākwughachi ya.

11 I gēdebe kwa ihe ahu enyere n'iwu, na ukpuru nile, na ikpé nile, nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta, ka i we me ha.

12 Ọ gēru kwa, n'ihi na unu nānu ikpé ndia, debe kwa ha, me kwa ha, na Jehova, bú Chineke-gi, gēdebe-kwa-ra gi ọbuña-ndu ahu na ebere ahu nke Ọ ṡnuru nna-gi-hà iyi imere ha:

13 O gāhu kwa gi n'anya, gozie gi, me ka i ba uba: Ọ gāgozi kwa nkpuru nke afọ-gi, na nkpuru nke ala-gi, bú ọka-gi, na manya-vine ọhu gi, na manu-gi, na umu ehi-gi muru, na umu ìgwè ewu na aturu-gi, n'elu ala ahu nke Ọ ṡnuru nna-gi-hà iyi inye gi.

14 Ndi agoziri agozi ka i gābu kari ndi nile ọzọ: nwoke nēnweghi ike imu nwa na nwayi-àgà agaghi-adi n'etiti gi, ma-ọbu n'etiti anu-ulø-gi.

15 Jehova gēwezuga kwa n'aru-gi ọria nile; nriaria ojọ nile nke Ijipt nke i maworo, Ọ gaghi-atukwasi kwa ha n'aru-gi, ma Ọ gētiye ha n'aru ndi nākpọ gi asì.

16 I gēripia kwa ndi ahu nile nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi; anya-gi agaghi-emere ha ebere: efè-kwa-la chi-ha di iche iche ọfufè; n'ihi na ọnyà ka ọ gāburu gi.

17 Mbe i gāsi n'obi-gi, Mba ndia bara uba karim; #m'gēsi aña pu inapu ha ala-ha?

18 atula egwu ha: i gēcheta nke-ọma ihe nke Jehova, bú Chineke-gi, mere Fero, me kwa Ijipt nile;

19 Ọnwunwa uku nile nke anya-gi huru, na ihe-iriba-ama nile, na ihe-ebube nile, na aka ahu di ike, na ogwe-aka ahu esetiri eseti, nke Jehova, bú Chineke-gi, ji me ka i puta: otú a ka Jehova, bú Chineke-gi, gēme ndi ahu nile ndi gi onwe-gi nātu egwu ha.

20 Ọzọ kwa, ọ bu ebu ka Jehova, bú Chineke-gi, gēsì n'etiti ha, rue mbe ndi fōduru, ndi nēzopu kwa onwe-ha n'iru gi, gāla n'iyyì.

21 Amala jijiji n'iru ha: n'ihi na Jehova, bú Chineke-gi, nō n'etiti gi, Ọ bu Chineke uku, di kwa egwu.

22 Ma Jehova, bú Chineke-gi, gēwepu mba ahu n'iru-gi nke-ntà nke-ntà: i pughi ime ka ha gwusia ngwa ngwa, ka anu-ohia ghara iba uba megide gi.

23 Ma Jehova, bú Chineke-gi, gāra ha nye n'iru gi, me kwa ka ha ọba aghara uku, rue mbe agēkpochapu ha.

24 O gēnye kwa ndi-eze-ha n'aka-gi, i gēme kwa ka aha-ha lapu n'iyyì n'okpuru elu-igwe: ọ dighi nwoke ọ bulu gēguzo onwe-ya n'iru gi, rue mbe i gēkpochapu ha.

25 Unu gēsure arusi nile apiri api nke chi nile ha n'oku: enwela anya-uku n'ola-ocha na ọla-edo nke di n'aru ha, ewe-kwa-la n'onwe-gi, ka aghara ima gi n'onyà nime ya: n'ihi na ihe-árú nke Jehova, bú Chineke-gi, ka ọ bu:

26 eme-kwa-la ka ihe-árú ba n'ulo-gi, i we ghø ihe ewezugara ka ebibie ya dikya ya: i gājusi ya aju, kpø kwa ya ihe rusiri árú; n'ihi na ihe ewezugara ka ebibie ya ka ọ bu.

ISI 8

Ihe nile enyere n'iwu nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta, unu gēlezi anya ime ya, ka unu we di ndu, ba uba, we ba nime, nweta kwa ala ahu nke Jehova ṡnuru nna-unu-hà iyin inye ha.

2 I gēcheta kwa uzø nile nke Jehova, bú Chineke-gi, mere gi ka i je ọgu arø abua ndia n'ozara, ka O we weda gi n'ala, inwa gi, ka O we mara ihe nke di n'obi-gi, ma i gēdebe ihe nile O nyere n'iwu, ma-ọbu na i gaghi-ededebe.

3 O we weda gi n'ala, me ka agu gua gi, O we me ka i rie manna ahu, nke i nāmaghi, nke nna-gi-hà nāmaghi kwa; ka O we me ka i mara na ọ bughi nání achicha ka madu gēji di ndu, kama ọ bu ihe nile ọ bulu nke nēsi n'ọnụ Jehova puta ka madu gēji di ndu.

4 Uwe-nbokwasigi akapughi nká n'aru gi, ukwu-gi azaghi kwa aza, ọgu arø abua ndia.

5 I gāma kwa n'obi-gi, na, dikya nwoke si adø nwa-ya nwoke aka na nti, otú a ka Jehova, bú Chineke-gi, nādø gi aka na nti.

6 I gēdebe kwa ihe Jehova, bú Chineke-gi, nyere n'iwu, ka i we je ije n'uzø-Ya nile, tu kwa egwu Ya.

7 N'ihi na Jehova, bú Chineke-gi, nēme ka i ba n'ezi ala, bú ala iyi miri, na nke isi-iyi na obu-miri, nāputa na ndagwurugwu na n'ugwu:

8 ala nke ọka wheat na ọka barley, na osisi vine, na osisi fig, na pomegranate; ala nke osisi olive nēnye manu, na nke manu-añu;

9 ala nke ọ bughi n'idi-ukø ka i gēri nri nime ya, ọ dighi ihe ọ bulu gākø gi nime ya; ala nke nkume-ya bu ígwè, nke i gēgwuputa kwa ọla n'ugwu-ya.

10 I gēri kwa, afø gēju kwa gi, i gāgøzi kwa Jehova, bú Chineke-gi, n'elu ezi ala ahu nke O nyeworo gi.

11 Lezie onwe-gi anya ka i ghara ichezø Jehova, bú Chineke-gi, n'edebeghi ihe nile O nyere n'iwu, na ikpé-Ya nile, na ukpuru-Ya nile, nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta:

12 ka o we ghara ibu, mbe i néri ihe, riju afø, wu kwa ezi ulo, we biri nime ha:

13 mbe ìgwè ehi-gi na ìgwè ewu na aturu-gi naba kwa uba, mbe ọla-ocha na ọla-edo naba-kwa-ra gi uba, mbe ihe nile i nwere naba kwa uba;

14 na obi-gi gādi elu, i we chezø Jehova, bú Chineke-gi, Onye nême ka i si n'ala Ijipt, si kwa n'ulo ndi-orù, puta;

15 Onye nême ka i je ije n'ozara uku ahu nke di egwu, nke agwọ nke yiri ọku na akpi di nime ya, na ala akpiri-ikpø-nku nke miri nādighi ya; Onye nême ka miri si n'oké nkume ọmu ahu putara gi;

16 Onye nême ka i rie manna n'ozara, nke nna-gi-hà nāmaghi; ka O we weda gi n'ala, ka O we nwa kwa gi, ime gi nma n'ikpe-azu-gi:

17 i we si n'obi-gi, Ikem na ume akam emetaworom àkù a.

18 Ma i gēcheta Jehova, bú Chineke-gi, n'ihi na Ya onwe-ya bu onye nēnye gi ike imeta àkù; ka O we me ka ọbuña-ndu-Ya guzosie ike, nke O ṡnuru nna-gi-hà iyi imere ha, otú ọ di ta.

19 O gēru kwa, ọ buru na i chezø Jehova, bú Chineke-gi, we nējeso chi ọzø, fè ha ọfùfè, kpø kwa isi ala nye ha, aþawom àmà megide unu ta na unu aghaghi ila n'iþì.

20 Dika mba ahu ndi Jehova nême ka ha la n'iþì n'iru unu, otú a ka unu gāla n'iþì; n'ihi na unu egeghi nti n'olu Jehova, bú Chineke-unu.

ISI 9

Nuru, Israel: gi onwe-gi nāgabiga Jødan ta, ibà ka i we nweta mba di iche iche di uku di kwa ike kari gi, obodo di iche iche di uku nke ewusi-kwa-ra ike rue elu-igwe;

2 otù ndi di uku di kwa ogologo, bú umu ndi Anak, ndi gi onwe-gi mara, ndi gi onwe-gi nuwo-kwa-ra okwu bayere ha, si, Ònye gēguzo onwe-ya n'iru umu Anak?

3 Ma i mawo ta, na Jehova, bú Chineke-gi, Ya onwe-ya bu onye nāgabiga n'iru gi dika ọku nēripi eripia; Ya onwe-ya gēkpochapu ha, Ya onwe-ya gēme kwa ka ha ruru ala n'iru gi: i we napu ha ala-ha, me kwa ka ha la n'iþì ngwa ngwa, dika Jehova gwaworo gi okwu.

4 Ekwula n'obi-gi, mbe Jehova, bú Chineke-gi, kwapusiri ha n'iru gi, si, N'ihi ezi omumem ka Jehova mere ka m'bata inweta ala nka: ma ọ bu n'ihi nmebi-iwu nke mba ndia ka Jehova nānapu ha ala-ha n'iru gi.

5 O bughi n'ihi ezi omume-gi, ma-Ọbu n'ihi nziri-ezi nke obi-gi, ka gi onwe-gi nābà inweta ala-ha: kama ọ bu n'ihi nmebi-iwu nke mba ndia ka Jehova, bú Chineke-gi, nānapu ha ala-ha n'iru gi, ka O we me kwa ka okwu ahu guzosie ike nke Jehova ṡnuru nna-gi-hà iyi, bú Abraham, na Aisak, na Jekob.

6 I mawo kwa na ọ bughi n'ihi ezi omume-gi ka Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi ezi ala nka ka i nweta ya; n'ihi na ndi kwesiri olu ike ka i bu.

7 Cheta, echezøla, ihe nke i ji kpasu Jehova, bú Chineke-gi, iwe n'ozara: site n'ubøchi mbe i si n'ala Ijipt puta, rue mbe unu biaruru ebe a, ndi nānapu isi ka unu buworo n'ebe Jehova nò.

8 Na Horeb ka unu kpasu-kwa-ra Jehova iwe, Jehova we wesa unu iwe ikpochapu unu.

9 Mbe m'rígoro n'ugwu inara mbadamba nkume abua ahu, bú mbadamba nkume nke ọbuña-ndu ahu nke Jehova þara nye unu, m'we nòdu n'ugwu ahu ọgu ubøchi abua ehihiie na abali; ọ dighi nri m'riri, ọ dighi kwa miri m'ñuru.

10 Jehova we nyem mbadamba nkume abua ahu nke ewere nkripsi-aka Chineke de; edekwasi-kwa-ra n'elu ha dika okwu nile si di nke Jehova gwara unu n'ugwu ahu site n'etiti ọku ahu n'ubøchi nkpoköta ahu.

11 O rue, n'ogwugwu ọgu ubochi abua, ehihie na abali, na Jehova nyerem mbadamba nkume abua ahu, bú mbadamba nkume nke ọbuña-ndu ahu.

12 Jehova we sim, Bilie, si n'ebe a rida ngwa ngwa; n'ihi na ndi-gi, nke i meworo ka ha si n'ljipt puta, ebibiwonwe-ha; ha esiwo n'uzo nke M'nyere ha n'iwu wezuga onwe-ha ngwa ngwa; ha emeworo onwe-ha nwa-ehi awuru awu.

13 Jehova we gwam okwu, si Ahuwom ndi nka, ma, le, ndi kwesiri olu ike ka ọ bu:

14 ram aka, ka M'we kpochapu ha, hichapu kwa aha-ha n'okpuru elu-igwe: M'gēme kwa gi ka i buru mba di ike ba kwa uba kari ha.

15 M'we chigharia, si n'ugwu ahu rida, ugwu ahu nēre kwa ọku: mbadamba nkume abua nke ọbuña-ndu ahu di kwa n'elu akam abua.

16 M'we hu, ma, le, unu emehiewo megide Jehova, bú Chineke-unu; unu emeworo onwe-unu nwa-ehi awuru awu: unu esiwo n'uzo nke Jehova nyere unu n'iwu wezuga onwe-unu ngwa ngwa.

17 M'we jide mdadamba nkume abua ahu, tupu ha n'akam abua, tupia ha n'anya-unu.

18 M'we turu onwem n'ala n'iru Jehova, dika na mbu, ọgu ubochi abua ehihie na abali; ọ dighi nri m'riri, ọ dighi kwa miri m'ñuru; n'ihi nmehie-unu nile nke unu mehiere, n'ime ihe ojo ahu n'anya Jehova, ikpasu Ya iwe.

19 N'ihi na ujo iwe na ọnuma, nke Jehova ji we iwe megide unu ikpochapu unu, turum. Ma Jehova ge-kwa-ram nti na mbe ahu.

20 Jehova wesa-kwa-ra Eron iwe nke-uku ikpochapu ya: m'we kpe kwa ekpere bayere Eron na mbe ahu.

21 Nmehie-unu ahu, bú nwa-ehi ahu nke unu mere, m'we were ya sure ya n'oku, zopia ya, gwe ya nke-oma, rue mbe ọ mere imurimu dika uzuzu: m'we wuye uzuzu-ya nime miri-iyi nke si n'ugwu ahu nērùdata.

22 Ọ bu kwa nime Tabera, na nime Masa, na nime Kibrot-hataava, ka unu bu ndi nākpasu Jehova iwe.

23 Mbe Jehova siri na Kedesh-banea ziga unu, si, Rigonu, nweta ala ahu nke M'nyeworo unu; unu we nupu isi n'okwu-ọnun Jehova, bú Chineke-unu, unu ekweghi kwa Ya, unu egeghi kwa nti n'olu-Ya.

24 Ndi nānupu isi ka unu bu n'ebe Jehova nō site n'ubochi m'mara unu.

25 M'we turu onwem n'ala n'iru Jehova ọgu ubochi abua ahu, ehihie na abali, nke m'tururu onwem n'ala; n'ihi na Jehova siri na Ọ gēkpochapu unu.

26 M'we kpere Jehova, si, Onye-nwe-ayi Jehova, ebibila ndi-Gi na ihe-nketa-Gi, nke I baputaworo n'idi-uku-Gi, nke I wereworo aka di ike me ka o si n'ljipt puta.

27 Cheta ndi-orù-Gi, bú Abraham, na Aisak, na Jekob; echela iru n'ikwesi-olu-ike nke ndi nka, ma-ọbu na nmehi-ihu-ha, ma-ọbu na nmehie-ha:

28 ka ala ahu nke I mere ka ayi si n'ebe ahu puta we ghara isi, N'ihi na Jehova apughime ka ha ba n'ala ahu nke Ọ gwara ha okwu bayere ya, na n'ihi na Ọ kpọro ha asì, O mewo ka ha puta ka O we me ka ha nwua n'ozara.

29 Ma ha onwe-ha bu ndi-Gi na ihe-nketa-Gi, ndi I were ike uku Gi na ogwe-aka-Gi eseteri eseti me ka ha puta.

Na mbe ahu Jehova sirim, Wara onwe-gi mbadamba nkume abua dika nke-mbu, rigokutem rue ugwu a, me-kwa-ra onwe-gi ibe osisi.

2 M'gēdekwasí kwa na mbadamba nkume ahu okwu nile nke di n'elu mbadamba nkume mbu, nke i tupiara, i gētiye kwa ha nime ibe ahu.

3 M'we me ibe osisi acacia, wa mbadamba nkume abua dika nke-mbu, we rigo n'ugwu ahu, mbadamba nkume abua ahu di kwa n'akam.

4 O we dekwasi na mbadamba nkume ahu, dika odide mbu ahu si di, okwu iri ahu, nke Jehova gwara unu n'ugwu ahu site n'etiti ọku ahu n'ubochi nkporokota ahu: Jehova we nyem ha.

5 M'we chigharia si n'ugwu ahu rida, tiye mbadamba nkume ahu nime ibe ahu nke m'mereri; ha di kwa n'ebe ahu, dika Jehova nyerem iwu.

6 (Umu Israel we si na Beerot Bene-jaakan bulie ije rue Mosira: n'ebe ahu ka Eron nwuru, ewe lie ya n'ebe ahu; Eleesa, bú nwa-ya, we buru onye-nchu-àjà n'önodu ya.

7 Ha si n'ebe ahu bulie ije rue Gudgoda, si na Gudgoda je rue Jotbata, bú ala iyi miri.

8 Na mbe ahu ka Jehova kewaputara ebo Livai, ibu ibe ọbuba-ndu Jehova, iguzo n'iru Jehova ijere Ya ozi, na igozi n'aha-Ya, rue ta.

9 N'ihi ya Livai esoghi umu-nne-ya nwe òkè ma-òbu ihe-nketa; Jehova onwe-ya bu ihe-nketa-ya, dika Jehova, bú Chineke-gi, gwara ya okwu.)

10 Mu onwem guzo-kwa-ra n'ugwu ahu, dika na mbe mbu, ọgu ubochi abua, ehihie na abali: Jehova we gekwam nti na mbe ahu; Jehova achoghi ibibi gi.

11 Jehova we sim, Bilie, je ka i bulie ije n'iru ndi nkem; ha gaba kwa, nweta ala ahu, nke M'ñuru ndi bu nna-ha iyi inye ha.

12 Ma ubu a, Israel, gini ka Jehova, bú Chineke-gi, nariø n'aka-gi, ma-òbughi itu egwu Jehova, bú Chineke-gi, ije ije n'uzo-Ya nile, na ihu Ya n'anya, na iwere obi-gi nile na nkpuru-obi-gi nile fe Jehova, bú Chineke-gi, òfufè,

13 idebe ihe nile Jehova nyere n'iwu, na ukpuru-Ya nile, nke mu onwem nene gi n'iwu ta ka ọ we diri gi nma?

14 Le, Jehova, bú Chineke-gi, nwe elu-igwe, na elu-igwe nke elu-igwe nile, na uwa, na ihe nile nke di nime ya.

15 Nání na ihe nna-unu-hà di Jehova ezi utø ka O we hu ha n'anya, O we roputa nkpuru-ha nochiri ha, bú unu onwe-unu, n'etiti ndi nile, otu ọ di ta.

16 Bi-kwa-nu obi-unu úgwù, unu abu-kwa-la ndi kwesiri olu ike ọzo.

17 N'ihi na Jehova, bú Chineke-unu, Ya onwe-ya bu Chineke kachasi chi nile, na Onye-nwenu kachasi ndi-nwenu nile, Chineke uku ahu, bú dike, di kwa egwu, Onye nähughi madu iru-ọma n'ikpé, Onye nānaraghi ihe-iri-ngo.

18 O neme ihe ekpere n'ikpe bayere nwa-nbei na nwayi di-ya nwuru, O nahu kwa ọbia n'anya, inye ya nri na uwe-nbokwasi.

19 Hu-kwa-nu ọbia n'anya: n'ihi na ọ bu ndi-ọbia ka unu buri n'ala Ijipt.

20 Jehova, bú Chineke-gi, ka i gatu egwu; Ya ka i gefè, Ya ka i garapara n'aru, aha-Ya ka i gëji ñu iyi.

21 Ya Onwe-ya bu otuto-gi, Ya Onwe-ya bu kwa Chineke-gi, Onye meworo gi ihe uku ndia di egwu, nke anya-gi huworo.

22 O bu ọgu madu ato na iri ka nna-gi-hà ji rida n'Ijipt; ma ubu a Jehova, bú Chineke-gi, emewo gi ka i di ka kpakpando elu-igwe n'uba.

1 gāhu kwa Jehova, bú Chineke-gi, n'anya, debe ihe-ndebe-Ya, na ukpuru-Ya nile, na ikpé-Ya nile, na ihe nile Ọ nyere n'iwu, ubochi-gi nile.

2 Ma unu amawo ta: n'ihi na ọ bughi umu-unu ka m'nāgwa okwu, bú ndi nāmaghi, ndi nāhughi kwa idø-aka-na-nti nke Jehova, bú Chineke-unu, na idi-uku-Ya, na aka-Ya di ike, na ogwe-aka-Ya esetiri eseti,

3 na ihe-iriba-ama-Ya nile, na omume-Ya nile, nke Ọ mere Fero eze Ijipt, me kwa ala-ya nile, n'etiti Ijipt;

4 na ihe O mere usu-ndi-agha Ijipt, me kwa inyinya-ha, me kwa ubø-ala-ha; mbe O mere ka miri Oké Osimiri Uhie rukpuchie iru-ha mbe ha nāchu unu n'azu, Jehova we me ka ha la n'i'yì rue ta;

5 na ihe O mere unu n'ozara, rue mbe unu biaruru ebe a;

6 na ihe O mere Detan na Abairam, umu Eliab, nwa Reuben; mbe ala saghepuru ọnuya, Ioda ha, na ezi-na-ulø nile ha, na ulø-ikwū nile ha, na ihe ọ bula di ndu nke di n'ukwu-ha, n'etiti Israel nile:

7 ma ọ bu anya-unu nāhu omume uku nile nke Jehova, nke O meworo.

8 Unu gēdebe kwa ihe nile enyere n'iwu nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta, ka unu we di ike, ba nime, nweta ala ahu, ebe unu onwe-unu nāgabiga inweta ya;

9 ka unu we me kwa ka ubochi-unu di anya n'elu ala ahu nke Jehova ṙnru nna-unu-hà iyi inye ha, inye kwa nkpuru-ha, bú ala nke miri-ara-ehi na manu-añu nérù erù nime ya.

10 N'ihi na ala ahu, ebe gi onwe-gi nābà nime inweta ya, ọ bughi dika ala Ijipt ka ọ bu, ebe unu si puta, ebe i nāgha nkpuru-gi, were ukwu-gi nābà ya miri, dika akwukwø nri ubi aþara ogige:

11 ma ala ahu, ebe unu nāgabiga inweta ya, bu ala ugwu na ndagwurugwu; site na miri-ozozo nke elu-igwe ka ọ nāñu miri:

12 ọ bu ala nke di Jehova, bú Chineke-gi, n'obi; mbe nile ka anya Jehova, bú Chineke-gi, nādikwasi ya, site na mbe mbu nke aro we rue mbe ikpe-azu nke aro.

13 O gēru kwa, ọ buru na unu ejisie ike ige nti ihem nile enyere n'iwu, nke Mu onwem nēnye unu n'iwu ta, ihu Jehova, bú Chineke-unu, n'anya, na iwere obi-unu nile na nkpuru-obi-unu nile fè Ya òfùfè,

14 na m'gēnye miri-ozozo ala-unu na mbe-ya, miri-ozozo mbu na miri-ozozo ikpe-azu, ka i we chikøta ọka-gi, na manya-víne ọhu gi, na manu-gi.

15 M'gēnye kwa anu-ulø-gi ihe-ókuku n'ubi-gi, i gēri kwa, afø gēju kwa gi.

16 Lezienu onwe-unu anya, ka ewe ghara irafu obi-unu, unu ewe wezuga onwe-unu, fè chi ọzø òfùfè, kpø isi ala nye ha;

17 iwe Jehova we di ọku megide unu, O we ọchue elu-igwe, ka miri-ozozo we ghara idi, ka ala we ghara kwa imi ihe-omume-ya; unu we si n'ezi ala ahu, nke Jehova nēnye unu, la n'i'yì ngwa ngwa.

18 Unu gēdo kwa okwu ndia n'obi-unu na nime nkpuru-obi-unu; unu gēke kwa ha n'elu aka-unu ka ha buru ihe-iriba-ama, ha gābu kwa nkpo-n'iru n'etiti anya-unu.

19 Unu gēzí umu-unu ha, n'ikwu okwu bayere ha mbe i nānødú n'ulo-gi, na mbe i nēje ije n'uzø, na mbe i nēdina ala, na mbe i nēbili ọtø.

20 I gēdekwasi kwa ha n'awara-uzø abua nke ulo-gi, na n'ọnuya-uzø-ama-gi nile:

21 ka ubochi-unu we ba uba, ha na ubochi umu-unu, n'elu ala ahu nke Jehova ṙnru nna-unu-hà iyi inye ha, dika ubochi elu-igwe nke di n'elu uwa.

22 N'ihi na ọ buru na unu ejisie ike idebe ihe nile a enyere n'iwu nke mu onwem nēnye unu n'iwu, ka unu we me ya; ihu Jehova, bú Chineke-unu, n'anya, ije ije n'uzø-Ya nile, na

irapara n'aru Ya;

23 Jehova gānapu kwa mba ndia nile ala-ha n'iru unu, unu gēnweta kwa mba di iche iche di uku di kwa ike kari unu.

24 Ebe ọ bulu nke ọbu-ukwu-unu gāzokwasi ka unu gēnwe: site n'ozara, na Lebanon, site n'osimiri ahu, bú osimiri Yufretis, we rue oké osimiri nke di n'azu, gābu ókè-ala unu.

25 Ọ dighi nwoke ọ bulu gēguzo onwe-ya n'iru unu: ujo-unu na egwu-unu ka Jehova, bú Chineke-unu, gātukwasi n'iru ala ahu nile nke unu gāzokwasi, dika Ọ gwaworo unu okwu.

26 Le, mu onwem nētiye n'iru unu ta ngozi na nkocha;

27 ngozi ahu, ma asi na unu ege nti ihe nile Jehova, bú Chineke-unu, nyere n'iwu, bú nke mu onwem nēnye unu n'iwu ta:

28 ma nkocha ahu, ma ọ buru na unu egeghi nti ihe nile Jehova, bú Chineke-unu, nyere n'iwu, ma unu ewezuga onwe-unu n'uzo ahu nke Mu onwem nēnye unu n'iwu ta, ka unu we jesu chi di iche iche ọzo, nke unu nāmaghi.

29 O gēru kwa, mbe Jehova, bú Chineke-gi, gēme ka i ba n'ala ahu, ebe gi onwe-gi nābà nime inweta ya, na i gētiye ngozi ahu n'elu ugwu Geraizim, tiye kwa nkocha ahu n'elu ugwu Ibal.

30 Ugwu ndia, hè adighi n'ofè Jōdan, n'azu uzo ọdida-anyanwu, n'ala ndi Kenean ndi bi h'Araba, na ncherita-iru Gilgal, n'akuku osisi terebinth nke More?

31 N'ihi na unu onwe-unu nāgabiga Jōdan ibà nime inweta ala ahu nke Jehova, bú Chineke-unu, nēnye unu, unu gēnweta kwa ya, biri nime ya.

32 Unu gēlezi kwa anya ime ukpuru nile na ikpē nile nke mu onwem nētiye n'iru unu ta.

ISI 12

Ndia bu ukpuru ahu na ikpē ahu, nke unu gēlezi anya ime n'ala ahu nke Jehova, bú Chineke nke nna-gi-hà, nyeworo gi ka i nweta ya, ubochi nile nke unu onwe-unu nādi ndu n'elu ala ahu.

2 Unu aghaghi ime ka ebe ahu nile la n'iyyi, bú ebe mba nile unu nēnweta fère chi nile ha òfùfè, n'elu ugwu nile ha di elu, na n'elu ugwu ntà nile ha, na n'okpuru osisi ndu ọ bula:

3 unu gākwatu kwa ebe-ichu-àjà nile ha, tupia ogidi nile ha, sure Asherim-ha n'ọku, ọbutu arusi nile apiri api nke chi nile ha, we me ka aha-ha lapu n'iyyi n'ebe ahu.

4 Unu emerela Jehova, bú Chineke-unu, otú a.

5 Kama rue ebe ahu nke Jehova, bú Chineke-unu, gāroputa n'ebu-unu nile, itiye aha-Ya n'ebe ahu, rue ebe-obibi-Ya ka unu gāchọ, i gābà kwa n'ebe ahu:

6 ọ bu kwa n'ebe ahu ka unu gēweta àjà-nsure-ọku nile unu, na àjà nile unu, na otù uzо n'uzo iri nke ihe-unu nile, na àjà-nbuli nke aka-unu, na ihe-nkwa nile unu, na onyinye-afò-ofufo nile unu, na umu eburu uzо mu nke ìgwè ehi-unu na ìgwè ewu na aturu-unu:

7 unu gēri kwa ihe n'ebe ahu n'iru Jehova, bú Chineke-unu, unu gānuri kwa ọrụ n'ihe nile unu nēseti aka-unu ime, unu onwe-unu na ulo-unu, nke Jehova, bú Chineke-gi, góziworo gi nime ha.

8 Unu emela dika ihe nile si di nke ayi onwe-ayi nēme n'ebe a ta, nwoke ọ bulu ọ nēme ihe ziri ezi n'anya-ya:

9 n'ihi na unu akābaghi rue ubu a n'izu-ike ahu, na n'ihe-nketa ahu, nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi.

10 Ma mbe unu gabigara Jōdan, biri n'ala ahu nke Jehova, bú Chineke-unu, nēme ka unu keta, mbe O mesi-kwa-ra ka unu zuru ike pua n'aka ndi-iro-unu buruburu, unu we biri na

ntukwasi-obi;

11 o gēru kwa, na ebe ahu nke Jehova, bú Chineke-unu, gāroputa ime ka aha-Ya biri n'ebe ahu, n'ebe ahu ka unu gēwebata ihe nile m'nēnye unu n'iwu; àjà-nsure-òku nile unu, na àjà nile unu, na otù uzø n'uzø iri nke ihe-unu nile, na àjà-nbuli nke aka-unu, na ihe-nkwa-unu nile aröputara aröputa nke unu nēkwe Jehova:

12 unu gānuri kwa ọṇu n'iru Jehova, bú Chineke-unu, unu onwe-unu, na umu-unu ndikom, na umu-unu ndinyom, na orù-unu ndikom, na orù-unu ndinyom, na onye Livai nke nō nime ọṇu-uzø-ama-unu ọ bula; n'ihi na o soghi unu nwe òkè ma-ọbu ihe-nketa.

13 Lezie onwe-gi anya ka i ghara isure àjà-nsure-òku-gi n'ebe ọ bula i gāhu:

14 kama n'ebe nke Jehova gāroputa n'otù nime ebo-gi, n'ebe ahu ka i gēsure àjà-nsure-òku-gi nile, ọ bu kwa n'ebe ahu ka i gēme ihe nile nke mu onwem nēnye gi n'iwu.

15 Otú ọ di, n'agu nile nke nkpuru-obi-gi ka i gēbu, ri kwa anu nime ọṇu-uzø-ama-gi nile, dika ngozi nke Jehova, bú Chineke-gi, nke O nyeworo gi, si di: onye ruru árú na onye di ọcha gēri ya: dika mbada, na dika ele.

16 Nání na unu agaghi-eri ọbara; i gāwusi ya n'ala dika miri.

17 I pughi iri n'ọṇu-uzø-ama-gi nile otù uzø n'uzø iri nke ọka-gi, na nke manya-vine ọhu gi, na nke manu-gi, ma-ọbu umu eburu uzø mu nke ìgwè ehi-gi na nke ìgwè ewu na aturu-gi, ma-Ọbu ihe ọ bu nke nkwa-gi nile nke i nēkwe, ma-Ọbu onyinye-afø-ofufo-gi nile, ma-Ọbu àjà-nbuli nke aka-gi:

18 kama ọ bu n'iru Jehova, bú Chineke-gi, ka i gēri ha, n'ebe ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, gāroputa, gi onwe-gi, na nwa-gi nwoke, na nwa-gi nwayi, na orù-gi nwoke, na orù-gi nwayi, na onye Livai nke nō nime ọṇu-uzø-ama-gi ọ bula: i gānuri kwa ọṇu n'iru Jehova, bú Chineke-gi, na nseti aka-gi ọ bula.

19 Lezie onwe-gi anya ka i ghara irapu onye Livai ubochi-gi nile n'elu ala-gi.

20 Mbe Jehova, bú Chineke-gi, gēme ka ókè-ala-gi sa mbara, dika Ọ gwara gi, i we si, Ka m'rie anu, n'ihi na agu nāgu nkpuru-obi-gi iri anu; n'agu nile nke nkpuru-obi-gi i gēri anu.

21 Mbe ọ gādikari gi anya, bú ebe ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, gāroputa itiye aha-Ya n'ebe ahu, i gēbu kwa ufodu nime ìgwè ehi-gi na nime ìgwè ewu na aturu-gi, nke Jehova nyeworo gi, dika m'nyeworo gi iwu, i gēri kwa n'ọṇu-uzø-ama-gi ọ bula, n'agu nile nke nkpuru-obi-gi.

22 Nání, dika anéri mbada na ele, otú a ka i gēri ha: onye ruru árú na onye di ọcha gēri ha n'otù uzø ahu.

23 Nání, di ike ka i ghara iri ọbara: n'ihi na ọbara bu ndu; eri-kwa-la ndu tiyere anu.

24 Erila ya; i gāwusi ya n'ala dika miri.

25 Erila ya; ka o we diri gi nma, di-kwa-ra umu-gi gānochì gi, mbe i gēme ihe ziri ezi n'anya Jehova.

26 Nání ihe nsø gi nile nke i nwere, na ihe-nkwa-gi nile, ka i gēbuli, biarue ebe ahu nke Jehova gāroputa:

27 i gāchu kwa aja-nsure-òku-gi nile, anu na ọbara, n'elu ebe-ichu-àjà nke Jehova, bú Chineke-gi: agāwukwasi kwa ọbara nke àjà-gi nile n'ebe-ichu-àjà nke Jehova, bú Chineke-gi, ma i gēri anu-ha.

28 Riba okwu ndia nile ama, nu kwa ha, bú nke mu onwem nēnye gi n'iwu, ka ọ we diri gi nma, di-kwa-ra umu-gi gānochì gi rue mbe ebighi-ebi, mbe i nēme ihe di nma nke ziri ezi n'anya Jehova, bú Chineke-gi.

29 Mbe Jehova, bú Chineke-gi, gēbipu mba nile n'iru gi, ebe i nābà nime inweta ha, i we nweta ha, biri n'ala-ha;

30 gi lezie onwe-gi anya ka aghara ima gi n'onyà iso ha n'azu, mbe ekepochapusiri ha n'iru

gi; ka i ghara kwa iju ajuju bayere chi nile ha, si, Mba ndia si aña nēfè chi nile ha òfùfè? m'gēme kwa otú a, ọbuná mu onwem.

31 Emerela Jehova, bú Chineke-gi, otú a: n'ihi na ihe-árú nile nke Jehova, nke O nākpō asì, ka ha meworo chi-ha; n'ihi na ọbuná umu-ha ndikom na umu-ha ndinyom ka ha nēsurere chi-ha n'óku.

32 Ihe ọ bulu nke mu onwem nēnye unu n'iwu, nke ahu ka unu gēlezi anya ime: atukwasila ihe n'elu ya, agubì-kwa-la ihe nime ya.

ISI 13

Mbe onye-amuma ma-ọbu ọro-nrọ gēbili n'etiti gi, nye gi ihe-iriba-ama ma-Ọbu ihe-ebube,

2 ihe-iriba-ama ahu ma-Ọbu ihe-ebube ahu we me, nke ọ gwara gi okwu bayere ya, si, Ka ayi jeso chi ọzọ n'azu, (nke ọ nādighi mbe i mara ha), ka ayi fè kwa ha òfùfè;

3 egela nti okwu onye-amuma ahu, ma-Ọbu ọro-nrọ ahu: n'ihi na Jehova, bú Chineke-unu, nānwà unu, ima ma unu nēwere obi-unu nile na nkpuru-obi-unu nile hu Jehova, bú Chineke-unu, n'anya.

4 Jehova, bú Chineke-unu, ka unu ganējeso n'azu, Ya ka unu gātu egwu, ihe nile O nyere n'iwu ka unu gēdebe, olu-Ya ka unu gēge nti, Ya ka unu gēfè òfùfè, Ya ka unu gārapara n'aru.

5 Ma agēme ka onye-amuma ahu, ma-Ọbu ọro-nrọ ahu, nwua; n'ihi na o kwuworo okwu nwezuga megide Jehova, bú Chineke-unu, (Onye nēme ka unu si n'ala Ijipt puta, Onye nābaputa kwa gi n'ulo ndi-orù), ka o we duhie gi n'uzo ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, nyere gi n'iwu ije ije nime ya. I we kpochapu ihe ojo ahu n'etiti gi.

6 Mbe nwa-nne-gi nwoke, bú nwa nke nne-gi, ma-Ọbu nwa-gi nwoke, ma-Ọbu nwa-gi hwayi, ma-Ọbu nwunye nke obi-gi, ma-Ọbu eyì-gi, nke di ka nkpuru-obi-gi, gārafu gi na nzuzo, si, Ka ayi je fè chi ọzọ, (nke ọ nādighi mbe i mara ha, gi onwe-gi, ma-Ọbu nna-gi-hà;

7 ndi sitere na chi nile nke ndi nile nō unu buruburu, ndi nō nso gi, ma-Ọbu ndi nopuru gi n'ebé di anya, site n'otù nsotu uwa we rue nsotu ọzọ nke uwa);

8 ekwela ya, ege-kwa-la ya nti; anya-gi agaghi-emere ya ebere, enwe-kwa-la ọmiko n'aru ya, ekpuchi-kwa-la ya:

9 kama i ghaghi ibu ya; aka-gi gēbu uzo dikwasi ya ime ka ọ nwua, ma aka ndi Israel nile gādikwasi ya n'ikpe-azu.

10 I gēwere nkume tuþue ya, ka o we nwua; n'ihi na ọ chọwo iduhie gi n'akuku Jehova, bú Chineke-gi, Onye nēme ka i si n'ala Ijipt, si kwa n'ulo ndi-orù, puta.

11 Israel nile gānu kwa, we tua egwu, ha agaghi-eme kwa ọzọ dika ihe ojo a si di n'etiti gi.

12 Mbe i gānu okwu n'otù nime obodo-gi, nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi ibi n'ebé ahu, si,

13 Ndiokwu ufodu, ndi joþuru onwe-ha, esiwo n'etiti gi pua, we duhie ndi bi n'obodo-ha, si, Ka ayi je fè chi ọzọ òfùfè, (nke ọ nādighi mbe unu mara ha);

14 i gāju kwa ase, gwu ala-ya, juta nke-ọma; ma, le, asi na ọ bu ezi-okwu, okwu ahu eguzosi ike, na emewo ihe-árú ahu n'etiti gi;

15 i ghaghi iwere ọnu mma-agha tibue ndi bi n'obodo ahu, were mma-agha wezuga ya, na ihe nile di nime ya, na anu-ulø-ya, ka ebibie ya.

16 I gākwakøba kwa ihe-nkwata-ya nile n'etiti amá-ya, sure-kwa-ra Jehova, bú Chineke-gi, obodo ahu na ihe-nkwata-ya nile dum n'óku: ọ gābu kwa obo mbe ebighi-ebi; agaghi-ewu

ya ọzọ.

17 O dighi kwa ihe ọ bulu site n'ihe ahu ewezugara ka ebibie ya gārapara n'aka-gi: ka Jehova we si n'idi-oku nke iwe-Ya chigharia, gosi gi obi-ebere, nwe obi-ebere n'aru gi, me ka i ba uba, dika O ṡunu nna-gi-hà iyí;

18 mbe i gēge kwa olu Jehova, bú Chineke-gi, nti, idebe ihe nile O nyere n'iwu nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta, ka i we me ihe ziri ezi n'anya Jehova, bú Chineke-gi.

ISI 14

Unu onwe-unu buru Jehova, bú Chineke-unu, umu: unu ebila onwe-unu mma, unu eme-kwa-la isi-nkwocha n'etiti anya-unu abua n'ihi onye nwuru anwu.

2 N'ihi na ndi nsø ka i buru Jehova, bú Chineke-gi, ọ bu kwa gi ka Jehova rōputaworo iburu Ya ihe aka Ya, kari ndi nile ndi nō n'elu ala.

3 Erila ihe-árú ọ bulu.

4 Ndia bu anumanu nke unu gēri: ehi, na aturu, na ewu,

5 na ele, na mbada, na obo-miri, na ewu ọhia, na atu, na anigo, na uturu.

6 Anumanu ọ bulu nke ukwu-ya wara njakpa, nke ukwu-ya wara-kwa-ra awara abua, nke nātaghari kwa ọnun, n'etiti anumanu, nke ahu ka unu gēri.

7 Otú ọ di, ndia ka unu nāgaghi-eri n'etiti ihe nātaghari ọnun, ma-Ọbu n'etiti ndi ukwu-ha wara njakpa: camel, na hare, na coney, n'ihi na ihe nātaghari ọnun ka ha bu, ma ha abughi ihe ukwu wara njakpa, ihe ruru árú ka ha buru unu:

8 ezì kwa, n'ihi na ihe ukwu-ya wara njakpa ka ọ bu, ma ọ bughi ihe nātaghari ọnun, ihe ruru árú ka ọ buru unu: unu erila ihe sitere n'anu-ha, unu emetu-kwa-la ozu-ha aka.

9 Ndia ka unu gēri n'etiti ihe nile nke di na miri: ihe ọ bulu nke nwere ntù na akpilikpa ka unu gēri:

10 ma ihe ọ bulu nke nēnweghi ntù na akpilikpa, unu erila ya; ihe-árú ka ọ buru unu.

11 Nnunu ọ bulu nke di ọcha ka unu gēri.

12 Ma ndia bu nnunu unu agaghi-eri ihe sitere n'anu-ha: ugo, na ugo-agwø, na ugo-azù;

13 na udele, na agu-nkwø, na ndabu di iche iche;

14 na ugolo-Ọma ọ bulu di iche iche;

15 na enyi-nnunu, na ebe-abali, na nnunu oké osimiri, na ebe di iche iche;

16 na okwukwu ntà, na okwukwu uku, na okwukwu nwere mpi;

17 na okwolo, na udele, na cormorant;

18 na ubala, na utù di iche iche, na hoopoe, na usu.

19 Anu-ufe ọ bulu nke nēnuputa enuputa, ihe-árú ka ọ buru unu; agaghi-eri ha.

20 Anu-ufe ọ bulu nke di ọcha ka unu gēri.

21 Unu erila ihe nwuru onwe-ya: ọ bu Ọbìa nke nō nime ọnun-uzo-ama-gi ọ bulu ka i gēnye ya, ka ọ we rie ya; ma-Ọbu i gērenye ya onye ala ọzọ: n'ihi na ndi nsø ka i buru Jehova, bú Chineke-gi. Esila nwa-ewu nime miri-ara nke nne-ya.

22 I ghaghi inye otù uzø n'uzø iri nke ihe-omume nile nke nkpuru-gi, bú ihe nke nēsi n'ubig-i puta kwa-arø.

23 I gēri kwa ihe n'iru Jehova, bú Chineke-gi, n'ebe ahu nke O gāroputa ime ka aha-Ya biri n'ebe ahu, bú otù uzø n'uzø iri nke Ọka-gi, na nke manya-vine Ọhu gi, na nke manu-gi, na umu eburu uzø mu nke ịgwè ehi-gi na nke ịgwè ewu na aturu-gi; ka i we muta itu egwu Jehova, bú Chineke-gi, ubochi-gi nile.

24 Ma mbe uzo ahu gadi kari gi anya, i we ghara ipu ibu ya, n'ihi na ebe ahu dipuru anya n'ebe i no, bu ebe nke Jehovah, bu Chineke-gi, garoputa itiye aha-Ya n'ebe ahu, mbe Jehovah, bu Chineke-gi, gagozzi gi:

25 i gonye kwa ya n'ego, ke ego ahu n'aka-gi, jerue ebe ahu nke Jehovah, bu Chineke-gi, garoputa:

26 i gonye kwa ego ahu n'ihe o bula nke agu ya naga nkpuru-obi-gi, n'igwe ehi, ma-obju n'igwe ewu na aturu, ma-obju na manya-vine, ma-obju n'ihe-objunu naba n'anya, ma-obju n'ihe o bula nkpuru-obi-gi nario n'aka-gi: i geri kwa ihe n'ebe ahu n'iru Jehovah, bu Chineke-gi, nuri kwa obju, gi onwe-gi na ulo-gi:

27 ma onye Livai nke no nime obju-uzo-ama-gi o bula, arapula ya; n'ihi na o dighi okè ma-obju ihe-nketa o soro gi nwe.

28 N'ogwugwu aro ato i geweputa otu uzo n'uzo iri nile nke ihe-omume-gi n'otu aro ahu, doba kwa ya nime obju-uzo-ama-gi nile:

29 onye Livai gabia kwa, (n'ihi na o dighi okè ma-obju ihe-nketa o soro gi nwe), ya na obia, na nwa-nbei, na nwayi di-ya nwuru, ndi no nime obju-uzo-ama-gi nile, ha geri kwa ihe, afi gaju kwa ha; ka Jehovah, bu Chineke-gi, we gozie gi n'omume nile nke aka-gi nke i neme.

ISI 15

N' ogwugwu aro asa i gome nrapu.

2 Nka bu kwa okwu nrapu ahu: onye-nbinye o bula garapu ihe nke o nabinde abata-obi-ya; o gaghi-eji abata-obi-ya na nwa-nne-ya n'ihe-ike; n'ihi na akposara nrapu nye Jehovah.

3 Onye ala ozu ka i geji n'ihe-ike: ma ihe o bula i nwere nke di n'aka nwa-nne-gi, aka-gi garapu ya;

4 ma-objugi mbe obeye nadighi n'etiti gi; (n'ihi na Jehovah aghaghi igozzi gi n'ala ahu nke Jehovah, bu Chineke-gi, nene gi dika ihe-nketa ka i we nweta ya;)

5 nani o buru na i ge nti olu Jehovah, bu Chineke-gi, nke-oma, ilezi anya ime ihe nile a enyere n'iwu nke mu onwem nene gi n'iwu ta.

6 N'ihi na Jehovah, bu Chineke-gi, gagozzi gi, dika O gwara gi okwu: i ganara kwa otutu mba ihe-ibe, ma gi onwe-gi agaghi-aba ihe n'ibe; i gachi kwa otutu mba, ma ha agaghi-achi gi.

7 Mbe obeye di n'etiti gi, bu otu onye n'etiti umu-nne-gi, n'otu nime obju-uzo-ama-gi nile n'ala-gi nke Jehovah, bu Chineke-gi, nene gi, abala obi-gi ume, akwukwubala aka-gi n'ebe nwa-nne-gi, bu obeye, no:

8 kama i ghaghi isaghore ya aka-gi, i ghaghi kwa inye ya ihe gerezuru ukoya nke koro ya n'onodu ihe-ibe-ya.

9 Lezie onwe-gi anya ka okwu nke joburu onwe-ya ghara idi n'obi-gi, si, Aro nke-aso, bu aro nrapu, di nso; anya-gi we jo njo n'aru nwa-nne-gi, bu obeye, i we ghara inye ya ihe; o we kpopue Jehovah megide gi, o we buru nmehie nime gi.

10 I ghaghi inye ya, o gaghi-ajo-kwa-ra obi-gi njo mbe i nene ya: n'ihi na o bu n'ihi ihe a ka Jehovah, bu Chineke-gi, gagozzi gi n'omume-gi nile, na nime nseti aka-gi nile.

11 N'ihi na ndi-obeye agaghi-agwupu n'etiti ala: n'ihi nka ka mu onwem nene gi iwu, si, I ghaghi isaghore nwa-nne-gi aka-gi, saghere onye nke gi ewedara n'ala, saghe-kwa-ra obeye nke gi, n'ala-gi.

12 Mbe agerenye gi nwa-nne-gi, bu nwoke Hibr, ma-obju nwayi Hibr, o we fe gi ofufu aro isi; n'arо nke-aso i gezipu ya n'ebe i no ka o nwere onwe-ya.

13 Ma mbe i nezipu ya n'ebe i no ka o nwere onwe-ya, ezipula ya n'aka efu:

14 i gësi n'ìgwè ewu na aturu-gi, si kwa n'ebe-nzocha-ọka-gi, si kwa n'ebe-nzocha-nkpuru-vine-gi, nyebiga ya okè; ihe nke Jehova, bú Chineke-gi, ji gozie gi ka i gënaye ya.

15 I gëcheta kwa na ọ bu orù ka i buri n'ala Ijipt, ma Jehova, bú Chineke-gi, ọputara gi: n'ihi ya ka mu onwem nénaye gi ihe a n'iwu ta.

16 O gérū kwa, mbe ọ gāsi gi, M'gaghi-apu n'ebe i nō; n'ihi na ọ nāhu gi na ulo-gi n'anya, n'ihi na ọ diri ya nma n'ebe i nō;

17 i gēwere kwa arà, rapue nti-ya na ọnlu-uzo, ọ gābu-kwa-ra gi orù mbe ebighi-ebi. O bu kwa otú a ka i gēmere orù-gi nwayi.

18 O gaghi-adi ike n'anya-gi, mbe i nēzipu ya n'ebe i nō ka o nwere onwe-ya; n'ihi na okpukpu ugwo-ọlu nke onye egoro ọlu ka o fèworo gi òfùfè arò isi: Jehova, bú Chineke-gi, gāgozi kwa gi n'ihe nile nke i nême.

19 Nwa ọ bula, bú oké, nke eburu uzo mu, nke agāmu nime ìgwè ehi-gi na nime ìgwè ewu na aturu-gi, i gēdoro ya Jehova, bú Chineke-gi, nsø: ejila nwa nke ehi-gi buru uzo mu lu ọlu-ubi, akpacha-kwa-la aji nke nwa eburu uzo mu nke ìgwè ewu na aturu-gi.

20 N'iru Jehova, bú Chineke-gi, ka i gēri ya kwa-arò n'ebe ahu nke Jehova gāroputa, gi onwe-gi na ulo-gi.

21 Ma mbe ọlu di n'aru-ya, dika ngwurø ma-ọbu ìsì, ọlu ọ bula nke jorø njø, achurula ya Jehova, bú Chineke-gi.

22 Nime ọnlu-uzo-ama-gi nile ka i gēri ya: onye ruru árú na onye di ọcha n'otù uzo ahu, dika mbada, na dika ele.

23 Nání na i gaghi-eri ọbara-ya; i gāwusi ya n'ala dika miri.

ISI 16

Debe ọnwa Ebib, me-kwa-ra Jehova, bú Chineke-gi, ememe ngabiga: n'ihi na ọ bu n'ònwa Ebib ka Jehova, bú Chineke-gi, mere ka i si n'ljipt puta n'abali.

2 I gāchu-kwa-ra Jehova, bú Chineke-gi, àjà ngabiga, nke ìgwè ewu na aturu na ìgwè ehi, n'ebe ahu nke Jehova gāroputa ime ka aha-Ya biri n'ebe ahu.

3 Erila achicha koro eko tiyere ya; ubochi asa ka i gēri achicha ekoghi-eko tiyere ya, bú achicha nweda-n'ala; n'ihi na i mere ngwa ngwa si n'ala Ijipt puta: ka i we nēcheta ubochi ahu mbe i siri n'ala Ijipt puta ubochi nile nke ndu-gi.

4 Agaghi-ahu kwa ihe nēko achicha n'aka-gi n'ókè-ala-gi nile ubochi asa; ọ dighi kwa ihe ọ bula nime anu ahu, nke i nāchu n'àjà n'anyasi n'ubochi mbu, gādigide abali nile rue ututu.

5 I pughi ichu àjà ngabiga n'otù nime ọnlu-uzo-ama-gi nile, nke Jehova, bú Chineke-gi, nénaye gi:

6 kama n'ebe ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, gāroputa ime ka aha-Ya biri nime ya, n'ebe ahu ka i gāchu àjà ngabiga n'anyasi, mbe anyanwu nāda, na mbe akara àkà mbe i siri n'ljipt puta.

7 I gësi kwa ya rie ya n'ebe ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, gāroputa: i gēchighari kwa n'ututu, je n'ulo-ikwu-gi nile.

8 Ubochi isi ka i gēri achicha ekoghi-eko: n'ubochi nke-asa ubochi nbochi gādiri Jehova, bú Chineke-gi; ejela ozi nime ya.

9 Izù asa nke ubochi asa ka i gāguru onwe-gi: site na mbe i nāmalite itiye mma-iwe-ihe-ubi nime ọka guzoro eguzo ka i gāmalite igu izù asa nke ubochi asa.

10 I gēme-kwa-ra Jehova, bú Chineke-gi, ememe nke izù asa nke ubochi asa, dika ọtùtù nke onyinye-afø-ofufo nke aka-gi si di, nke i gënaye, dika Jehova, bú Chineke-gi, nāgozi gi:

11 i gānuri kwa ọṇu n'iru Jehova, bú Chineke-gi, gi onwe-gi, na nwa-gi nwoke, na nwa-gi nwayi, na orù-gi nwoke, na orù-gi nwayi, na onye Livai nke nō nime ọṇu-uzo-ama-gi nile, na ọbìa, na nwa-n̄bei, na nwayi di-ya nwuru, ndi nō n'etiti gi, n'ebe ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, gāroputa ime ka aha-Ya biri n'ebe ahu.

12 I gēcheta kwa na ọ bu orù ka i buri n'ljipt: i gēdebe kwa me kwa ukpuru ndia.

13 I gēmere onwe-gi ememe ulo-ntu ubochi asa, m̄be i chikötasiri ihe sitere n'ebe-nzocha-ọka-gi na n'ebe-nzocha-nkpuru-vine-gi:

14 i gānuri kwa ọṇu n'ememe-gi, gi onwe-gi, na nwa-gi nwoke, na nwa-gi nwayi, na orù-gi nwoke, na orù-gi nwayi, na onye Livai, na ọbìa, na nwa-n̄bei, na nwayi di-ya nwuru, ndi nō n'ọṇu-uzo-ama-gi nile.

15 Ubochi asa ka i gēmere Jehova, bú Chineke-gi, ememe n'ebe ahu nke Jehova gāroputa: n'ihi na Jehova, bú Chineke-gi, gāgozi gi n'ihe-omume-gi nile, na n'omume nile nke aka-gi, i gābu kwa onye nānuri nání ọṇu.

16 Ubò ato n'arø ka agāhu ndikom-i nile n'iru Jehova, bú Chineke-gi, n'ebe ahu nke O gāroputa; n'ememe achicha ekoghi-eko, na n'ememe nke izù asa nke ubochi asa, na n'ememe ulo-ntu: agaghi-ahu kwa ha n'iru Jehova n'aka efu:

17 nwoke ọ bulu dika onyinye aka-ya si di, dika ngozi Jehova, bú Chineke-gi, si di, nke O nyeworo gi.

18 I gēmere onwe-gi ndi-ikpè na ndi-odozi-okwu nime ọṇu-uzo-ama-gi nile, nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi, dika ebo-gi nile si di: ha gēkpe kwa ndi Israel ikpe ezi omume.

19 Ewezugala ikpè; amatala iru madu n'ikpè: anara-kwa-la ihe-iri-ngo; n'ihi na ihe-iri-ngo nēme kaanya ndi mara ihe kpu ìsì, ọ nēme kwa ka okwu nile nke ndi ezi omume ḅago abagò.

20 Ezi omume, ezi omume ka i gābaso, ka i we di ndu, we nweta ala ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi.

21 Akurula onwe-gi Ashera nke osisi ọ bulu n'akuku ebe-ichu-àjà nke Jehova, bú Chineke-gi, nke i gēmere onwe-gi.

22 Eguzoro-kwa-la onwe-gi ogidi; nke Jehova, bú Chineke-gi, nākpø asì.

ISI 17

Achurula Jehova, bú Chineke-gi, ehi, ma-ọbu aturu, nke ọlu di n'aru-ya, bú ihe ojo ọ bulu: n'ihi na ihe-árú nke Jehova, bú Chineke-gi, ka ọ bu.

2 M̄be agāhuta n'etiti gi, n'otù nime ọṇu-uzo-ama-gi nile nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi, nwoke ma-Ọbu nwayi, nke nēme ihe jorø njo n'anya Jehova, bú Chineke-gi, n'igabiga Ọbuña-ndu-Ya,

3 nke jewo-kwa-ra fè chi ọ bulu ọzø òfùfè, we kpø isi ala nye ha, ma-Ọbu inye anyanwu, ma-Ọbu inye Ọnwa, ma-Ọbu inye ihe ọ bulu nime usu ihe elu-igwe, nke m'nēnyeghi n'iwu;

4 ewe gosi gi ya, i we nu ya, i gāju kwa ase nke-Ọma, ma, le asi na ọ bu ezi-okwu, okwu ahu eguzosi ike, na emewo ihe-árú ahu n'Israel;

5 i gēme kwa ka nwoke ahu ma-Ọbu nwayi ahu puta, bú ndi meworo ihe ojo a, rue Ọṇu-uzo-ama-gi ọ bulu, Ọbuná nwoke ahu ma-Ọbu nwayi ahu; i gēwore nkume tuþue ha, ka ha nwua.

6 N'ọṇu ndi-àmà abua, ma-Ọbu ndi-àmà ato, ka agēme ka ọ nwua, bú onye gānwu anwu; agaghi-eme ka ọ nwua n'ọṇu otù onye-àmà.

7 Aka ndi-àmà gēbu uzø dikwasi ya ime ka ọ nwua, ma aka ndi Israel nile gādikwasi ya

n'ikpe-azu. I we kpochapu ihe ojo ahu n'etiti gi.

8 Mbe okwu o bulu gakari gi n'ikpe, n'etiti obara na obara, ma-obo n'etiti okwu-ikpe na okwu-ikpe, ma-obo n'etiti otiti-ihe na otiti-ihe, bu okwu nile nke ise-okwu nime onu-uzo-ama-gi nile: i gebili kwa, rigorue ebe ahu nke Jehovah, bu Chineke-gi, garoputa;

9 i gabiakute kwa ndi-nchu-ajà, bu ndi Livai, biakute kwa onye-ikpe nke gan o na mbe ahu: i gaju kwa ase; ha gegosi kwa gi uz o ikpe ikpe ahu:

10 i gême kwa dika okwu ahu si di, nke ha gegosi gi site n'ebe ahu nke Jehovah garoputa; i gelezi kwaanya ime dika ihe nile si di nke ha gêzí gi:

11 dika iwu ahu si di nke ha gêzí gi, na dika ikpe ahu si di nke ha gagwa gi, otu a ka i gême; ewezugala onwe-gi pua n'okwu ahu ha gegosi gi, n'aka-nri, ma-obo n'aka-ekpe.

12 Ma nwoke ahu nke nême nganga, n'egeghi nti onye-nchu-ajà ahu nke negozo ije ozi n'ebe ahu n'iru Jehovah, bu Chineke-gi, ma-obo n'egeghi nti onye-ikpe ahu, nwoke ahu ganwu kwa: i gêkpochapu kwa ihe ojo ahu n'Israel.

13 Ndi Israel nile ganu kwa, tu kwa egwu, we ghara ime nganga oz o.

14 Mbe i gabà n'ala ahu nke Jehovah, bu Chineke-gi, nenye gi, i we nweta ya, biri nime ya, si, Mgodo eze ka o buru ezem, dika mba nile si eme ndi dim buruburu;

15 i ghaghi ido onye ahu, onye Jehovah, bu Chineke-gi, garoputa, ka o buru eze-gi: otu onye n'etiti umu-nne-gi ka i godo eze-gi: i pughi ido nwoke ala oz o eze-gi, nke nabughi nwa-nne-gi.

16 Nání na o gaghi-eme ka inyinya bara ya uba, o gaghi-eme kwa ndi Israel ka ha laghachi n'ljipt, ka o we me ka inyinya ba uba: n'ihi na Jehovah asiwo unu, Unu alaghachi-kwa-la n'uz o ahu oz o.

17 O gaghi-eme kwa ka ndinyom bara ya uba, ka obi-ya we ghara iwezuga onwe-ya: o gaghi-eme kwa ka ola-ocha na ola-edo bara ya uba nke-uku.

18 O gero kwa, mbe o nânokwasi n'oche-eze nke ala-eze-ya, na o gedeputara onwe-ya iwu a n'akwukwo, site n'akwokwo ahu nke di n'iru ndi-nchu-ajà, bu ndi Livai:

19 o gadi kwa n'aka-ya, o gagu kwa ihe di nime ya ubochi nile nke ndu-ya: ka o we muta itu egwu Jehovah, bu Chineke-ya, idebe okwu nile nke iwu a na ukpuru ndia, ime ha:

20 ka obi-ya we ghara idi elu kari umu-nne-ya, ka o ghara kwa isi n'ihe enyere n'iwezuga onwe-ya, n'aka-nri, ma-obo n'aka-ekpe: ka o we me ka ubochi-ya di anya n'ala-eze-ya, ya onwe-ya na umu-ya, n'etiti Israel.

ISI 18

Ndi-nchu-ajà, bu ndi Livai, bu ebo Livai nile, o dighi okè ma-obo ihe-nketa ha gesoro Israel nwe: ajà-oku nile nke Jehovah na ihe-nketa-Ya ka ha géri.

2 O dighi kwa ihe-nketa ha genwe n'etiti umu-nne-ha: Jehovah onwe-ya bu ihe-nketa-ha, dika O gwaworo ha.

3 Nka bu kwa ihe ekpeziri ka enye ndi-nchu-ajà site n'aka ndi Israel, bu site n'aka ndi nâchu ajà, ma o bu ehi-ma-obo aturu, na ha genye onye-nchu-ajà okwa-aka-ya, na ntì-ya abua, na okwurù-ya.

4 Ihe mbu nke oka-gi, na nke manya-vine ohu gi, na nke manu-gi, na ihe mbu nke aji igwè ewu na aturu-gi, ka i genye ya.

5 N'ihi na Jehovah, bu Chineke-gi, arropawo ya n'ebo-gi nile, iguzo ije ozi n'aha Jehovah, ya onwe-ya na umu-ya ndikom ubochi-gi nile.

6 Mbe onye Livai gabia site n'otu nime onu-uzo-ama-gi nile site n'Israel nile, ebe ya onwe-

ya nō dika ọbìa, o we were agu nile nāgu nkpuru-obi-ya biarue ebe ahu nke Jehova gāroputa;

7 ọ gēje kwa ozi n'aha Jehova, bú Chineke-ya, dika umu-nne-ya nile, bú ndi Livai, ndi nēguzo n'ebe ahu n'iru Jehova.

8 Òkè dika òkè-ya ka ha gēri, nāgughi ihe-ya nile erere nke o nwetara n'aka nna-ya-hà.

9 M̄be gi onwe-gi nābà n'ala ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi, amutala ime dika ihe-árú nile nke mba ahu nile si di.

10 Agaghi-ahuta n'etiti gi onye nēme ka nwa-ya nwoke ma-ọbu nwa-ya nwayi gabiga nime ọku, ma-ọbu onye nāju ase, ma-ọbu onye nēji igwe-oji tu isi ọma ma-ọbu isi ọjo, ma-ọbu onye nāba afa, ma-ọbu onye-mbasi,

11 ma-Ọbu dibia nrifu, ma-Ọbu onye nāju mō ihe, ma-Ọbu dibia-afa, ma-Ọbu onye nāju ndi nwuru anwu ihe.

12 N'ihi na ihe-árú nke Jehova ka onye ọ bulu nke nēme ihe ndia bu: ọ bu kwa n'ihi ihe-árú ndia ka Jehova, bú Chineke-gi, nānapu ha ala-ha n'iru gi.

13 Onye zuru okè ka i gābu n'ebe Jehova, bú Chineke-gi, nō.

14 N'ihi na mba ndia, nke gi onwe-gi gēnweta, nēge nti ndi nēji igwe-oji tu isi ọma ma-Ọbu isi ọjo, na ndi nāju ase: ma gi onwe-gi, ọ bughi otú a ka Jehova, bú Chineke-gi, nyeworo gi.

15 Jehova, bú Chineke-gi, gēme ka onye-amuma, nke di ka mu onwem, biliere gi site n'etiti gi, site n'umu-nne-gi; onye ahu ka unu gēge nti;

16 dika ihe nile si di nke i riqo n'aka Jehova, bú Chineke-gi, na Horeb n'ubochi nkporokota ahu, si, Ka m'ghara inu kwa olu Jehova, bú Chinekem, ọzø, ka m'ghara kwa ihu ọku uku a ọzø, ka m'we ghara inwu.

17 Jehova we sim, Ha ekwuwo nke-ọma okwu nke ha kwuworo.

18 M'gēme ka onye-amuma, nke di ka gi, biliere ha site n'etiti umu-nne-ha; M'gētiye kwa okwum nile n'ọnuya, ọ gāgwa kwa ha okwu nile nke M'gēnye ya n'iwu.

19 O gēru kwa, na nwoke ọ bulu nke nāgaghi-ege nti okwum nile nke ọ gēkwu n'aham, Mu onwem gājuta ya n'aka ya.

20 Ma onye-amuma nke gēwere nganga kwu okwu n'aham, nke M'nēnyeghi ya iwu ikwu, ma-Ọbu nke gēkwu n'aha chi di iche iche ọzø, onye-amuma ahu gānwu kwa.

21 M̄be i gāsi n'obi-gi, Àyi gēsi aña mara okwu ahu nke Jehova nēkwugh?

22 Okwu nke onye-amuma nēkwu n'aha Jehova, ma okwu ahu emeghi, o reghi kwa; nke ahu bu okwu nke Jehova nēkwugh: na nganga ka onye-amuma ahu kwuworo ya, atula ujø ya.

ISI 19

M̄be Jehova, bú Chineke-gi, gēbipu mba ahu, ndi Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi ala-ha, i we napu ha ala-ha, we biri n'obodo nile ha, na n'ulo nile ha;

2 i gākpaputara onwe-gi obodo ato n'etiti ala-gi, nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi, ka i we nweta ya.

3 I gēdoziri onwe-gi uzø, kè kwa ókè-ala nke ala-gi, nke Jehova, bú Chineke-gi, nēme gi ka i keta, uzø ato, ka oþu-madu ọ bulu we þalaga n'ebe ahu.

4 Nka bu kwa okwu bayere oþu-madu, nke gāþalaga n'ebe ahu, we di ndu: onye nēþu madu-ibe-ya n'amaghi-ama, ma ya onwe-ya akpoghi ya asì na m̄be gara aga;

5 dika m̄be ya na ibe-ya nābà n'oké ọhia ikpowa nkú, aka-ya we fé anyu-ike iþbutu osisi,

anyu-ike, bú ígwè, we ọbaru n'osisi ahu, we rue madu-ibe-ya aru, o we nwua; onye ahu gābalaga n'otù nime obodo ndia, we di ndu:

6 ka onye-óbò ọbara we ghara ichu obu-madu ahu n'azu, mbe obi-ya di ọku, o we rue ya aru, n'ihi na uzø di anya, ọ we tipu ndu-ya; ma ikpe ọnwu amaghi ya, n'ihi na ọ kpoghi ya asì na mbe gara aga.

7 N'ihi nka ka mu onwem nênye gi iwu, si, I gäkpaputara onwe-gi obodo ato.

8 O buru kwa na Jehova, bú Chineke-gi, eme ókè-ala-gi ka ọ sa mbara, dika O ñuru nna-gi-hà iyi, O we nye gi ala ahu nile nke O kwuru, si na O gênye nna-gi-hà;

9 mbe i gëdebe ihe nile a enyere n'iwu, bú nke mu onwem nênye gi n'iwu ta, ime ya, ihu Jehova, bú Chineke-gi, n'anya, na ije ije n'uzø-Ya nile ubochi-gi nile; i gâtukwasi-kwa-ra onwe-gi obodo ato ọzø n'obodo ato ndia:

10 ka ewe ghara iwusi ọbara nêmeghi ihe ojo n'etiti ala-gi, nke Jehova, bú Chineke-gi, nênye gi ka ọ buru ihe-nketa, ọbara we dikwasi gi n'isi.

11 Ma mbe nwoke ọ buka bu onye nâkpø madu-ibe-ya asì, o we che ya anwu, bilie megide ya, tipu ndu-ya, o we nwua; obu-madu ahu we ọbalaga n'otù nime obodo ndia:

12 ndi-okenye obodo-ya gëzì kwa kpoputa ya n'ebe ahu, were ya nye n'aka onye-óbò ọbara, ka o we nwua.

13 Anya-gi agaghi-emere ya ebere, ma i gëkpochapu n'Israel ọbara nke onye nêmeghi ihe ojo, ka o we diri gi nma.

14 Ewezugala ókè-ala abata-obi-gi, nke ndi mbu akpawo, n'ihe-nketa-gi nke i gëketa, n'ala ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, nênye gi ka i nweta ya.

15 Nání otù onye-àmà agaghi-ebili imegide onye ọ buka bayere ajo omume ọ buka, ma-ọbu bayere nmehie ọ buka, nime nmehie ọ buka nke ọ nêmehie: n'onu ndi-àmà abua, ma-Ọbu n'onu ndi-àmà ato, ka okwu gëguzosi ike.

16 Mbe onye-àmà nke ihe-ike gëbili megide onye ọ buka ibagide ya àmà bayere nwezuga;

17 ndikom abua ahu, ndi ise-okwu ahu diri, gëguzo n'iru Jehova, n'iru ndi-nchu-àjà na ndi-ikpé ndi gânø na mbe ahu;

18 ndi-ikpé gaju kwa ase nke-ọma: ma, le, asi na onye-àmà ahu bu onye-àmà ugha, nke ọbagideworo nwa-nne-ya àmà ugha;

19 unu gême kwa ya, dika o zubere ime nwa-nne-ya; i we kpochapu ihe ojo ahu n'etiti gi.

20 Ndi fôduru gânø kwa, tu kwa egwu, ha agaghi-eme kwa dika ihe ojo a si di ọzø n'etiti gi.

21 Anya-gi agaghi-eme ebere; ndu lara ndu, anya lara anya, ezé lara ezé, aka lara aka, ukwu lara ukwu.

ISI 20

Mbe i nápù ibuso ndi-iro-gi agha, i we hu inyinya, na ubo-ala, na ndi bara uba kari gi, atula egwu ha: n'ihi na Jehova, bú Chineke-gi, noyere gi, Onye nême ka i si n'ala Ijipt rigoputa.

2 O gëru kwa, mbe unu nábiaru nso agha ahu, na onye-nchu-àjà gâbiaru nso gwa ndi Israel okwu,

3 si ha, Nuru, Israel, unu onwe-unu nábiaru nso agha ta imegide ndi-iro-unu: ka obi-unu ghara ilø unu miri; unu atula egwu, unu akuja-kwa-la akuja, unu ama-kwa-la jjiji n'iru ha;

4 n'ihi na Jehova, bú Chineke-unu, bu onye nëso unu je, iburu unu agha megide ndi-iro-unu, ka O we zoputa unu.

5 Ndi-ochi-agha gâgwa ndi Israel okwu, si, Ònye bu nwoke nke wuworo ulo ọhu, ma ọ

kāraghi ya nye Chineke? ya je laghachi n'ulo-ya, ka ọ ghara inwu n'agha, nwoke ọzọ ewe ra ya nye Chineke.

6 Ônye bu kwa nwoke nke kuworo ubi-vine, ma ọ kēmeghi ka ọ pua na nsọ anāṣo ya? ya je laghachi n'ulo-ya, ka ọ ghara inwu n'agha, nwoke ọzọ ewe me ka ọ pua na nsọ anāṣo ya.

7 Ônye bu kwa nwoke nke kwere ilu nwayi, ma o kēkubataghi ya? ya je laghachi n'ulo-ya, ka ọ ghara inwu n'agha, nwoke ọzọ ewe kubata ya.

8 Ndi-ochi-agha gāgwa kwa ndi Israel okwu ọzọ, si, Ônye bu nwoke nke nātu egwu, nke obi nālọ kwa ya miri? ya je laghachi n'ulo-ya, ka obi umu-nne-ya we ghara imebi dika obi-ya.

9 O gēru kwa, mbe ndi-ochi-agha gwabisiri ndi Israel okwu, na ha gēme ndi isi nke usu nile nke ndi-agha ka ha buru ndi-nlekota nēlekota ndi Israel.

10 Mbe i nābiaru nso obodo ibuso ya agha, i gākpọ kwa ya òkù udo.

11 O gēru kwa, ọ buru na ọ za gi okwu udo, meghe-kwa-ra gi uzọ-ya, ọ gēru kwa, na ndi nile anāhuta nime ya gāghorø gi ndi nēfè òfufè, ha gēfè kwa gi òfufè.

12 Ma ọ buru na ọ kweghi ka gi na ya di n'udo, kama ọ nēbuso gi agha, i gānochigide kwa ya n'agha:

13 Jehova, bú Chineke-gi, gēnye kwa ya n'aka-gi, i gēwere kwa ọnụ mma-agha tibue nwoke-ya o bula:

14 nání na i gālutara onwe-gi ndinyom, na umu-ntakiri, na anu-ulø, na ihe nile nke di n'obodo ahu, n'agha, bú ihe-nkwata-ya nile; i géri kwa ihe-nkwata ndi-iro-gi, nke Jehova, bú Chineke-gi, nyeworo gi.

15 Otú a ka i gēme obodo nile nke dipuru gi anya nke-uku, nke nādighi nime obodo nile nke mba ndia.

16 Ma emela ka ihe ọ buka nke nēku ume di ndu site n'obodo nile nke ndi ndia nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi ka ha buru ihe-nketa.

17 N'ihi na i ghaghi iwezuga ka ha ebibie ha; bú ndi Het, na ndi-Amorait, na ndi Kenean, na ndi-Perizait, na ndi-Haivait, na ndi Jebus; dika Jehova, bú Chineke-gi, nyeworo gi iwü:

18 ka ha we ghara izí unu ime dika ihe-árú-ha nile si di, nke ha meworo chi nile ha; unu ewe mehie megide Jehova, bú Chineke-unu.

19 Mbe i gānochigide obodo n'agha otutu ubochi, n'ibuso ya agha iwere ya, ebibila osisi-ya n'ifekwasi ha anyu-ike; n'ihi na ọ bu ihe sitere na ha ka i géri, ebutu-kwa-la ha; n'ihi na osisi nke di n'ohia, ọ bu madu, ibà n'iru gi na nnöchigide-n'agha ahu?

20 Nání osisi nke i mara na ọ dighi osisi ihe-oriri ha bu, osisi ahu ka i gēbibi bụtu kwa ha; i gēwu kwa ihe-nnöchigide-n'agha imegide obodo ahu nke nēbuso gi agha, rue mbe ọ dara.

ISI 21

Mbe agāhuta otù onye eþuru eþu ka ọ dara n'ohia n'ala ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi ka i we nweta ya, ma amaghi onye tiburu ya:

2 ndi-okenye-gi na ndi-ikpé-gi gāputa kwa, türue obodo nile nke di buruburu onye ahu eþuru eþu:

3 ọ gēru kwa, na obodo ahu nke dikachasiri nso onye ahu eþuru eþu, ndi-okenye obodo ahu gēwere kwa nwa-abogho-ehi nke igwè ehi, nke akējighi ya lu olu-ubi, nke akādoghị kwa ihe nime yoke;

4 ndi-okenye obodo ahu gākpudata nwa-abogho-ehi ahu nime ndagwurugwu miri nérù

mbe nile, nke anālughị ọlu-ubi, nke anāghaghị kwa nkpuru nime ya, ha gābaji kwa olu nwa-aboghị-ehi ahu n'ebé ahu nime ndagwurugwu ahu:

5 ndi-nchu-àjà, bú umu Livai, gābiaru kwa nso; n'ihi na ha ka Jehova, bú Chineke-gi, roputaworo ijere Ya ozi, na igozi n'aha Jehova; ọ bu kwa dika okwu-ọnlu-ha si di ka ise-okwu ọ bulu na otiti-ihe ọ bulu gādi:

6 ndi-okenye nile nke obodo ahu, ndi nökachasiri nso onye ahu eþuru eþu, gākwọ kwa aka-ha n'elu nwa-aboghị-ehi ahu nke abajiri olu-ya nime ndagwurugwu ahu.

7 Ha gāza kwa, si, Aka-ayi awusighi ọbara nka, anya-ayi ahughị kwa ya.

8 Jehova, kpuchiere ndi-Gi nmehie-ha, bú Israel, nke I Ọaputaworo, ekwela ka ọbara nke nēmeghi ihe ọjọ di n'etiti ndi-Gi, bú Israel. Agēkpuchi-kwa-ra ha nmehie ọbara ahu.

9 Gi onwe-gi gēkpochapu kwa n'etiti gi ọbara nēmeghi ihe ọjọ, mbe i gēme ihe ziri ezi n'anya Jehova.

10 Mbe i nāpu ibuso ndi-iro-gi agha, Jehova, bú Chineke-gi, we nye ha n'aka-gi, i we dọta usu ndi-ha adotara n'agha n'agha,

11 i we hu nwayi nke mara nma n'aru n'usu ndi adotara n'agha, ihe-ya we di gi ezi utø, i we lutara ya onwe-gi na nwunye;

12 i gēme kwa ka ọ bata n'etiti ulo-gi; ọ gākópu kwa isi-ya, mezie mbø-aka-ya,

13 yipu uwe ndøta-n'agha-ya n'aru ya, nødu n'ulo-gi, kwara nna-ya na nne-ya ogologo otù ọnwa: emesia i gābakuru ya, we ghørø ya di, ọ we ghørø gi nwunye.

14 O gēru kwa, ọ buru na ihe-ya atøghi gi utø, na i gēzipu ya dika nkpuru-obi-ya si acho; ma erela ya n'ego ma-oli, emela ya dika orù, n'ihi na i wedawo ya n'ala.

15 Mbe nwoke nwere ndinyom abua, ma otù nime ha bu nwayi anāhu n'anya, nke-ozø aburu nwayi anākpø asì, asi kwa na ha amuworo ya umu-ndikom, ma nwayi anāhu n'anya ma nwayi anākpø asì; ma ọkpara bu nwa nwayi anākpø asì muru;

16 ọ gēru kwa, n'ubøchi mbe ọ nême ka umu-ya ndikom keta ihe o nwere, na ọ pughi ime ka nwa-nwoke nke nwayi anāhu n'anya buru ọkpara n'iru nwa-nwoke nke nwayi anākpø asì, bú ọkpara:

17 kama ọ gēkwe na ọkpara ka ọ bu, bú nwa-nwoke nke nwayi anākpø asì, n'inye ya òkè abua n'ihe ọ bulu ahutara n'aka-ya: n'ihi na nwa ahu bu nkpuru mbu nke ume-ya; ọ bu ya nwe ihe ekpeziri ọnødu-ọkpara.

18 Mbe nwoke nwere nwa-nwoke nēwezuga onwe-ya, nānupu kwa isi, nke nāgaghị-ege nti n'olu nna-ya, na n'olu nne-ya, ha we dø ya aka na nti, ma ọ geghi ha nti:

19 nna-ya na nne-ya gējide kwa ya aka, me ka ọ pukuru ndi-okenye obodo-ya, we rue ọnlu-uzø-ama ebe nke ya;

20 ha gāsi kwa ndi-okenye obodo-ya, Nwa-ayi nka nēwezuga onwe-ya, nānupu kwa isi, ọ dighi-ege nti n'olu-ayi; ọ bu onye-nmefu, na onye nānhubiga manya okè.

21 Ndikom nile nke obodo-ya gēwere nkume tuþue ya, ka ọ we nwua: i we kpochapu ihe ọjọ ahu n'etiti gi; Israel nile gānu kwa, we tua egwu.

22 Mbe nmehie di n'onye ọ bulu, bú ihe ejí ma ya ikpe ọnwu, ewe me ka ọ nwua, i we kwuba ya n'osisi;

23 ozu-ya agaghi-adigide n'elu osisi abali nile, kama i ghaghị ilì ya n'ubøchi ahu; n'ihi na ihe-nkocha nke Chineke ka onye a kwugburu akwugbu bu; ka i ghara imeru ala-gi, nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi ka ọ buru ihe-nketa.

1 gaghi-ahu ehi nwa-nne-gi, ma-Ọbu aturu-ya, nke nāchọ ifu efu, we zopu onwe-gi n'ebe ha di: i ghaghi iwere ha nyeghachi nwa-nne-gi.

2 Ma Ọ buru na nwa-nne-gi anoghi gi nso, Ọ buru kwa na i maghi ya, i gēwebata kwa ya n'etiti ulo-gi, Ọ gādi kwa n'aka-gi rue mbe nwa-nne-gi gāju ase ya, i we were ya nyeghachi ya.

3 Otú a ka i gēme-kwa-ra inyinya-ibu-ya; otú a ka i gēme-kwa-ra uwe-nbokwasi-ya; otú a ka i gēme-kwa-ra ihe Ọ bula furu efu nke nwa-nne-gi, nke nēfunari ya, ma i hutawo ya: i pughi izo onwe-gi.

4 I gaghi-ahu inyinya-ibu nwa-nne-gi ma-Ọbu ehi-ya ka ha nāda n'użo, we zopu onwe-gi n'ebe ha di: i ghaghi isoro ya ibuli ha elu.

5 Ihe diri nwoke agaghi-adikwasi n'aru nwayi, nwoke agaghi-eyiri kwa uwe-nbokwasi nwayi: n'ihi na ihe-árú nke Jehova, bú Chineke-gi, ka onye Ọ bula bu nke nēme ihe ndia.

6 Mbe akwu nnunu di n'iru gi n'użo, n'osisi Ọ bula, ma-Ọbu n'ala, umu-nnunu ma-Ọbu àkwá adi kwa nime ya, nne ekpukwasi kwa umu-ya ma-Ọbu àkwá-ya, ewela nne na umu-ya:

7 i ghaghi íme ka nne-nnunu la, ma umu-ya ka i gēwere n'onwe-gi; ka o we diri gi nma, ka i we me kwa ka ubochi-gi dianya.

8 Mbe i nēwu ulo Ọhu, i gēme-kwa-ra elu-ulø-gi ihe-nbuchi buruburu, ka i ghara ime ka Ọbara di n'ulø-gi, mbe madu gësi na ya da.

9 Aghala uzo nkpuru abua n'ubi-vine-gi: ka ojuju nke nkpuru i nāgha na ihe-omume ubi-vine-gi we ghara idi nsø.

10 Ejikola ehi na inyinya-ibu ido ihe ejí gwu ala-ubi.

11 Eyila uwe nke ejí uzo ihe abua kpakota, bú aji-anu na flax n'otù.

12 I gēmere onwe-gi ihe-ogho akpara akpà n'elu uso anø nke ihe-nbokwasi-gi, bú nke i ji bokwasi onwe-gi.

13 Mbe nwoke gäluru nwunye, bakuru ya, kpø ya asì,

14 we bo ya ebubo ihere, we weta aha ojo n'isi ya, si, Nwayi a ka m'luru na nwunye, m'we biarue ya nso, ma achotaghm n'aru ya ihe nēgosi na Ọ bu nwa-abogho nāmaghi nwoke:

15 nna nwa-abogho ahu, na nne-ya, gēwere kwa ihe nēgosi na nwa-abogho ahu bu onye nāmaghi nwoke, ha gēweputa-kwa-ra ha ndi-okenye obodo, rue Ọnu-użo-ama:

16 nna nwa-abogho ahu gäsi kwa ndi-okenye ahu, Nwam nwayi ka m'nyere nwoke a na nwunye, o we kpø ya asì;

17 ma, le, nwoke a ebubo ya ebubo ihere, si, Achotaghm n'aru nwa-gi nwayi ihe nēgosi na Ọ bu nwayi nāmaghi nwoke; ma ndia bu ihe nēgosi na nwam nwayi bu nwa-abogho nāmaghi nwoke. Ha gäbasa kwa uwe-nbokwasi-ya n'iru ndi-okenye obodo ahu.

18 Ndi-okenye obodo ahu gēwere nwoke ahu dø ya aka na ntí;

19 ha géri kwa ya nra Ọgu shekel Ọla-Ọcha ise, nye nna nke nwa-abogho ahu, n'ihi na o wetawo aha ojo n'isi nwa-abogho nke Israel nāmaghi nwoke: ya ka Ọ gābu-kwa-ra nwunye; Ọ pughi ichupu ya ubochi-ya nile.

20 Ma Ọ buru na ihe a bu, ezi-okwu, na achotaghì n'aru nwa-abogho ahu ihe nēgosi na Ọ bu nwa-abogho nāmaghi nwoke:

21 ha gēme kwa ka nwa-abogho ahu putarue Ọnu-użo ulo nna-ya, ndikom obodo-ya gēwere nkume tuþue ya ka Ọ we nwua: n'ihi na o mere ihe-nzuzu n'Israel, ikwa iko n'ulo nna-ya: i we kpochapu ihe ojo ahu n'etiti gi.

22 Mbe agāhuta nwoke ka ya na nwayi nēdina, bú nwayi nke di lutaworo, ha abua gānwu kwa, bú nwoke ahu nke ya na nwayi ahu nēdina, na nwayi ahu: i we kpochapu ihe ojo ahu n'Israel.

- 23** Mbe nwa-aboghø di nke bu nwayi nāmaghi nwoke, nke nwoke kwere ilu, ma nwoke hutara ya n'obodo, we soro ya dina;
- 24** unu gēme kwa ka ha abua putarue ọn'u-uzo-ama obodo ahu, unu gēwere nkume tuþue ha, ka ha we nwua; nwa-aboghø ahu, n'ihi na o tighi nkpu n'obodo: na nwoke ahu, n'ihi na o wedawo nwunye madu-ibe-ya n'ala: i we kpochapu ihe ojø ahu n'etiti gi.
- 25** Ma ọ buru na nwoke ahu ahuta nwa-aboghø ahu n'ohia, bú nwayi nwoke kwere ilu, nwoke ahu ewe jigide ya n'ike, soro ya dina; ọ bu kwa nání nwoke nke soro ya dina gānwu:
- 26** ma ọ dighi ihe i gēmere nwa-aboghø ahu; ọ dighi nmehie ọnwu diri nwa-aboghø ahu: n'ihi na dika mbe nwoke nēbili imegide madu-ibe-ya, we þue ya eþu, otú a ka okwu a di:
- 27** n'ihi na n'ohia ka ọ hutara ya; nwa-aboghø ahu nwoke kwere ilu tiri nkpu, ma ọ dighi onye-nzoputa o nwere.
- 28** Mbe nwoke gāhuta nwa-aboghø nke bu nwayi nāmaghi nwoke, nke nwoke nēkweghi ilu, o we jide ya, soro ya dina, ewe huta ha;
- 29** nwoke ahu nke soro ya dina gēnye kwa nna nwa-aboghø ahu ọgu shekel ọla-ocha abua na iri, ya ka nwa-aboghø ahu gābu-kwa-ra nwunye, n'ihi na o wedawo ya n'ala; ọ pughi ichupu ya ubochi-ya nile.
- 30** Nwoke agaghi-ekuru nwunye nna-ya, ọ gaghi-ekpughe kwa uwe kpuchiri ọtø nna-ya.

ISI 23

Onye emetara ọnýá site n'ichipia nkpuru-amu-ya, ma-Ọbu nke ebipuru amu-ya, agaghi-abà nime nkporokota Jehova.

- 2** Nwa-iko agaghi-abà nime nkporokota Jehova; Ọbuná Ọbø nke-iri ya agaghi-abà nime nkporokota Jehova.
- 3** Onye Amon ma-Ọbu onye Moab agaghi-abà nime kpokota Jehova, Ọbuna Ọbø nke-iri ha agaghi-abà nime kpokota Jehova rue mbe ebighi-ebi:
- 4** n'ihi na ha ejighi achicha na miri bia n'iru unu n'uzo, mbe unu siri n'ljipt puta; na n'ihi na ha gotara Belam nwa Beoa imegide gi site na Petoa nke Mesopotemia, ikocha gi.
- 5** Ma Jehova, bú Chineke-gi, ekwewhi ige Belam nti; kama Jehova, bú Chineke-gi, þanwere nkocha ahu ka ọ ghørø gi ngozi, n'ihi na Jehova, bú Chineke-gi, huru gi n'anya.
- 6** Achola udo-ha na Ọdi-nma-ha ubochi-gi nile rue mbe ebighi-ebi.
- 7** Akpola onye Edom ihe árú; n'ihi na nwa-nne-gi ka ọ bu: akpola onye ljipt ihe-árá; n'ihi na Ọbìa ka i buri n'ala-ya.
- 8** Umu agāmuru ha, Ọbø nke-atø ha, gābà nime nkporokota Jehova.
- 9** Mbe i nāpu dika Ọmuma-ulø-ikwū imegide ndi-iro-gi, i gēdebe kwa onwe-gi pua n'ihe ojø ọ bula.
- 10** Mbe nwoke ọ bula di n'etiti unu, nke nādighi Ọcha, site n'ihe mere ya n'abali, ọ gāpu kwa je n'azu Ọmuma-ulø-ikwū, ọ gaghi-abà n'etiti Ọmuma-ulø-ikwū:
- 11** ma ọ gēru, mbe ọ nēru anyasi, na ọ gēwere miri sa aru-ya: mbe anyanwu nāda, ọ gābà kwa n'etiti Ọmuma-ulø-ikwū.
- 12** I gēnwe kwa otù ebe n'azu Ọmuma-ulø-ikwū ebe i ganāpu je n'ogwe:
- 13** i gēnwe kwa osekè n'etiti ihe-agha-gi; ọ gēru kwa, mbe i nānødu n'ogwe, na i gēwewe ya gwue ala, i we chigharia kpochie ihe si n'aru-gi puta:
- 14** n'ihi na Jehova, bú Chineke-gi, nējeghari n'etiti Ọmuma-ulø-ikwū-gi, inaputa gi, na irara ndi-iro-gi nye n'iru gi; Ọmuma-ulø-ikwū-gi gādi kwa nsø: ka O we ghara ihu n'etiti gi ọtø ihe

ọ bulu, we laghachi n'iso gi n'azu.

15 Emechibidola orù nye onye-nwe-ya, bú onye naputaworo onwe-ya n'aka onye-nwe-ya ọbakute gi:

16 ọ gēbiyere gi, n'etiti gi, n'ebe ahu nke ọ gāroputa n'otù nime ọnu-uzo-ama-gi nile, n'ebe di ya nma: emela ya ihe-ike.

17 Nwayi edoro nsø ikwa iko agaghi-adi n'etiti umu-ndinyom Israel, nwoke edoro nsø ikwa iko agaghi-adi kwa n'etiti umu-ndikom Israel.

18 Ewebatala onyinye enyere nwayi nākwa iko, ma-ọbu ihe eretara na nkita, n'ulo Jehova, bú Chineke-gi, imezù nkwa ọ bulu: n'ihi na ihe-árú nke Jehova, bú Chineke-gi, ka ha abua bu kwa.

19 Ebinyela nwa-nne-gi ihe n'uma; bú uma nke ego, ma-Ọbu uma nke ihe-oriri, ma-Ọbu uma nke ihe ọ bulu nke anēbinye n'uma:

20 onye ala ọzọ ka i gēbinye ihe n'uma; ma ebinyela nwa-nne-gi ihe n'uma: ka Jehova, bú Chineke-gi, we gozie gi na nseti aka-gi nile, n'elu ala ahu ebe gi onwe-gi nābà inweta ya.

21 Mbe i gēkwe Jehova, bú Chineke-gi, nkwa, alala azu n'ikwughachi ya: n'ihi na Jehova, bú Chineke-gi, aghaghi iju ase ya n'aka-gi; ọ gābu kwa nmehie nime gi.

22 Ma mbe i ghara ikwe nkwa, ọ gaghi-abu nmehie nime gi.

23 Ihe nke nēsi n'ebubere-ọnun-gi puta ka i gēdebe, me kwa; dika i kweworo Jehova, bú Chineke-gi, nkwa, ọ bu onyinye-afø-ofufo, nke i kwuworo n'ọnun-gi.

24 Mbe ọ bulu i nābà n'ubi-vine nke abata-obi-gi, i gēri kwa nkpuru-vine, dika nkpuru-obi-gi si acho, nke gēju gi afø; ma etiyela nkpuru ọ bulu n'ihe-gi.

25 Mbe ọ bulu i nābà n'ọka guzoro eguzo nke abata-obi-gi, i gāghorø oko ọka n'aka-gi; ma ewegharila mma-iwe-ihe-ubi n'elu ọka guzoro eguzo nke abata-obi-gi.

ISI 24

Mbe nwoke gāluru nwunye, we buru di-ya, ọ gēru kwa, ọ buru na nwayi ahu ahutaghi amara n'iru ya, n'ihi na ọ huwo ihe nēkwesighi ekwesi n'aru ya, na ọ gēdere ya akwukwø nkewa, we nye ya n'aka, we zipu ya n'ulo-ya.

2 Ma mbe o si n'ulo-ya pua, ọ gēje kwa buru nwunye nke nwoke ọzo.

3 Ma asi na nwoke nke-ikpe-azu ahu akpø ya asì, de-kwa-ra ya akwukwø nkewa, we nye ya n'aka, we zipu ya n'ulo-ya; ma-Ọbu mbe nwoke nke-ikpe-azu ahu gānwu, bú nke lutara ya n'onwe-ya na nwunye;

4 di mbu ya, nke zipuru ya, apughi ikpoghachi ya ọzo iburu ya nwunye, mbe emerusiri ya; n'ihi na ihe-árú ka ọ bu n'iru Jehova: emela ka ala ahu mehie, bú nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi ibu ihe-nketa.

5 Mbe nwoke gāluru nwunye ọhu, ọ gaghi-apu ba n'usu-ndi-agha, madu agaghi-agabiga rue ebe ọ nō bayere ihe ọ bulu: onye puru n'ofufè-ala ka ọ gābu n'ulo-ya otù arø, ọ gēme kwa ka nwunye-ya nke ọ luruworo ṡuria ọnu.

6 Madu agaghi-ewere nkume-igwe-nri ma-Ọbu aka-nkume n'ihe-ibe: n'ihi na ndu madu ka onye ahu nēwera n'ihe-ibe.

7 Mbe agāhu onye ọ bulu ka o nēzu madu n'ori sitere n'umu-nne-ya, sitere n'umu Israel, o we nēme ya dika orù, ma-Ọbu re ya; onye-ori ahu gānwu kwa: i we kpochapu ihe ojo ahu n'etiti gi.

8 Lezie onwe-gi anya n'ihe-otiti ekpenta, ilezi anya nke-Ọma, na ime dika ihe nile si di nke ndi-nchu-àjà, bú ndi Livai, gēzí unu: dika m'nyere ha iwu, otù a ka unu gēlezi anya ime.

- 9** Cheta ihe ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, mere Miriam, n'uzo, mbe unu siri n'ljipt puta.
- 10** Mbe i nèbinye madu-ibe-gi ihe-nbinye o bu, abala n'ulo-ya iwere ihe-ibe-ya.
- 11** N'èzí ka i gèguzzo, nwoke ahu onye gi onwe-gi nèbinye ihe gèweputa-kwa-ra gi ihe-ibe-ya n'èzí.
- 12** Ma o buru na onye ewedara n'ala ka o bu, ewela ihe-ibe-ya dina ala:
- 13** i ghaghi inyeghachi ya ihe-ibe ahu mbe anyanwu nàda, ka o we dina ala n'uwe-ya, we gozie gi: o we buru gi ezi omume n'iru Jehova, bú Chineke-gi.
- 14** Emebulu onye egoro olu nke bu onye ewedera n'ala na oþeye, ma o sitere n'umu-nnegi, ma-ðbu na o sitere na ndi-ðbìa-gi ndi no n'ala-gi nime ònu-uzo-ama-gi o bu.
- 15** N'ubochi-ya ka i gènye ya ugwo-olu-ya, anyanwu agaghi-adakpu kwa ya; n'ihi na onye ewedara n'ala ka o bu, nke ahu ka ya onwe-ya nàtukwasi kwa nkpuru-obi-ya: ka o we ghara ikpoku Jehova megide gi, o we buru nmehie nime gi.
- 16** Agaghi-eme ka ndi bu nna nwua n'ònodu umu-ha, agaghi-eme kwa ka umu nwua n'ònodu ndi bu nna-ha: agéme ka ha nwua, onye o bu nime nmehie nke aka ya.
- 17** Ewezugala ikpé ðbìa, bú nwa-nþei; ewere-kwa-la uwe nwayi di-ya nwuru n'ihe-ibe:
- 18** ma i gècheta na orù ka i buri n'ljipt, Jehova, bú Chineke-gi, we þaputa gi n'ebe ahu: n'ihi nka ka m'nènye gi iwu ime ihe a.
- 19** Mbe i nèwe ihe-ubi n'ubi-gi, i we chezo ùkwù òka n'ubi, ejeghachila iweta ya: ðbìa, na nwa-nþei, na nwayi di-ya nwuru, ka o gàdiri: ka Jehova, bú Chineke-gi, we gozie gi n'omume aka-gi nile.
- 20** Mbe i nètisi nkpuru osisi olive gi, eletala alaka-ya ozø n'azu gi: ðbìa, na nwa-nþei, na nwayi di-ya nwuru, ka o gàdiri.
- 21** Mbe i nàghorò nkpuru ubi-vine-gi, atutukola nkpuru-ya fòduru n'azu gi: ðbìa, na nwa-nþei, na nwayi di-ya nwuru, ka o gàdiri.
- 22** I gècheta kwa na orù ka i buri n'ala ljmp: n'ihi nka ka m'nènye gi iwu ime ihe a.

ISI 25

Mbe ise-okwu di n'etiti ndikom, ha we biaru nso ka ewe kpe ikpe, ndi-ikpé we kpe ha; ha gágu kwa onye ezi omume n'onye ezi omume, gu kwa onye nèmèbi iwu n'onye nèmèbi iwu;

- 2** o gèru kwa, o buru na onye nèmèbi iwu kwesiri ka etie ya ihe, na onye-ikpé gème ka o dina ala, ka eti kwa ya ihe n'iru ya, dika nke gèzù nmebi-iwu-ya, n'ònou-ogugu.
- 3** Ogu otiti abua ka o gèti ya, o gaghi-eti kari: ka o ghara ibu, ma asi na o gèti ya ọtutu otiti ka ndia, na agélelì kwa nwa-nne-gi n'anya-gi.
- 4** Ekechila ònu ehi mbe o nàzocha òka.
- 5** Mbe umu-nne ndikom gèbikò, otù nime ha ewe nwua, ma o nweghi nwa-nwoke, nwunye onye ahu nke nwuru anwu agaghi-aburu nwoke ala ozø nwunye n'èzí: nwa-nne di-ya gàbakuru ya, iluru ya n'onwe-ya na nwunye, we lua olu kwesiri nwa-nne di n'ebe o no.
- 6** O gèru kwa, na okpara o gàmu gànòchi n'aha nke nwa-nne-ya nke nwuru anwu, ka aghara ihichapu aha-ya n'Israel.
- 7** Ma o buru na o tòghi nwoke ahu iluru nwunye nwa-nne-ya na nwunye, nwunye nwa-nne-ya gàrigoru ònu-uzo-ama, jekuru ndi-okenye, si, Nwa-nne dim nàju ime ka aha biliere nwa-nne-ya n'Israel, o kweghi ilu olu kwesiri nwa-nne di n'ebe m'no.
- 8** Ndi-okenye obodo-ya gákpo kwa ya, gwa ya okwu: ma asi na o guzo, si, O tòghm iluru ya na nwunye;

9 nwunye nwa-nne-ya gābiar u ya nso n'anya ndi-okenye, tōpu akpukpo-ukwu-ya n'ukwu-ya, þasa ya aso n'iru, za ya, si, Otú a ka agēme nwoke ahu nke nēwulighi ulo nwa-nne-ya.

10 Agākpo kwa aha-ya n'Israel, Ulo nke onye atopuru akpukpo-ukwu-ya.

11 Mbe ndikom gālurita ògù, otù onye na ibe-ya, ma nwunye nke otù nime ha abiaru nso inaputa di-ya n'aka onye nēti ya ihe, asi na o setipu aka-ya, we jide ya na nkpa-amu-ya:

12 i gēbipu kwa aka-ya, anya-gi agaghi-eme ebere.

13 Enwela n'àkpà-gi uzø nkume-isì-ihe abua, nke-uku na nke-ntà.

14 Enwela n'ulo-gi uzø ephah abua, nke-uku na nke-ntà.

15 Nkume-isì-ihe zuru okè, nke zi-kwa-ra ezi, ka i gēnwe; ephah zuru okè, nke zi-kwa-ra ezi, ka i gēnwe: ka ubochi-gi we di anya n'elu ala nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi.

16 N'ihi na ihe-árú nke Jehova, bú Chineke-gi, ka o bu, bu onye o bulu nēme ihe ndia, onye o bulu nēme ajo omume.

17 Cheta ihe Amalek mere gi n'uzø, mbe unu siri n'ljipt puta:

18 otù o zutere gi n'uzø, tibue ndi-ikpe-azu n'etiti gi, ndi nile nādighi ike n'azu gi, mbe gi onwe-gi nāda #mbà, mbe ike gwu-kwa-ra gi; ma o tughi egwu Chineke.

19 O gēru kwa, mbe Jehova, bú Chineke-gi, gēmewori ka i pua n'aka ndi-iro-gi buruburu, zuru ike, n'ala nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi n'ihe-nketa, ka i we nweta ya, na i gēhichapu ncheta Amalek n'okpuru elu-igwe; echezola.

ISI 26

Q gēru kwa, mbe i gābà n'ala ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi n'ihe-nketa, mbe i gēnweta kwa ya, we biri nime ya;

2 na i gēwere ufodu nime nkpuru mbu nke nkpuru nile nke ala-ubi, nke i gēsi n'ala-gi nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi webata; i gētiye kwa ya n'abo, jerue ebe ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, gāroputa ime ka aha-Ya biri n'ebe ahu.

3 I gābiakute kwa onye-nchu-àjà nke gānø na mbe ahu, si ya, Egosiwom Jehova, bú Chineke-gi, ta, na abatawom n'ala ahu nke Jehova nñuru nna-ayi-hà iyí inye ayi.

4 Onye-nchu-àjà gānara abo ahu n'aka-gi, døba ya n'iru ebe-ichu-àjà nke Jehova, bú Chineke-gi.

5 I gāza kwa, si n'iru Jehova, bú Chineke-gi, Onye Siria nke nāla n'iyì ka nnam bu, o we rida n'ljipt, nø dika òbìa n'ebe ahu, ya na ndikom ole-na-ole; o we ghø mba n'ebe ahu, nke di uku, di kwa ike, ba kwa uba:

6 ndi ljipt we mejo ayi, weda ayi n'ala, tukwasi ayi òfùfè siri ike:

7 ayi we tikue Jehova, bú Chineke nke nna-ayi-hà, Jehova we nu olu-ayi, hu kwa nweda-n'ala-ayi, na ndøbu ayi nādøbu onwe-ayi n'olu, na nmeþu-ayi:

8 Jehova we were aka di ike, na ogwe-aka esetiri eseti, na egwu uku, na ihe-iriba-ama di iche iche, na ihe-ebube di iche iche, me ka ayi si n'ljipt puta:

9 O we me ka ayi bata n'ebe a, O we nye ayi ala nka, bú ala nke miri-ara-ehi na manu-anu nērù nime ya.

10 Ma ubu a, le, ewetawom nkpuru mbu nke nkpuru ala-ubi nke I nyeworom, Jehova. I gādøba kwa ya n'iru Jehova, bú Chineke-gi, kpø isi ala n'iru Jehova, bú Chineke-gi:

11 i gānuri kwa ònù n'ezi ihe nile Jehova, bú Chineke-gi, nyeworo gi, nye kwa ulo-gi, gi onwe-gi, na onye Livai, na òbìa nke nø n'etiti gi.

12 Mbe i gēnyebìwori otù uzø n'uzø iri nile nke ihe-òmume-gi n'arø nke-atø, bú arø nke inye otù uzø n'uzø iri, i gēnye kwa ya onye Livai, nye kwa òbìa, nye kwa nwa-nþei, nye

kwa nwaiyi di-ya nwuru, ka ha we rie nime ọn'u-uzo-ama-gi nile, afọ ewe ju ha;

13 i gāsi kwa n'iru Jehova, bú Chineke-gi, Ekpochapuwom ihe nsq ahu n'ulom, ozo kwa, enyewom ya ndi Livai, nye kwa ọbìa, nye kwa nwa-nbei, nye kwa nwaiyi di-ya nwuru, dika ihe nile I nyere n'iwu si di nke I nyerem n'iwu: agabigaghm ihe nile I nyere n'iwu, echezoghwam:

14 erighm ihe sitere na ya n'iru-újúm, ekpochapughkwam ihe sitere na ya n'adighi-ocha, enyeghwam ihe sitere na ya bayere onye nwuru anwu: egewom nti olu Jehova, bú Chinekem, emewom dika ihe nile si di nke I nyeworom n'iwu.

15 Si n'ebe-obibi nsq Gi, si n'elu-igwe, le anya, gozie ndi-Gi, bú Israel, na ala-ubi ahu nke I nyeworo ayi, dika I ṙnuru nna-ayi-hà iyi, bú ala miri-ara-ehi na manu-añu nērù nime ya.

16 Ubóchi ta ka Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi iwu ime ukpuru ndia na ikpé ndia: i gēwore kwa obi-gi nile, were kwa nkpuru-obi-gi nile, debe ha, me kwa ha.

17 Jehova ka i meworo ka Ọ si ta na Ọ gāburu gi Chineke, na i gēje kwa ije n'uzo-Ya nile, debe kwa ukpuru-Ya nile, na ihe nile O nyere n'iwu, na ikpé-Ya nile, ge kwa nti olu-Ya:

18 Jehova emewo kwa ka i si ta na i gāburu Ya ndi nke aka Ya, dika Ọ gwaworo gi okwu, na i gēdebe kwa ihe nile O nyere n'iwu;

19 na Ọ gēme kwa gi ka i kachasia mba nile O meworo elu, ibu otuto, ibu kwa aha, ibu kwa ihe mara nma; ka i we buru-kwa-ra Jehova, bú Chineke-gi, ndi nsq, dika O kwuworo.

ISI 27

Moses na ndi-okenye Israel we nye ndi Israel iwu, si, Debe ihe nile enyere n'iwu, nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta.

2 Ọ gēru kwa n'ubóchi ahu mbe unu gāgabiga Jōdan rue ala ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi, na i gēguzoro onwe-gi nkume uku ọtọ, were ihe-ntechie techie ha:

3 i gēdekwasí kwa ha okwu nile nke iwu a, mbe i gabigasiri; ka i we ba n'ala ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi, bú ala nke miri-ara-ehi na manu-añu nērù nime ya, dika Jehova, bú Chineke nke nna-gi-hà, gwaworo gi okwu.

4 Ọ gēru kwa, mbe unu gabigasiri Jōdan, na unu gēguzo nkume ndia ọtọ, nke mu onwem nēnye unu n'iwu, n'ugwu Ibal, i gēwore kwa ihe-ntechie techie ha.

5 I gēwu-kwa-ra Jehova, bú Chineke-gi, ebe-ichu-àjà n'ebe ahu, bú ebe-ichu-àjà nkume: emela ka ihe-òlu ígwè ga n'elu ha.

6 I gēji nkume zuru okè wue ebe-ichu-àjà nke Jehova, bú Chineke-gi: i gēsure-kwa-ra Jehova, bú Chineke-gi, àjà-nsure-òku n'elu ya:

7 i gāchu kwa àjà-udo, ri kwa ihe n'ebe ahu; i gāñuri kwa ọn'u n'iru Jehova, bú Chineke-gi.

8 I gēdekwasí kwa na nkume ndia okwu nile nke iwu a, agātu akika ha nke-ọma.

9 Moses na ndi-nchu-àjà, bú ndi Livai, we gwa Israel nile okwu, si, Nodu du, ge kwa nti, Israel; ubóchi ta ka i ghōworo Jehova, bú Chinek-gi, otù ndi.

10 I gēge kwa nti olu Jehova, bú Chineke-gi, me ihe nile O nyere n'iwu, na ukpuru-Ya nile, nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta.

11 Moses we nye ndi Israel iwu n'ubóchi ahu, si,

12 Ndia gēguzo n'elu ugwu Geraizim igózi ndi Israel, mbe unu gabigasiri Jōdan; Simeon, na Livai, na Juda, na Isaka, na Josef, na Benjamin:

13 ndia gēguzo kwa n'ugwu Ibal bayere nkócha; Reuben, na Gad, na Asha, na Zebulun, na Dan, na Naftali.

14 Ndi Livai gēwore olu di elu za, si ndikom nile nke Israel,

15 Onye anābu ọnou ka nwoke ahu bu nke nēme arusi apiri api ma-Ọbu arusi awuru awu, bu ihe-árú nke Jehova, Ọlu aka nke onye nātu akika, we tiye ya n'ebe nzuzo. Ndi Israel nile gāza kwa, si, Amen.

16 Onye anābu ọnou ka ọ bu, bú onye nēlelì nna-ya ma-Ọbu nne-ya. Ndi Israel nile gāsi kwa, Amen.

17 Onye anābu ọnou ka ọ bu, bú onye nēwezuga ókè-ala abata-obi-ya. Ndi Israel nile gāsi kwa, Amen.

18 Onye anābu ọnou ka ọ bu, bú onye nēme onye-ìsì ka ọ jehie n'uzo. Ndi Israel nile gāsi kwa, Amen.

19 Onye anābu ọnou ka ọ bu, bú onye nēwezuga ikpé nke Ọbìa, na nke nwa-nbèi, na nke hwayi di-ya nwuru. Ndi Israel nile gāsi kwa, Amen.

20 Onye anābu ọnou ka ọ bu, bú onye ya na nwunye nna-ya nēdina; n'ihi na o kpughewo uwe kpuchiri ọtọ nna-ya. Ndi Israel nile gāsi kwa, Amen.

21 Onye anābu ọnou ka ọ bu, bú onye ya na anumanu ọ bulu nēdina. Ndi Israel nile gāsi kwa, Amen.

22 Onye anābu ọnou ka ọ bu, bú onye ya na nwa-nne-ya nwayi nēdina, bú nwa-nwayi nke nna-ya, ma-Ọbu nwa-nwayi nke nne-ya. Ndi Israel nile gāsi kwa, Amen.

23 Onye anābu ọnou ka ọ bu, bú onye ya na nne-nwunye-ya nēdina. Ndi Israel nile gāsi kwa, Amen.

24 Onye anābu ọnou ka ọ bu, bú onye nētibù madu-ibe-ya na nzuzo. Ndi Israel nile gāsi kwa, Amen.

25 Onye anābu ọnou ka ọ bu, bú onye nānara ihe-iri-ngo itibù madu, bú iwusi Ọbara nke onye nēmeghi ihe ojò. Ndi Israel nile gāsi kwa, Amen.

26 Onye anābu ọnou ka ọ bu, bú onye nēmeghi ka okwu nile nke iwu a guzosie ike, ime ha. Ndi Israel nile gāsi kwa, Amen.

ISI 28

Q gēru kwa, ọ buru na i ge nti nke-Ọma n'olu nke Jehova, bú Chineke-gi, ilezi anya ime ihe nile O nyere n'iwu, bú nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta, na Jehova, bú Chineke-gi, gēme gi ka i kachasia mba nile nke uwa elu:

2 ngozi ndia nile gābiakwasi kwa gi, we rue gi aru, mbe i gēge nti olu Jehova, bú Chineke-gi.

3 Onye agoziri agozi ka gi onwe-gi gābu n'obodo, onye agoziri agozi ka gi onwe-gi gābu kwa n'ohia.

4 Ihe agoziri agozi ka ọ gābu, bú nkpuru nke afö-gi, na nkpuru nke ala-ubi-gi, na nkpuru nke anu-ulø-gi, bú umu ehi-gi muru, na umu ìgwè ewu na aturu gi.

5 Ihe agoziri agozi ka abo-gi na ihe-gi iji agwø achicha gābu.

6 Onye agoziri agozi ka gi onwe-gi gābu na nbata-gi, onye agoziri agozi ka gi onwe-gi gābu kwa n'opupu-gi.

7 Jehova gēme ka etibue n'iru gi ndi-iro-gi ndi nēbili imegide gi: n'otù uzø ka ha gāpukuru gi, ma n'uzø asa ka ha gābalaga n'iru gi.

8 Jehova gēnye ngozi-Ya iwu n'ebe i nō n'oba-gi nile, na nime nseti aka-gi nile; O gāgozi kwa gi n'ala ahu nke Jehova, bú Chineke-gi, nēnye gi.

9 Jehova gēme ka i guzosiere Ya ike ibu ndi nsø, dika Ọ n̄uru gi iyi; mbe i gēdebe ihe nile Jehova, bú Chineke-gi, nyere n'iwu, mbe i gēje kwa ije n'uzø-Ya nile.

10 Ndi nile nke uwa gāhu kwa na ọ bu aha Jehova ka anākpókwasi gi; ha gātu kwa egwu gi.

11 Jehova gēme kwa ka i babiga uba okè bayere ezi ihe, nime nkpuru nke afò-gi, na nime nkpuru nke anu-ulò-gi, na nime nkpuru nke ala-ubi-gi, n'elu ala ahu nke Jehova ñuru nnagi-hà iyí inye gi.

12 Jehova gēmeghere gi ezi ulo-àkù-Ya, bú elu-igwe, inye miri-ozuzo nke ala-gi na mbe-ya, na igozi omume nile nke aka-gi; i gēbinye kwa ọtutu mba ihe, ma gi onwe-gi agaghi-ebiri ihe.

13 Jehova gēme kwa gi isi, ọ bughi ọdudu; i gādi nání n'elu, i gaghi-adi kwa n'okpuru; mbe i gēge nti ihe nile Jehova, bú Chineke-gi, nyere n'iwu, nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta, idebe na ime ha;

14 ma ewezugala onwe-gi n'aka-nri ma-ọbu n'aka-ekpe n'okwu nile ọ bulu nke mu onwem nēnye unu n'iwu ta, ijeso chi di iche iche ọzọ ifè ha òfùfè.

15 Ma ọ gēru, ọ buru na i geghi nti olu Jehova, bú Chineke-gi, ilezianya ime ihe nile O nyere n'iwu na ukpuru-Ya nile nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta; na nkocha nile ndia gābiakwasí gi, we rue gi aru.

16 Onye anābu ọnun ka i gābu n'obodo, onye anābu ọnun ka i gābu kwa n'ọhia.

17 Ihe anābu ọnun ka abo-gi na ihe-gi iji gwọ achicha gābu.

18 Ihe anābu ọnun ka ọ gābu, bú nkpuru nke afò-gi, na nkpuru nke ala-ubi-gi, na umu ehi-gi muru, na umu ìgwè ewu na aturu-gi.

19 Onye anābu ọnun ka i gābu na nbata-gi, onye anābu ọnun ka i gābu kwa n'opupu-gi.

20 Jehova gēzikwasí gi ọbubu-ọnun, na o bụa-aaghara, na ibasi-nba-ike, nime nseti aka-gi nile nke i nēme, rue mbe agēkpochapu gi, ru kwa mbe i gāla n'iyyì ngwa ngwa; n'ihi ihe ọjọ nke omume-gi nile nke i ji rapum.

21 Jehova gēme ka ajo ọria nke nēfe efe rapara n'aru-gi, rue mbe Ọ gēme ka i gwupu n'elu ala ahu, ebe gi onwe-gi nābà inweta ya.

22 Jehova gēwere ọtita-aru, were kwa aru-oku, were kwa nruru-oku, were kwa oké okpom-oku, were kwa mma-agha, were kwa nchakpọ, were kwa ọmuma-ebù, tibue gi; ha gāchu kwa gi rue mbe i gāla n'iyyì.

23 Elu-igwe-gi nke di n'elu isi-gi gābu kwa ọla, ala nke di n'okpuru gi gābu kwa ìgwè.

24 Jehova gēme ka miri-ozuzo nke ala-gi buru uzuzu na ájá: ọ gēsi n'elu-igwe dakwasi gi, rue mbe agēkpochapu gi.

25 Jehova gēme ka etibue gi n'iru ndi-iro-gi: n'otù uzọ ka i gāpukuru ha, ma n'uzọ asa ka i gābalaga n'iru ha: i gāghọ-kwa-ra ala-eze nile nke uwa ihe-ntughari.

26 Ozu-gi gābu-kwa-ra anu-ufe nile nke elu-igwe, bu-kwa-ra anumanu nke uwa, ihe-oriri, onye-nchului adighi kwa.

27 Jehova gēwere ihe-ofifi ljipt, were kwa emerod, were kwa àbà, were kwa ọkọ, tibue gi, nke anāpughí ime ka aru-gi di nma na ya.

28 Jehova gēwere ara-ọwiwi, were kwa ikpu-ìsì, were kwa ihe ngbu nke obi, tibue gi:

29 i gāsoghari kwa ìsì n'etiti ehihie, dika onye-ìsì nāsoghari n'ochichiri, i gaghi-eme kwa ka ije-gi ọ bulu ga nke-ọma: i gābu kwa nání onye anēme bụ na onye anānapu ihe-ya n'ike ubochi nile, onye-nzoputa adighi kwa.

30 I gēkwe nkwa ilu nwunye, ma ya na nwoke ọzọ gēdina: i gēwu ulo, ma i gaghi-ebi nime ya: i gāku ubi-vine, ma i gaghi-eme ka ọ pua na nsọ anāsọ ya.

31 Agēbú ehi-gi n'anya-gi, ma i gaghi-eri nime anu-ya: agānapu gi inyinya-ibu-gi n'iru gi, ma agaghi-eweghachiri gi ya: agēnye ndi-iro-gi ìgwè ewu na aturu-gi, ma i gaghi-enwe

onye-nzoputa.

32 Agēnye ndi ọzọ umu-gi ndikom na umu-gi ndinyom, ma anya-gi ganēle, we dala n'isi n'ichọ ha ogologo ubochi nile: ma ọ dighi ihe gādiri ike aka-gi.

33 Nkpuru ala-ubi-gi na ndoğu-n'olu-gi nile ka otù ndi nke i nāmaghi gēri; ma i gābu nání onye anēme bụ eme bụ na onye anāzōpia azōpia ubochi-gi nile:

34 i we buru onye nāwi ara n'ihi ihe-ohuhu anya-gi abua, nke i gāhu.

35 Jehova gēwere ihe-otiti ojo, nke anāpughi ime ka aru-gi di nma na ya, tie gi n'ikperè-ukwu-gi abua na n'ogwe-ukwu-gi abua, site n'obu-ukwu-gi we rue opu-n'isi-gi.

36 Jehova gēme ka gi na eze-gi, nke i gēguzo ka ọ buru eze-gi, jerue otù mba nke i nāmaghi, ma gi onwe-gi ma nna-gi-hà; i gēfē kwa chi di iche iche ọzọ n'ebe ahu, bú osisi na nkume.

37 I gāghọ kwa ihe-iju-anyा, na ilu, na ihe-àkùkù, n'etiti ndi ahu nile ebe Jehova gēdu gi je.

38 I gēwere ọtutu nkpuru-oghigha pua je n'ubi, ma ọ bu nwantī ka i gāchikota; n'ihi na igurube gērichapu ya.

39 I gāku ubi-vine di iche iche, lu kwa ha, ma ọ dighi manya-vine i gāñu, i gaghi-aghọ kota kwa nkpuru-vine; n'ihi na ikpuru gēri ha.

40 I gēnwe osisi olive n'ókè-ala-gi nile, ma ọ dighi manu i gēte; n'ihi na nkpuru olive gi gādakwosi.

41 I gāmu umu-ndikom na umu-ndinyom, ma ha agaghi-abu nke gi; n'ihi na agādota ha n'agha.

42 Osisi-gi nile na nkpuru ala-ubi-gi ka ndi ọzọ gēnweta.

43 Obìa ahu nke nọ n'etiti gi gārigo n'elu kari gi, nārigo, nārigo; ma gi onwe-gi ganārida ala ala.

44 Onye ahu gēbinye gi ihe, ma gi onwe-gi agaghi-ebinye ya: onye ahu gābu isi, ma gi onwe-gi gābu ọdùdù.

45 Obubu-ọn nile ndia gābiakwasí gi, chu kwa gi, we rue gi aru, rue mbe agēkpochapu gi; n'ihi na i geghi nti olu Jehova, bú Chineke-gi, idebe ihe nile O nyere n'iwu na ukpuru-Ya nile nke O nyere gi n'iwu:

46 ha gādikwasí kwa gi ibu ihe-iriba-ama na ibu ihe-ebube, dikwasí kwa nkpuru-gi-rue mbe ebighi-ebi:

47 n'ihi na i fèghì Jehova, bú Chineke-gi, òfùfè n'ọn, na n'obi-utø, n'ihi iba-uba nke ihe nile:

48 i gēfē kwa ndi-iro-gi, ndi Jehova gēzì megide gi, n'agu, na n'akpiri-ikpø-nku, na n'iþa-otø, na n'ukø ihe nile: ọ gētiye kwa yoke ìgwè n'olu-gi, rue mbe ọ gēkpochapu gi.

49 Jehova gēsi n'ebe di anya bulie otù mba imegide gi, site na nsotu uwa, dika ugo si efe; bú mba nke i nānughi asusu-ya;

50 mba nke nwere iru di egwu, nke nāhughi okenye iru-oma, nke nēmeghi kwa nwata amara:

51 ọ gēri kwa nkpuru nke anu-ulø-gi, na nkpuru nke ala-ubi-gi, rue mbe agēkpochapu gi: ọ gaghi-ekwe kwa ka ọka, na manya-vine ọhu, na manu, na umu ehi-gi muru, na umu ìgwè ewu na aturu-gi, fôduru gi, rue mbe ọ gēme ka i la n'iyyi.

52 Ọ gānochigide kwa gi n'agha n'ọn-użo-ama-gi nile, rue mbe mbidi-gi nile gāda, bú mbidi ahu di elu nke ewusi-kwa-ra ike, nke gi onwe-gi nātukwasí obi na ha, n'ala-gi nile: ọ gānochigide kwa gi n'agha n'ọn-użo-ama-gi nile n'ala-gi nile, nke Jehova, bú Chineke-gi, nyeworo gi.

53 I gēri kwa nkpuru nke afø-gi, bú anu-aru umu-gi ndikom na umu-gi ndinyom, ndi

Jehova, bú Chineke-gi, nyeworo gi; nime nnōchigide-n'agha na nime nkpābu, nke ndi-iro-gi nākpābu gi.

54 Nwoke nke di nro n'etiti gi, nke di kwa pekepeke nke-uku, anya-ya gājō njo n'aru nwa-nne-ya, na n'aru nwunye nke obi-ya, na n'aru umu-ya fōduru nke o kwere ka ha fōdu:

55 o we ghara inye onye o bulu nime ha ufodu nime anu-aru umu-ya nri o ga-eri, n'ihi na o dighi ihe o bulu fōduru ya; nime nnōchigide-n'agha na nime nkpābu, nke onye-iro-gi nākpābu gi n'ōnu-uzo-ama-gi nile.

56 Nwanyi nke di nro n'etiti gi, nke di kwa pekepeke, nke nādighi-anwa iguzo ọbu-ukwu-ya n'ala n'ihi idi-pekepeke na n'ihi idi-nro, anya-ya gājō njo n'aru di nke obi-ya, na n'aru nwa-ya nwoke, na n'aru nwa-ya nwayi;

57 na n'aru ichi-ya nke nēsi apata ukwu-ya puta, na n'aru umu-ya nke o nāmu; n'ihi na o gēri ha na nzozo n'ukọ ihe nile: nime nnōchigide-n'agha na nime nkpābu, nke onye-iro-gi nākpābu gi n'ōnu-uzo-ama-gi nile.

58 O buru na i lezighi anya ime okwu nile nke iwu a nke edeworo n'akwukwō a, ka i we tua egwu aha nka nke di nsopuru di kwa egwu, JEHOVA, bú CHINEKE-GI;

59 Jehova gēme kwa ka ihe-otiti-gi nile na ihe-otiti nile nke nkpuru-gi di ebube, ha gābu ihe-otiti uku, nke nānogide kwa anogide, na ọria ojọ, nke nānogide kwa anogide.

60 O gēme kwa ka nriaria nile nke Ijipt biaghachi n'aru gi, bu nke i turu ujọ; ha gārapara kwa n'aru gi.

61 Ọria o bulu kwa, na ihe-otiti o bulu, nke anēdeghi n'akwukwō iwu a, ha ka Jehova gēme ka ha rigo n'aru gi, rue mbe agēkpochapu gi.

62 Unu gāfodu kwa ndikom ole-na-ole, n'ebé unu diri ka kpakpando elu-igwe n'uba; n'ihi na i geghi nti olu Jehova, bú Chineke-gi.

63 O gēru kwa, na dika obi tọrọ Jehova utø n'aru unu ime unu nma, na ime ka unu ba uba; otù a ka obi gātọ Jehova utø n'aru unu ime ka unu la n'iyyì, na ikpochapu unu; ewe ropu unu n'elu ala ahu ebe gi onwe-gi nābà inweta ya.

64 Jehova gēme kwa ka i ọbas a n'etiti ndi nile, site n'otù nsotu uwa we rue nsotu uwa nke-ozø; i gēfè kwa chi di iche iche ọzø ḥfufè n'ebé ahu, nke i nāmaghi, ma gi onwe-gi ma nna-gi-hà, bú osisi na nkume.

65 Ma i gaghi-enwe atughi-ujø n'etiti mba ndia, ọbu-ukwu-gi agaghi-enwe kwa izu-ike: ma Jehova gēnye gi n'ebé ahu obi nāma jijiji, na ndala-n'isi nke anya, na ọtita-aru nke nkpuru-obi:

66 ndu-gi ganākwu kwa èfè n'iru gi; i gātu kwa oké egwu abali na ehihie, i gaghi-eji kwa ndu-gi aka:

67 I gāsi n'ututu, O gādim nō nma ma asi na o bu anyasi! i gāsi kwa n'anyasi, O gādim nō nma ma asi na o bu ututu! n'ihi oké egwu nke obi-gi nke i gātu, na n'ihi ihe-ohuhu anya-gi nke i gāhu.

68 Jehova gēme kwa ka i were uþo laghachi n'Ijipt, n'uzø nke m'siri gi, I gaghi-ahu kwa ya ọzø ma-qli: unu gēwerekwa onwe-unu renye ndi-iro-unu n'ebé ahu ibu orù-ndikom na ibu ndinyom nēje ozi, ma onye-ọbuþa agaghi-adi.

ISI 29

Ndia bu okwu ọbuþa-ndu ahu nke Jehova nyere Moses n'iwu ka ya na umu Israel ọba n'ala Moab, nāgughi ọbuþa-ndu ahu nke Ya na ha þara nime Horeb.

2 Moses we kpó Israel nile òkù, si ha, Unu onwe-unu ahuwo ihe nile nke Jehova mere Fero, me kwa ndi-orù-ya nile, me kwa ala-ya nile, n'anya-unu n'ala Ijipt;

- ³ ṣonwunwa uku nile nke anya-gi huru, ihe-iriba-ama nile, na ihe-ebube uku ahu nile:
- ⁴ ma Jehova enyeghi unu obi imara ama, na anya ihu ahu, na nti inu anu, rue ta.
- ⁵ Emewokwam ka unu je ije ọgu arọ abua n'ozara: uwe-unu akapughi nká n'aru unu, akpukpọ-ukwu-gi akapughi nká n'ukwu-gi.
- ⁶ O dighi achicha unu riworo, o dighi kwa manya-vine ma-Ọbu ihe-Ọnunụ nke nābà n'anya unu ńuworo: ka unu we mara na mu onwem bu Jehova, bú Chineke-unu.
- ⁷ Unu we biarue ebe a, Saihon, bú eze Heshbon, na Og, bú eze Beshan, we puta izute ayi ibu agha, ayi we tibue ha:
- ⁸ ayi we were ala-ha, were ya nye ndi Reuben, nye kwa ndi Gad, nye kwa nkera ebo Manase, n'ihe-nketa.
- ⁹ Debe-kwa-nu okwu nile nke Ọbu-ndu a, me kwa ha, ka unu we nwe uche n'ihe nile nke unu nême.
- ¹⁰ Unu onwe-unu nēguzo ta, unu nile, n'iru Jehova, bú Chineke-unu; ndi-isi-unu, na ebo nile unu, na ndi-okenye-unu, na ndi-odozi-okwu-unu, bú nwoke o bula nke Israel,
- ¹¹ umu-ntakiri-unu, na ndinyom-unu, na Ọbìa-gi nke nọ n'etiti Ọmuma-ulō-ikwū-gi nile, site n'onye nāwa nkú-gi rue onye nēsere miri-gi:
- ¹² ka i we gabiga ba n'Ọbu-ndu nke Jehova, bú Chineke-gi, na n'iñu-iyi-Ya, nke gi na Jehova, bú Chineke-gi, nāba ta:
- ¹³ ka O we me ka i guzosiere Ya ike ta ibu otù ndi, ka Ya onwe-ya we buru-kwa-ra gi Chineke, dika O gwara gi, na dika O ńuru nna-gi-hà iyi, bú Abraham, na Aisak, na Jekob.
- ¹⁴ O bughi kwa nání unu ka mu onwem nāba Ọbu-ndu a na iñu-iyi a nye;
- ¹⁵ kama o bu onye nọ n'ebe a n'etiti ayi nēguzo ta n'iru Jehova, bú Chineke-ayi, o bu kwa onye nāñoghi n'ebe a n'etiti ayi ta:
- ¹⁶ (n'ihi na unu onwe-unu mara otú ayi biri n'ala Ijipt; na otú ayi gabigara n'etiti mba nile nke unu gabigara agabiga;
- ¹⁷ unu ahuwo kwa ihe-árú nile ha, na arusi nile ha, bú osisi na nkume na Ọla-Ọcha na Ọla-edo, nke di n'etiti ha:)
- ¹⁸ ka nwoke, ma-Ọbu nwaiyi, ma-Ọbu aþuru, ma-Ọbu ebo, we ghara idi n'etiti unu, nke obi-ya nēchigharí pua ta n'ebe Jehova, bú Chineke-ayi, nọ, ije ifè chi nile nke mba ahu nile òfùfè; ka nkporogwu nke nāmi ńsí na wormwood we ghara idi n'etiti unu;
- ¹⁹ o we rue, mþe o gānu okwu nile nke Ọbu-iyi a, na o gāgozi onwe-ya n'obi-ya, si, Udo ka m'gēnwe, o bu ezie na n'isi-ike nke obim ka m'nēje ije, ka m'we were iñubiga-ihe-okè tukwasi n'akpiri-ikpó-nku:
- ²⁰ Jehova agaghi-ekwe iþaghara ya, kama mþe ahu iwe Jehova na ekworo-Ya gākwu anwuru-Ọku imegide nwoke ahu, Ọbu-iyi nile edeworo n'akwukwò a gāmakpu kwa n'aru ya, Jehova gēhichapu kwa aha-ya n'okpuru elu-igwe.
- ²¹ Jehova gākpaputa kwa ya n'ebo nile nke Israel rue ihe oþo, dika Ọbu-iyi nile nke Ọbu-ndu ahu si di nke edeworo n'akwukwò iwu a.
- ²² Oþo ahu nke di n'iru, bú umu-unu ndi gēbili inochi unu, na onye ala Ọzọ nke gēsi n'ala di anya bia, gāsi, mþe ha nāhu ihe-otiti nile nke ala ahu, na Ọria nile ya, nke Jehova jiworo me ka o nāria Ọria;
- ²³ mþe ha nāhu kwa na ala-ya nile bu brimstone, na nnú, na orire-Ọku, na adighi-agha ya nkpuru, na o dighi-eme kwa ka ihe pue, na o dighi kwa ihe-Okukú o bula nētolite nime ya, dika nkwatu Sôdòm na Gomorà na Adma na Zeboim, nke Jehova kwaturu n'iwe-Ya na n'ọnuma-Ya:
- ²⁴ Ọbuná mba nile ahu gāsi, N'ìhi gini ka Jehova meworo ala nka otú a? gini bu isi idi-Ọku

iwe uku a?

25 Ha gāsi kwa, O bu n'ihi na ha rapuru ọbuaba-ndu Jehova, bú Chineke nke ndi bu nna-ha, nke Ya na ha ƙara mbe O mere ka ha si n'ala Ijipt puta;

26 ha we je fè chi ọzọ օfùfè, kpọ kwa isi ala nye ha, bú chi nke ha nāmaghi, nke O nēkèghi n'òkè nye ha:

27 iwe Jehova we di ọku megide ala nka, ime ka nkocha nile nke edeworo n'akwukwọ a biakwasí ya:

28 Jehova we ropu ha n'ala-ha n'iwe, na'ọnuma, na n'oké iwe, we tubà ha n'ala ọzọ, otú ọ di ta.

29 Ihe nile ezoro ezo diri Jehova, bú Chineke-ayi: ma ihe nile ekpughere ekpughe diri ayi, di-kwa-ra umu-ayi rue mbe ebighi-ebi, ka ayi we me okwu nile nke iwu a.

ISI 30

Q gēru kwa, mbe ihe ndia nile gābiakwasí gi, bú ngozi ahu na nkocha ahu nke m'tiyeworo n'iru gi, mbe i gēme kwa ka ha biaghachi n'obi-gi n'etiti mba nile, ebe Jehova, bú Chineke-gi, nupuworo gi,

2 mbe i gēwere kwa obi-gi nile na nkpuru-obi-gi nile laghachikuru Jehova, bú Chineke-gi, ge kwa nti olu-Ya dika ihe nile si di nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta, gi onwe-gi na umu-gi;

3 na Jehova, bú Chineke-gi, gēme ka ndi-gi adotara n'agha lata, O gēnwe kwa obi-ebere n'aru gi, laghachi, chikoputa gi nime ndi ahu nile, ebe Jehova, bú Chineke-gi, meworo ka i þasa.

4 O buru na onye nke gi enupuru enupu ano na nsotu elu-igwe, n'ebe ahu ka Jehova, bú Chineke-gi, gāchikoputa gi, n'ebe ahu ka O gēweputa kwa gi.

5 Jehova, bú Chineke-gi, gēme kwa ka i ba n'ala ahu nke nna-gi-hà nwetara, i gēnweta kwa ya; O gēme kwa gi nma, me kwa ka i ba uba kari nna-gi-hà.

6 Jehova, bú Chineke-gi, gēbì kwa n'obi-gi, na obi nkpuru-gi, úgwù, iwere obi-gi nile, na iwere nkpuru-obi-gi nile, hu Jehova, bú Chineke-gi, n'anya, ka i we di ndu.

7 Jehova, bú Chineke-gi, gētiyekwasí ọbuaba-iyi ndia nile n'isi ndi-iro-gi, na n'isi ndi nākpó gi asì, ndi churu gi.

8 Gi onwe-gi gālaghachi kwa, ge nti olu Jehova, me ihe nile O nyere n'iwu, nke mu onwem nēnye gi n'iwu ta.

9 Jehova, bú Chineke-gi, gēme kwa ka i babiga uba okè n'omume nile nke aka-gi, nime nkpuru nke afø-gi, na nime nkpuru nke anu-ulø-gi, na nime nkpuru nke ala-ubi-gi, bayere ezi ihe: n'ihi na obi gātø kwa Jehova utø ọzo n'aru gi ime gi nma, dika obi tørø Ya utø n'aru nna-gi-hà:

10 mbe i gēge nti olu Jehova, bú Chineke-gi, idebe ihe nile O nyere n'iwu na ukpuru-Ya nile nke edeworo n'akwukwọ iwu a; mbe i were obi-gi nile, were kwa nkpuru-obi-gi nile, chigarikute Jehova, bú Chineke-gi.

11 N'ihi na ihe a enyere n'iwu nke mu onwem nēnye gi 'niwu ta, ọ bughi ihe kariri gi ime ka ọ bu, ọ bughi kwa ihe diri gi anya ka ọ bu.

12 O dighi n'elu-igwe, ka i we si, Ònye gārigoro ayi n'elu-igwe, wetara ayi ya, me ka ayi nuru ya, ka ayi we me ya?

13 O dighi kwa n'ofè oké osimiri, ka i we si, Ònye gāgabigara ayi n'ofè oké osimiri, wetara ayi ya, me ka ayi nuru ya, ka ayi we me ya?

- 14** Kama okwu ahu di gi ezi nso, n'ọnụ-gi, na n'obi-gi, ka i we me ya.
- 15** Le, etiyewom n'iru gi ta ndu na ezi ihe, na ọnwu na ihe ojo;
- 16** n'ihi na mu onwem nēnye gi iwu ta ihu Jehova, bú Chineke-gi, n'anya, na ije ije n'uzo-Ya nile, na idebe ihe nile O nyere n'iwu, na ukpuru-Ya nile, na ikpé-Ya nile, ka i we di ndu, ba kwa uba, ka Jehova, bú Chineke-gi, we gozi kwa gi n'ala ahu ebe gi onwe-gi nābà inweta ya.
- 17** Ma ọ buru na obi-gi echigharia, i we ghara inu anu, kama eduhie gi, we kpọ isi ala nye chi ọzọ, we fè ha òfùfè;
- 18** egosiwom unu ta, na unu aghaghi ila n'iyyì; unu agaghi-eme ka ubochi-unu di anya n'elu ala ahu, ebe gi onwe-gi nāgabiga Jødan ibà ka i nweta ya.
- 19** Emewom ka elu-igwe na ala ọ àmà megide unu ta, na ọ bu ndu na ọnwu, ngozi ahu na nkocha ahu, ka m'tiyeworo n'iru gi: gi rorò kwa ndu, ka i we di ndu, gi onwe-gi na nkpuru-gi:
- 20** ihu Jehova, bú Chineke-gi, n'anya, na ige nti olu-Ya, na irapara n'aru Ya: n'ihi na Ya onwe-ya bu ndu-gi, na ogologo nke ubochi-gi: ka i we biri n'elu ala ahu nke Jehova ᱥru nna-gi-hà iyi, bú Abraham, na Aisak, na Jekob, inye ha.

ISI 31

Moses we je gwa Israel nile okwu ndia.

- 2** Q we si ha, Ogu arọ isi ka m'bara ta; apughm ipu apu na ibata abata ọzọ: Jehova asiwokwam, I gaghi-agabiga Jødan nka.
- 3** Jehova, bú Chineke-gi, Ya onwe-ya nāgabiga n'iru gi, Ya onwe-ya gēkpochapu mba ndia n'iru gi, i gēnweta kwa ha: Joshua, ya onwe-ya nāgabiga n'iru gi, dika Jehova kwuworo.
- 4** Jehova gēme kwa ha dika O mere Saihon, me kwa Og, bú ndi-eze ndi-Amorait, me kwa ala-ha; ndi O kpochapuru.
- 5** Jehova gāra kwa ha nye n'iru unu, unu gēme kwa ha dika ihe nile enyere n'iwu si di, nke m'nyeworo unu n'iwu.
- 6** Dinu ike, nwe-kwa-nu ume, unu atula egwu, unu ama-kwa-la jijiji n'iru ha; n'ihi na Jehova, bú Chineke-gi, Ya onwe-ya bu onye gi na Ya nēje; Ọ gaghi-ara gi aka, Ọ gaghi-arapu kwa gi.
- 7** Moses we kpọ Joshua ḍòkù, si ya n'anya Israel nile, Di ike, nwe kwa ume: n'ihi na gi onwe-gi gēsoro ndi nka ba n'ala ahu nke Jehova ᱥru ndi bu nna-ha iyi ínye ha; gi onwe-gi gēme kwa ka ha keta ya.
- 8** Jehova kwa, Ya onwe-ya bu onye nēje n'iru gi; Ọ gānøyere gi, Ọ gaghi-ara gi aka, Ọ gaghi-arapu kwa gi: atula egwu, atu-kwa-la ujọ.
- 9** Moses we de iwu a n'akwukwọ, were ya nye ndi-nchu-àjà, bú umu Livai, ndi nēbu iþe ọþuba-ndu Jehova, ọ nye kwa ndi-okenye nile nke Israel.
- 10** Moses we nye ha iwu, si, N'ogwugwu arọ asa, na mþe akara àkà nke arọ nrifu ahu, n'ememe ulo-ntu,
- 11** mþe Israel nile gābia ka ahu ha anya n'iru Jehova, bú Chineke-gi, n'ebe ahu nke Ọ gārøputa, i gāgu iwu a n'iru Israel nile na nti-ha.
- 12** Kpokota ndi Israel, bú ndikom, na ndinyom, na umu-ntakiri, na ọbìa-gi nke nō nime ọnlu-uzo-ama-gi nile, ka ha we nu, ka ha we muta kwa, we tua egwu Jehova, bú Chineke-unu, lezi kwa anya ime okwu nile nke iwu a;
- 13** umu-ha, ndi nāmaghi, gānu kwa, we muta itu egwu Jehova, bú Chineke-unu, ubochi

nile nke unu onwe-unu nādi ndu n'elu ala ebe unu nāgabiga Jōdan inweta ya.

14 Jehova we si Moses, Le, ubochi-i gānwu nābiaru nso: kpō Joshua, guzo-kwa-nu onwe-unu n'ulo-ikwū nzute, ka M'we nye ya iwu. Moses na Joshua we je, guzo onwe-ha n'ulo-ikwū nzute.

15 Ewe hu Jehova anya n'Ulo-ikwū ahu n'ogidi igwe-oji: ogidi igwe-oji ahu we guzo n'elu ọnu-uzo Ulo-ikwū ahu.

16 Jehova we si Moses, Le, gi na nna-gi-hà ganēdina; ndi nka gēbili kwa, soro chi ala ozo nile nke ala ahu kwa iko, bú ebe ha onwe-ha nābà n'etiti ya, ha gārapukwam, mebi kwa ọbuña-ndum nke Mu nà ha ƙara.

17 Iwem gādi kwa ọku megide ha n'ubochi ahu, M'gārapu kwa ha, zopu irum n'aru ha, ha gābu kwa ihe agēri eri, ọtutu ihe ọjọ na ahuhu gāchṣta kwa ha; ha gāsi kwa n'ubochi ahu, Ọ bughi n'ihi na Chineke-ayi anoghi n'etiti ayi ka ihe ọjọ ndia chotaworo ayi?

18 Mu onwem aghaghi kwa izo irum n'ubochi ahu n'ihi ihe ọjọ nile nke ha meworo, n'ihi na ha echewo chi di iche iche ọzọ iru.

19 Ma ubu a, Derenu onwe-unu abù a, gi zí kwa ya umu Israel: tiye ya n'ọnha, ka abù a we burum ihe-àmà megide umu Israel.

20 N'ihi na mbe M'gēmewori ka ha ba n'ala ahu nke M'huru ndi bu nna-ha iyi, bú ala miri-arra-ehi na manu-añu nērù nime ya; mbe ha gēriwo-kwa-ri ihe, afø eju kwa ha, ha we ma abuba; ha gēche kwa chi ọzọ iru, fè ha òfùfè, we leliam anya, mebi kwa ọbuña-ndum.

21 O gēru kwa, mbe ọtutu ihe ọjọ na ahuhu gāchṣta ha, na abù a gāba àmà n'iru ha dika ihe-àmà; n'ihi na agaghi-echezø ya pua n'ọnha nkpuru-ha: n'ihi na amawom ncheputa-ha nke ndi ahu nēme ta, tutu Mu eme ka ha ba n'ala ahu nke M'huru iyi inye ha.

22 Moses we de abù a n'akwukwø n'ubochi ahu, zí kwa ya umu Israel.

23 O we nye Joshua nwa Nun iwu, si, Di ike, nwe kwa ume: n'ihi na gi onwe-gi gēme ka umu Israel ba n'ala ahu nke M'huru ha iyi inye ha: Mu onwem gānoye-kwa-ra gi.

24 O rue, mbe Moses debisiri okwu nile nke iwu a n'akwukwø, rue mbe edezuru ha,

25 na Moses nyere ndi Livai, ndi nēbu ihe ọbuña-ndu Jehova, iwu, si,

26 Were akwukwø iwu a, tiye ya n'akuku ihe ọbuña-ndu Jehova, bú Chineke-unu, ka o we di n'ebe ahu ibu ihe-àmà megide gi.

27 N'ihi na mu onwem amawo nnupu-isi-gi, na nkwesti-olu-ike-gi: le, mbe m'nānō ndu n'etiti unu ta, unu aburuwo ndi nānupu isi n'okpuru Jehova; ụnu gēsi aña ghara inupu isi kari nke-uku mbe ọnwum gasiri?

28 Kpokotaranum ndi-okenye nile nke ebo nile unu, na ndi-odozi-okwu-unu, ka m'kwu kwa okwu ndia na nti-ha, me ka elu-igwe na ala ƙa àmà megide ha.

29 N'ihi na amawom na mbe ọnwum gasiri unu gēbibi onwe-unu nke-uku, wezuga onwe-unu n'uzo ahu nke m'nyeworo unu n'iwu; ihe ọjọ gādakwasì kwa unu na mbe ikpe-azu nke ubochi ndia; n'ihi na unu gēme ihe ọjọ n'anya Jehova, ikpasu Ya iwe n'omume aka-unu.

30 Moses we kwue na nti nkpoköta nile nke Israel okwu nile nke abù a, rue mbe ekwuzuru ha.

ISI 32

Nanu nti, unu elu-igwe, ka m'kwu kwa ihe; Ka uwa nu kwa okwu ọnnum:

2 Nmutam gātasi dika miri-ozozo, Okwu-ọnnum ganēruputa dika igirigi; Dika nshansha-miri n'elu ahihia ndu, Di kwa ka oké miri-ozozo n'elu ihe-ókukú:

3 N'ihi na aha Jehova ka m'gākposa: Nyenu Chineke-ayi idi-uku.

4 Oké nkume ahu, ihe zuru okè ka ọlu-Ya bu: N'ihí na uzó-Ya nile bu ikpé ziri ezi: Chineke Nke kwesiri ntukwasi-obi, Nke nénweghi ajo omume, Onye ezi omume na onye ziri ezi ka Ọ bu.

5 Ha ebibiwo onwe-ha, ọ bughi nke umu-Ya ka ọlu nke di ha n'aru bu. Ha bu ọbọ ọbagoro abagò nke rọ-kwa-ra arọ.

6 Ùnu nénnyeghachi Jehova otú a, Unu ndi-nzuzu ndi nāmaghi ihe? Ọ bughi ya onwe-ya bu nna-gi onye nwetaworo gi? Ya onwe-ya emewo gi, me kwa ka i guzosie ike.

7 Cheta ubochi nile nke mbe ebighi-ebi gara aga, Ghota arọ nke ọtutu ọbọ: Jua nna-gi, ọ gēgosi kwa gi; Jua ndi-okenye-gi, ha gāgwa kwa gi.

8 Mbe Onye kachasi ihe nile elu mere ka mba nile keta ihe-ha, Mbe O kesara umu madu, O guzoro ókè nile nke ndi nile Dika ọnu-ogugu umu Israel si di.

9 N'ihí na òkè Jehova bu ndi-Ya; Jekob bu akuku ihe-nketa-Ya.

10 Ọ chötara ya n'ala ọzara, Na n'ihe tọbọrọ nkití, bú ala tọbọrọ n'efu nke nābọ uja. Ọ nāba ya buruburu, Ọ nême ka ọ ghota ihe, Ọ nēchezi ya dika nwantanta anya-Ya:

11 Dika ugo nākpote umu di n'akwu-ya, Nērughari n'elu umu-ya, Nābasa nkù-ya, nāghọrọ ha, Nēbu ha n'elu nkù-ya:

12 Otú a Jehova, nání Ya, nēdu ya, Ọ dighi kwa chi ala ọzo diyere ya.

13 Ọ nême ka ebe di elu nke uwa bürü ya dika inyinya, Ọ we rie ihe-omume nke ubi; O me-kwa-ra ya ka ọ mia manu-añu site na nkume di elu, Na manu site n'oké nkume ómú;

14 Miri-ara nke raru araru nke ịgwè ehi, na miri-ara nke ịgwè ewu na aturu, Ya na abuba umu-aturu, Na ebulu àbọ Beshan, na ewu, Tiyere abuba obi ọka wheat; Ọbara nkpuruvine ka i nāñu kwa, bú manya-vine.

15 Jeshurun we ma abuba, we ọba ukwu: I mawo abuba, i buwo ibù, abuba ekpuchiwo arugi: O we rapu Chineke nke mere ya, We kpọ Oké Nkume nke nzoputa-ya onye-nzuzu.

16 Ha nēwerekere ndi ala ọzo me ka O kwo ekworo, Ha nēwerekere ihe-árú di iche iche kpasue Ya iwe.

17 Ha nāchuru ndi-mọ ọjọ aja, ndi nābughi Chineke, Bú chi ha nāmaghi, Ndi ọhu ndi si n'ebe di nso bata, Ndi nna-unu-hà nātughi ujọ.

18 Oké Nkume ahu nke muru gi ka i nēchefu, I chezowo kwa Chineke nke muputara gi.

19 Jehova we hu ya, we lelia ha anya, N'ihí nkpasu-iwe nke umu-Ya ndikom na umu-Ya ndinyom.

20 O we si, Ka M'zopu irum n'ebe ha nọ, M'gāhu ihe gābu ikpe-azu-ha: N'ihí na ọbọ nke nābakuta azu ka ha bu, Umu ndi nēkwesighi okwukwe.

21 Ha onwe-ha ewerewo ihe nābughi Chineke mem ka M'kwo ekworo; Ha ewerewo ihe-efu nile ha kpasuem iwe: Mu onwem gēwerekere kwa ndi nābughi ndi me ha ka kwo ekworo; Mba nzuzu ka M'gēwerekere kpasue ha iwe.

22 N'ihí na amuyewo ọku n'iwem, Ọ nēre kwa rue ala-mọ nke dichasi ala, Ọ nēripi kwa uwa na ihe-omume-ya, Nēme kwa ka ntọ-ala nile nke ugwu nile nwuru ọku.

23 M'gēkpokwasi kwa ha ihe ọjọ; M'gābapusi àkúm nile n'aru ha:

24 Ha gābu ndi tara aru n'agu, na ndi nruru-ọku ruþuworo, Ya na nbipu di ilu; Ezé anumanu ka M'gēzikwasi kwa ha, Ya na edide nke ihe nākpu akpu nke ájá.

25 Mma-agha gābabá madu aka nwa n'èzí, Oké ujọ gābabá kwa n'ime-uló nile; Ọ gēkpochapu ma okorobia ma nwa-aboghọ nāmaghi nwoke, Nwa nāñu ara tinyere onyeisi-awo.

26 Asiwom, M'gāfupu ha, Me ka ncheta-ha kwusi n'etiti madu:

27 Ma ọ buru na atughm ujọ nkpasu-iwe onye-iro, Ka ndi nākpaþu ha we ghara ichehie,

Ka ha we ghara isi, Aka-ayi di elu, Q bughi Jehova meworo ihe a nile.

28 N'ihî na mba nke furu efu n'ebe idu-ôdu di ka ha bu, Nghoتا adighi kwa nime ha.

29 Q gâdim nô nma ma asi na ha mara ihe, nwe kwa uche na nka, Ma asi na ha gâghoتا ikpe-azu-ha!

30 Òtù onye gësi aña chu nnù madu abua na ọgu iri, Mâdu abua gësi kwa aña me ka orú nnù madu na nnù madu ise ọbalaga, Ma ọ buru na Oké Nkume-ha ereghi ha, Q buru kwa na Jehova emechibidoghi ha uzô?

31 N'ihî na oké nkume-ha adighi ka Oké Nkume-ayi, Ndi-iro-ayi bu kwa ndi-ikpe.

32 N'ihî na ọ bu n'osisi vine nke Sôdòm ka osisi vine ha sitere, Site kwa n'ubi Gomora: Nkpuru-vine-ha bu nkpuru-vine nísí, Uyôkô di ilu ka ha nwere:

33 Edide agwo di ogologo ka manya-vine-ha bu, Na nísí di irè nke aju-ala.

34 Nka abughi ihe akwakobaworo n'ebe m'nô, Ihe akaworo akàrà n'ulo-àkùm?

35 Mu nwe óbò na nkughachi, Na mbe ukwu-ha gâbuchapu: N'ihî na ubochi nhuju-anyaha di nso, Ihe nke ejikereworo ha nâbia kwa ngwa ngwa.

36 N'ihî na Jehova gëkpeputa ndi-Ya, Cheghari kwa ncheghari bayere ndi-orù-Ya; Mbe Q nâhu na ihe-iye-aka-ha alawo, Q dighi kwa onye eþochiri eþochi ma-þbu onye arapuru arapu fôduru.

37 Q gâsi kwa, Òle ebe chi nile ha nô? Bú oké nkume nke ha ọbabàra nime ya;

38 Nke nêri abuba àjà nile ha, Nânu kwa manya-vine nke àjà-ihe-óñuñu-ha; Ka ha bilie, yere unu aka, Ka ọ buru ebe-nzuzo n'elu unu.

39 Uþu a, hunu na Mu onwem, Mu onwem bu Ya, Q dighi kwa chi ọzo Mu na ya nô: Mu onwem nême ka anwua, M'nême kwa ka adi ndu; M'tíbuwo etíbu, Mu onwem gëme kwa ka aru di ike: Q dighi kwa onye nânaputa n'akam.

40 N'ihî na anameweli akam elu nye elu-igwe, We si, Mu onwem nâdi ndu rue mbe ebighi-ebi,

41 Q buru na amuam mma-agham nêþupu àmùmà, O buru kwa na akam ejide ikpé; M'gâboghachi óbò n'aru ndi nêmegidem, M'gâkwughachi kwa ndi nâkpom asi.

42 M'gëme ka àkùm nile ñubiga ọbara okè, Mma-agham gëri kwa anu-aru; Site n'ọbara ndi eþuru eþu na ndi adotara n'agha, Site n'isi ndundu onye-iro.

43 Unu mba ọzo, soronu ndi-Ya ti nkpu ọñu: N'ihî na Q gâbò óbò ọbara ndi-orù-Ya, Óbò ka Q gâboghachi kwa n'aru ndi nêmegide Ya, O gëkpuchi kwa nmehie ala-Ya na ndi-Ya.

44 Moses we bia, kwue okwu nile nke abù a na nti ndi Israel, ya onwe-ya, na Hoshea nwa Nun.

45 Moses we gwabìe Israel nile okwu nile ndia:

46 o we si ha, Tukwasi obi-unu n'okwu nile nke mu onwem nâþara unu àmà ta; nke unu gënye umu-unu n'iwu, ka ha lezie anya ime okwu nile nke iwu a.

47 N'ihî na ọ bughi ihe efu ka ọ bu n'ebe unu nô; n'ihî na nka bu ndu-unu, ọ bu kwa ihe a ka unu gëwere me ka ubochi-unu di anya n'elu ala, ebe unu onwe-unu nâgabiga Jôdan inweta ya.

48 Jehova we gwa Moses okwu n'otù ubochi ahu, si,

49 Rigo n'ugwu a nke Abarim, bú ugwu Nebo, nke di n'ala Moab, nke di n'irú Jeriko; le kwa ala Kenean anya, bú nke Mu onwem nênye umu Israel n'ihe-onwunwe:

50 gi nwu kwa n'ugwu ahu ebe i nârigo, ka achikota kwa gi na umu-nna-gi n'ala-mo; dika Eron, bú nwa-nne-gi, nwuru n'ugwu Hoa, ewe chikota ya na umu-nna-ya n'ala-mo:

51 n'ihî na unu mekpuru ihe-nmekpu megidem n'etiti umu Israel na miri Meriba Kedesh,

n'ozara Zin; n'ihi na unu edoghm nsø n'etiti umu Israel.

52 N'ihi na ọ bu na ncherita-iru ka i gāhu ala ahu; ma i gaghi-abà n'ebe ahu n'ala ahu nke Mu onwem nēnye umu Israel.

ISI 33

Nka bu kwa ngozi ahu, nke Moses, bú onye nke Chineke, goziri umu Israel tutu ọnwuya.

2 O we si, Jehova siri na Sainai bia, Si kwa na Sia walitere ha; O siri n'ugwu Peran nwuputa, O si-kwa-ra na ndi nsø anāpughi iguta ọnu bia: Ọku di n'aka-nri-Ya, bú iwu enyere ha.

3 E, O nāhu ndi nke Ya nile n'anya; Ndi nsø Ya nile di n'aka-gi: Ndi ahu we nōdu ala n'ukwu-gi; Onye ọ bulu gānata ufodu nime okwu-gi.

4 Iwu ka Moses nyere ayi, Bú ihe-nnweta nke nkpoköta Jekob.

5 O we buru eze nime Jeshurun, Mbe ndi-isi ndi Israel chikötara onwe ha, Ebo nile nke Israel n'otù.

6 Ka Reuben di ndu, ghara kwa inwu; Ma ka ndikom-ya di ole-na-ole.

7 Nka bu kwa ngozi nke Juda: ọ we si, Jehova, nu olu Juda, Me kwa ka ọ bakute ndi-ya: Aka-ya abua aluworo ya onwe-ya ọgù; Onye-iye-aka megide ndi nākpabu ya ka I gābu.

8 O we kwue ihe bayere Livai, si, Izu-okè-Gi na ìhè-Gi diri onye-ebere-Gi, Onye I nwara na Masa, Onye Gi na ya nēse okwu n'akuku miri Meriba;

9 Onye ahu nke nēkwu okwu bayere nna-ya, baye-kwa-ra nne-ya, si, Ahughm ya; Umu-nne-ya ka ọ nāmataghi kwa; Umu-ya ka ọ nāmaghi kwa; N'ihi na ha edebewo okwu-ọnlu-Gi, Ọbuña-ndu-Gi ka ha nēchezi kwa.

10 Ha gēzí Jekob ikpé-Gi nile, Iwu-Gi ka ha gēzí kwa Israel: Ha gētiye ihe-nsure-ọku nēsi ísì utø n'imí-Gi, Tiye kwa àjà-nsuresi-ọku n'elu ebe-ichu-àjà-Gi.

11 Jehova, gozie àkù-ya, Ka olu aka-ya abua tø kwa Gi utø: Mapue úkwù ndi nēbili imegide ya, Na nke ndi nākpø ya asì, ka ha ghara ibili ọzo.

12 O kwuru ihe bayere Benjamin, si, Onye Jehova huru n'anya gēbi na ntukwasí-obi n'akuku Ya; O nēkpuchi ya ogologo ubochi nile, Ọ bu kwa n'etiti ubu-Ya abua ka o nēbi.

13 O we kwue ihe bayere Josef, si, Ihe Jehova nāgozi ka ala-ya bu; Site n'ihe di oké ọnu-ahia nke elu-igwe, site n'igirigi, Site kwa n'oþu-miri nke nāmakpu n'okpuru.

14 Site kwa n'ihe di oké ọnu-ahia nke ihe-omume anyanwu, Site kwa n'ihe di oké ọnu-ahia nke ihe-npuputa nke ọnwa nile.

15 Site kwa n'isi ihe nke ugwu nke di site na mbe ochie, Site kwa n'ihe di oké ọnu-ahia nke ugwu ntà di mbe ebighi-ebi.

16 Site kwa n'ihe di oké ọnu-ahia nke uwa na ùjú-ya, Na obi-oma nke Onye bi n'osisi ntà: Ka ngozi ahu biakwasi n'isi Josef, Na n'opu-n'isi nke onye ekewapuru n'etiti umu-nne-ya.

17 Nwa ehi-ya buru uzø mu, ima-nma diri ya; Mpi nke atu ka mpi-ya abua bu kwa: Ọ gēwere ha sokota ndi nile, rue nsøtu nile nke uwa: Ndi ahu bu kwa usu nile nke orú nnù ndikom na nnù ise nke Efraim, Ndi ahu bu kwa usu nile nke nnù ndikom abua na ọgu iri nke Manase.

18 O we kwue ihe bayere Zebulun, si, Zebulun, ñuria ọnu n'opupu-gi; Isaka, ñuri kwa ọnu n'ulo-ikwū-gi nile.

19 Ha gākpø ndi nile bia n'ugwu; N'ebe ahu ka ha gāchu àjà ezi omume: N'ihi na njuputa nke oké osimiri nile ka ha gāmí dika ara, Ya na ihe nile zoro ezo nke ezoro n'ájá.

20 O we kwue ihe bayere Gad, si, Onye agoziri agozi ka O bu, bú Onye nême ka Gad sa mbara: Dika nne-odem ka o nēbi, O nādōka kwa ogwe-aka, ya na opu-n'isi.

21 O nāhuta-kwa-ra onwe-ya ihe mbu, N'ihi na ebe ahu ka ekpuchiri òkè onye nēnye iwu; O we soro ndi-isi ndi Israel bia, Ezi omume nke Jehova ka o mere, Na ikpé-Ya nile n'ebe Israel nō.

22 O we kwue ihe bayere Dan, si, Dan bu nwa odem, O nēsi na Beshan maputa.

23 O we kwue ihe bayere Naftali, si, Naftali, onye ewere ihe-utø me ka afø ju gi, Onye juputa-kwa-ra na ngozi Jehova: Gi nweta Odida-anyanwu na Ndida.

24 O we kwue ihe bayere Asha, si, Onye agoziri agozi n'umu ka Asha bu; Ka ihe-ya tø umu-nne-ya utø, Ka o zoye kwa ukwu-ya na manu.

25 Ígwè na ọla ka akpukpo-ukwu-gi gābu; Dika ubochi-gi nile si di kwa, otú a ka ume-gi gādi.

26 O dighi onye di ka Chineke, gi Jeshurun, Onye elu-igwe nēbu dika inyinya n'iyere gi aka, Onye mbara-ígwé nēbu kwa nime nbili-elu-Ya.

27 Ebe-obibi-gi ka Chineke nke di site na mbe ochie bu, N'okpuru ka ogwe-aka mbe ebighi-ebi di kwa: O chupu-kwa-ra onye-iro n'iru gi, We si, Kpochapu.

28 Israel we biri na ntukwasi-obi, Isi-iyi Jekob nání ya iche, N'ala ọka na manya-vine ọhu; Ọzø, elu-igwe-ya nātasi igirigi.

29 Onye ihe nile nāgara nke-ọma ka i bu, Israel: Ônye di ka gi? bú ndi Jehova zoputaworo, Onye bu ọta nke iye-aka-gi, Onye bu kwa mma-agha nke nbili-elu-gi! Ndi-iro-gi gērube kwa isi aghughø n'okpuru gi; Gi onwe-gi gāzokwasi kwa ebe di elu nke ha ukwu.

ISI 34

Moses we si n'ala ihe nādighi nke Moab rigorue ugwu Nebo, rue elu Pisga, nke di n'iru Jeriko. Jehova we me ka o hu ala ahu nile; Gilead, rue Dan;

2 na Naftali nile, na ala nke Efraim na Manase, na ala nile nke Juda, rue oké osimiri nke di n'azu;

3 na Negeb, na Buruburu-ala nke ndagwurugwu Jeriko, bú obodo nkwu, rue Zoa.

4 Jehova we si ya, Nka bu ala ahu nke M'ñuru Abraham iyi, ñu-kwa-ra Aisak, ñu-kwa-ra Jekob, si, O bu nkpuru-gi ka M'gēnye ya: emewom ka i were anya-gi abua hu ya, ma i gaghi-agabiga n'ebe ahu.

5 Moses, bú orù Jehova, we nwua n'ebe ahu n'ala Moab, n'okwu-ọnun Jehova.

6 O we lìe ya na ndagwurugwu ahu n'ala Moab na ncherita-iru Bet-peoa: ma o dighi onye mara ìlì-ya rue ta.

7 Moses ƙara ọgu arø isi mbe o nwuru: anya-ya adighi-ahu inyoghi-inyoghi, ume-ya apughi n'aru-ya.

8 Umu Israel we kwara Moses ákwá n'ala ihe nādighi nke Moab orú ubochi na iri: ubochi nile nke ikwa-ákwá, bú oruru-újú Moses, we zue.

9 Joshua nwa Nun we juputa na mọ nke amam-ihe; n'ihi na Moses ebikwasivo ya aka-ya abua: umu Israel we ge ya nti, me kwa dika Jehova nyere Moses iwu.

10 O dighi kwa onye-amuma biliri Ọzø n'Israel dika Moses, onye Jehova mara iru na iru;

11 bayere ihe-iriba-ama nile na ihe-ebube nile, nke Jehova zigara ya ime n'ala Ijipt, ime Fero, na ime ndi-orù-ya nile, na ime ala-ya nile;

12 baye-kwa-ra aka ahu di ike nile, baye-kwa-ra ihe egwu uku ahu nile, nke Moses mere n'anya Israel nile.

For other languages please go to www.wordproject.org